

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
POLICIJSKA UPRAVA ZAGREBAČKA

IZVJEŠĆE

O STANJU I KRETANJU SIGURNOSNIH POKAZATELJA
I RADU PU ZAGREBAČKE U 2005. GODINI

**POLICIJSKA
UPRAVA
ZAGREBAČKA**

PRESS

Zagreb, ožujka 2006.

KRALJ
TOMISLAV
ČMVI

UVOD	3
POVIJEST ZAGREBA	4
ZAGREB I ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	5
USTROJ POLICIJSKE UPRAVE ZAGREBAČKE	6
KRIMINALITET	9
STANJE I KRETANJE KRIMINALITETA	10
STRUKTURA KRIMINALITETA	10
TERITORIJALNA DISTRIBUCIJA	10
POČINITELJI KAZNENIH DJELA	11
OPĆI KRIMINALITET	12
KAZNENA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA	13
UBOJSTVA	14
KAZNENA DJELA PROTIV SPOLNOSTI	15
SILOVANJE	17
KAZNENA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI	18
POŽARI I PALJEVINE	19
IMOVINSKI KRIMINALITET	19
TEŠKE KRAĐE I KRAĐE	20
RAZBOJSTVA	22
MALOLJETNIČKA DELINKVENCIJA	24
KAZNENOPRAVNA ZAŠTITA DJECE I MALOLJETNIKA	26
OBITELJSKO NASILJE	28
KRIMINALITET DROGA	29
ZLOPORABA DROGA	30
KRIJUMČARENJE DROGA	32
GOSPODARSKI KRIMINALITET	35
ORGANIZIRANI KRIMINALITET	38
ZAČARANI KRUG TRGOVANJA LJUDIMA	42
TEŠKE KRAĐE I KRIJUMČARENJA MOTORNIH VOZILA	42
OTMICE	43
EKSTREMNO NASILJE I TERORIZAM	45
JAVNI RED I MIR	48
PREKRŠAJI IZ ZAKONA O PREKRŠAJIMA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA	50
CESTOVNI PROMET	52
PROMETNI PREKRŠAJI	56
UPRAVNI POSLOVI	57
ZAKLJUČAK	60

UVOD

Policijska uprava zagrebačka redovito prati i analizira pojave i događaje koji utječu na sigurnost na njezinom području. Kvalitetni analitički podaci nužni su u svakodnevnom radu policije, pri usmjeravanju službe, određivanju prioriteta, prepoznavanju novih pojavnih oblika i trendova.

Izvešće o stanju sigurnosti podijelili smo u dva dijela: opći i specifični. Prvi dio započinjemo kratkim povijesnim pregledom grada, u koji je utkana i povijest policije na području PUZ-a. Slijedi ustroj i organizacija policije kao i osnovna obilježja kriminaliteta, tj. rasprostranjenost, karakteristike počinitelja, trendovi i sl.

Drugi dio bavi se strukturom kriminaliteta i njegovim kretanjem u posljednjih pet godina. Redosljed prikaza slijedi zastupljenost i težinu pojedinih vrsta kriminaliteta. Budući da opći kriminalitet zauzima najveći dio kriminaliteta uopće, njemu je posvećena najveća pažnja. Slijede organizirani i gospodarski kriminalitet te kriminalitet droga. Na kraju je grafički pregled prekršaja iz javnog reda i mira, cestovnog prometa te upravnih poslova.

Metode korištene u izradi ovog izvješća većinom su kvantitativne, utemeljene na policijskoj statistici Odsjeka za izvještajnu analitiku i odnose s javnošću. Također su korišteni i sekundarni izvori, znanstveni radovi, različita istraživanja i novinski napisi kako bi se progovorilo o podacima koje se smatraju bitnima.

Petogodišnje je razdoblje uzeto da bi se uvidjele razlike u stanju kriminaliteta tijekom godina i time dobio bolji uvid u trendove pojedinih kaznenih djela te stvorila mogućnost procjene o kretanju istog u sljedećim godinama.

Činjenica je da zbog mnogih faktora policija ne može sama značajno promijeniti trend kretanja kriminaliteta i njegov višegodišnji kontinuirani porast, već to može isključivo uz potporu i u partnerstvu sa zajednicom, građanima i medijima. S druge strane, policija može i treba djelovati na podizanju kvalitete subjektivne sigurnosti, na način da prepoznaje pojave, događaje i trendove koji narušavaju osjećaj sigurnosti građana i sliku o Zagrebu kao sigurnom gradu. U tome i jesmo javni servis građana, što je naša strateška orijentacija.

POVIJEST ZAGREBA

1094. - kralj Ladislav osnovao Zagrebačku biskupiju
1242. - Tataři razrušili katedralu, kralj Bela IV. Zlatnom bulom promiče Gradec u status slobodnog kraljevskog grada kao znak zahvalnosti za zaštitu koju su mu građani pružili tijekom najezde Tatara
1382. - **prvi zagrebački policajci, "gradski čuvari"**, koji su trebali provoditi odluke Gradskog magistrata
1443. - **gradski stražari** se prvi put spominju u spisima kao gradski službenici
1557. - invazija Turaka, Zagreb se spominje prvi puta kao glavni grad Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije
1607. - osnivanje Isusovačke gimnazije
1624. - požar uništio drveni krov katedrale
1664. - Isusovci osnovali prvu tiskaru
1669. - Leopold I. dodijelio Kraljevskoj akademiji pravo da postane Sveučilište
1767. - Varaždin preuzima privremeno funkciju glavnog grada
1771. - tiskan prvi tjednik na latinskom – *Ephemerides Zagrebiensis*
1776. - Zagreb ponovno postaje sjedište vlade i glavni grad
1834. - otvoreno prvo stalno kazalište na Markovom trgu
1850. - Zagreb postaje jedinstvena administrativna jedinica, gradonačelnikom postaje Josip Kamauf, osnovana **Državna redarstvena oblast koja se brine za održavanje javnog reda i mira i za oružništvo**
1862. - otvorena prva željeznička pruga Zidani Most – Zagreb – Sisak
1867. - otvorena Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
1874. - otvoreno zagrebačko Sveučilište
1880. - područje Zagreba pogodio snažan potres
1898. - odobren **Statut o ustrojstvu redarstvene straže u Zagrebu kao profesionalne službe za osiguranje imovine i osoba**
1891. - počeo voziti prvi tramvaj s konjskom zapregom
1896. - prva filmska projekcija
1901. - prvi automobili na ulicama Zagreba
1908. - **prestaje postojati Gradsko redarstvo, a osnovano je Kraljevsko redarstveno povjereništvo** izravno podčinjeno Kraljevskoj zemaljskoj vladi
1909. - u policijskoj upravi, koju je do tada vodio poseban redarstveni odsjek Gradskog poglavarstva, uređen je prijavni ured prema sustavu kartoteke (do tada vođen prema prijavnim knjigama)
1921. - **Kraljevsko redarstveno povjereništvo pretvoreno u Kraljevsko redarstveno ravnateljstvo** s proširenim ovlastima na šire područje Hrvatske
1926. - prva radiostanica počinje emitirati program
1945. - s radom počinje **Privremeni gradski narodni odbor** u čijoj je mjerodavnosti i policija
1946. - donošenjem **Zakona o narodnoj miliciji počinje djelovati Odjeljenje za unutarnje poslove** pri Gradskom narodnom odboru, odgovorno SUP-u
1956. - emitiran program Televizije Zagreb
1964. - rijeka Sava poplavila područje Zagreba
1979. - tramvajski promet uspostavljen i preko Save
1989. - usvojen **Zakon o unutarnjim poslovima, termin «milicija» zamijenjen je terminom «policija», osnovane su policijske uprave**
1990. - prvi višestranački izbori i zasjedanje Sabora
1991. - RH proglasila suverenost i samostalnost, započeo Domovinski rat
1992. - članice Europske unije priznale RH, u svibnju postaje članica UN-a
1995. - završio Domovinski rat
2001. - **donesen novi Zakon o policiji** - dio novih propisa odnosi se na rad policije u zajednici i lokalnom okruženju te suradnju s građanima
2003. - strategija djelovanja **"Policija u zajednici"**
2005. - na Sljemenu organiziran Svjetski skijaški kup za žene **FIS 2005.** u kojem je PUZ bio zadužen za osiguranje
2005. – za Dan policije otvoren **Informativni Centar za Prevenciju (ICP)**

ZAGREB I ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

Područje mjerodavnosti Policijske uprave zagrebačke proteže se na područje grada Zagreba i Zagrebačke županije na površini od 3.719 četvornih kilometara na kojoj, prema posljednjem popisu stanovništva iz 2001. godine, živi više od milijun stanovnika (1.088.841). Na području grada Zagreba, na površini od 641,36 četvornih kilometara živi 779.145 stanovnika.

1 - Zagreb	10 - Kloštar Ivanić	19 - Pokupsko	28 - Zaprešić
2 - Sv. Ivan Zelina	11 - Križ	20 - Pisarovina	29 - Bistra
3 - Bedenica	12 - Ivanić Grad	21 - Klinča Selo	30 - Jakovlje
4 - Preseka	13 - Brckovljani	22 - Jastrebarsko	31 - Luka
5 - Rakovac	14 - Dugo Selo	23 - Krašić	32 - Dubrava
6 - Vrbovec	15 - Rugvica	24 - Žumberak	33 - Pušća
7 - Gradec	16 - Orle	25 - Samobor	34 - Marija Gorica
8 - Farkaševac	17 - Velika Gorica	26 - Stupnik	35 - Brdovec
9 - Dubrava	18 - Kravarsko	27 - Sveta Nedelja	

USTROJ POLICIJSKE UPRAVE ZAGREBAČKE

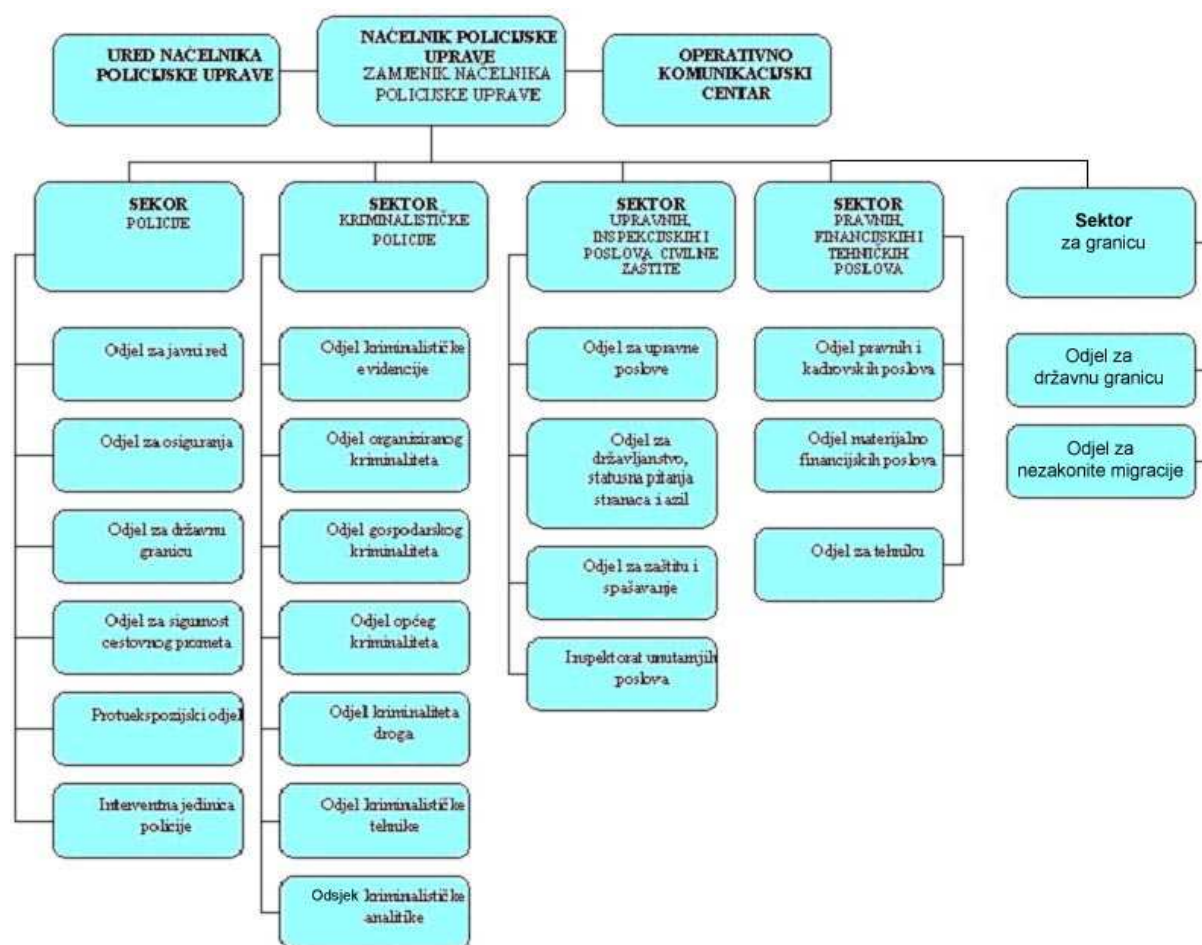
Policijskom upravom rukovodi načelnik. U rukovođenju se zastupa hijerarhijsko - vertikalna struktura, od ministra unutarnjih poslova do vođe ophodnje.

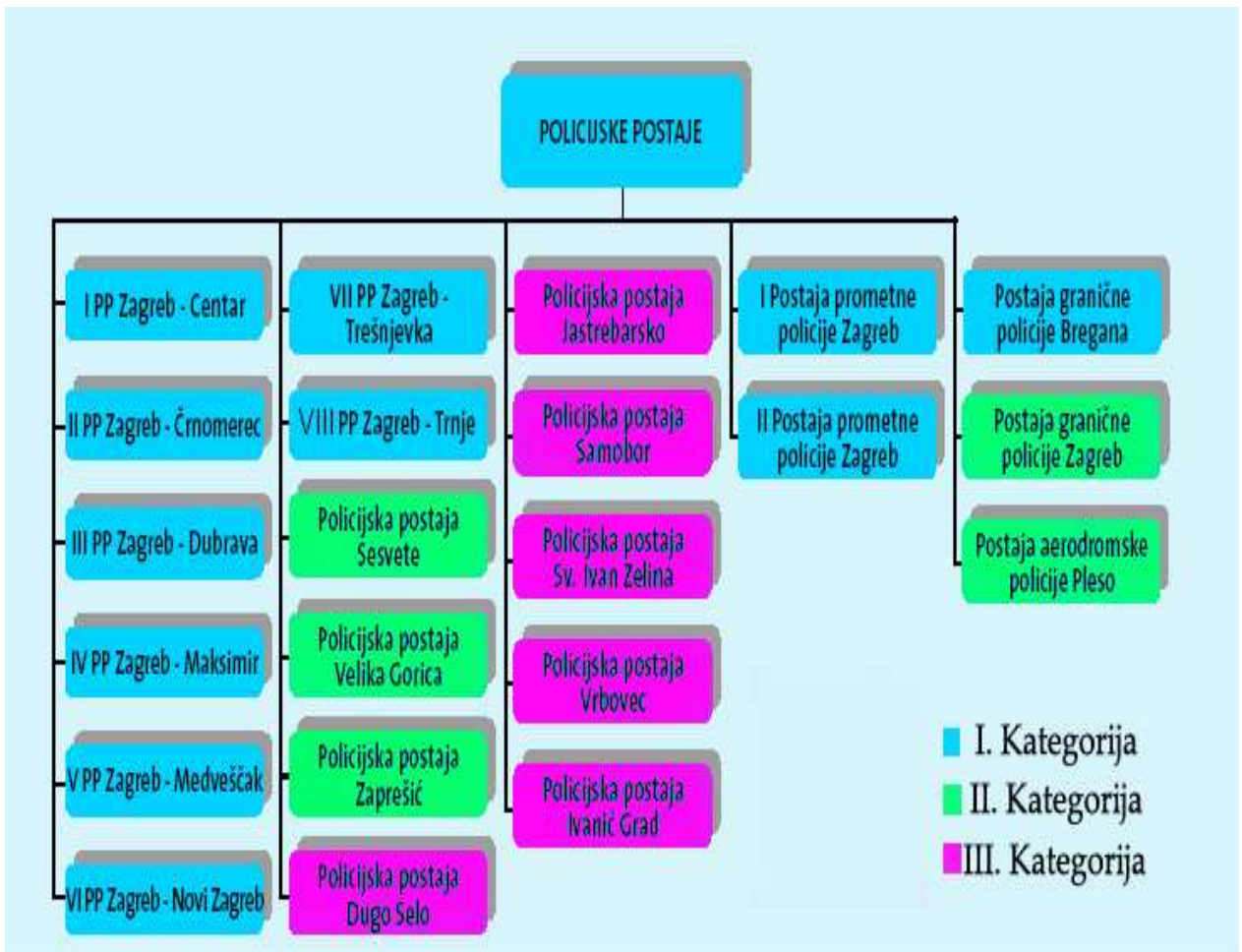
Policijska uprava zagrebačka broji 4.453 zaposlenika. Od toga, 3.318 muškaraca i 1.135 žena. Od svih zaposlenika, 3.482 su policijski službenici, od toga 709 policijskih službenika koji službu obavljaju u civilnoj odjeći (kriminalisti) i 2.773 policijska službenika koji službu obavljaju u odori (uniformirani policajci). Među njima je 307 policijskih službenika.

78 posto službenika Policijske uprave zagrebačke su policijski službenici, dok su 22 posto ostali državni službenici i namještenici.

Raščlambom policijskih službenika prema stručnoj spremi, 78 posto službenika je sa SSS, 11 posto s VŠS i 11 posto s VSS.

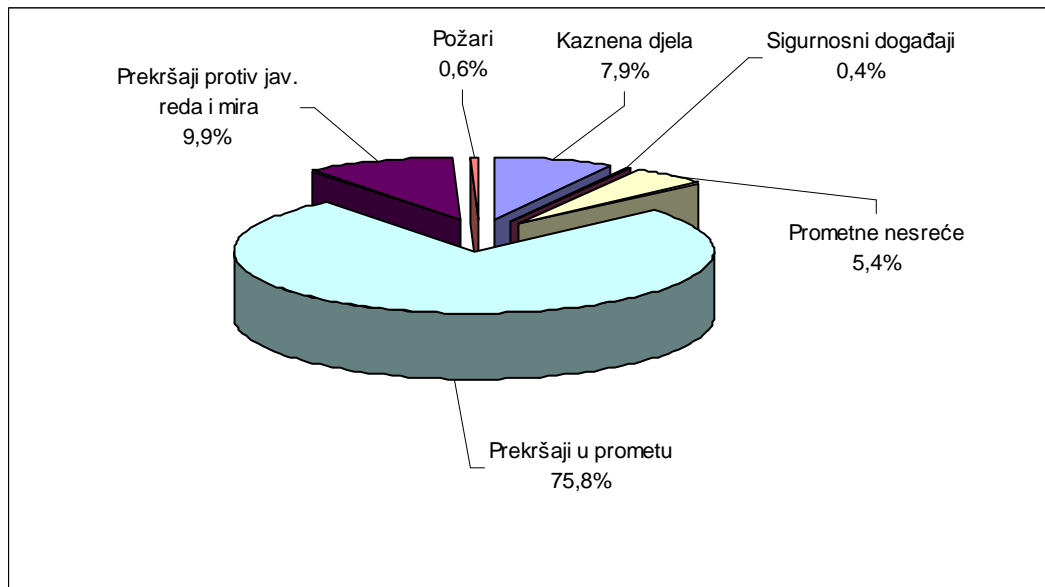
Ustroj Policijske uprave zagrebačke

OPĆE STANJE SIGURNOSTI

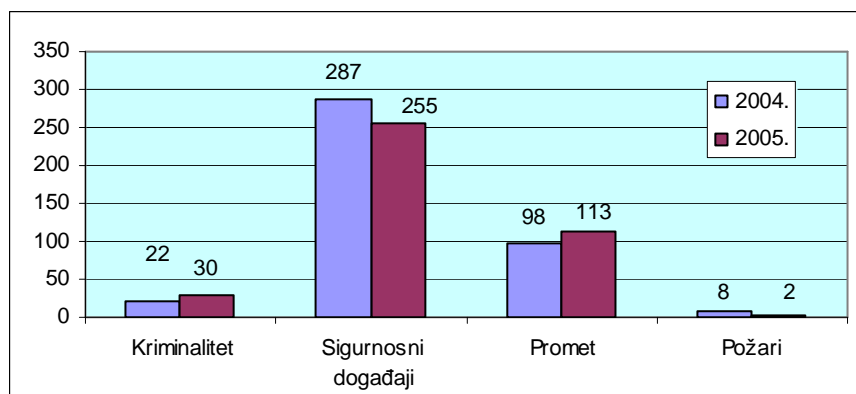
Na stanje sigurnosti izravno utječu negativne pojave u obliku kažnjivih djela, prometnih nesreća, prekršaja u prometu, prekršaja protiv javnog reda i mira te sigurnosni događaji koji nemaju elemente kažnjivih djela (npr. samoubojstva, nesreće na radu, nesretni slučajevi sa smrtnom posljedicom, požari, eksplozije i sl.).

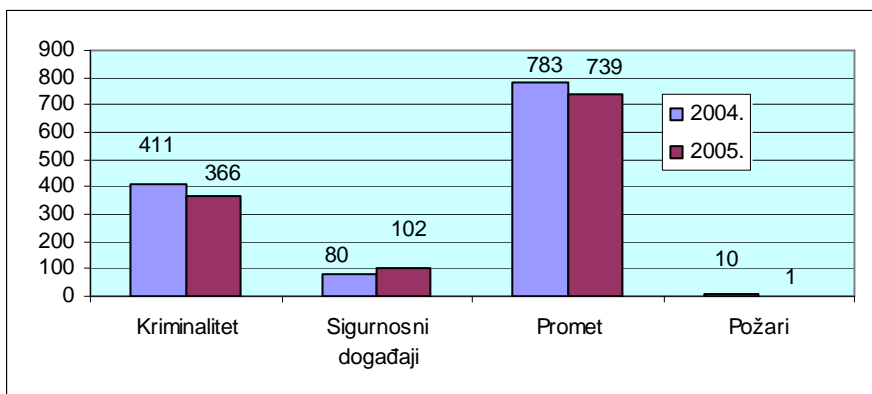
2005. godinu stanje sigurnosti obilježili su:

231.951 prometni prekršaj,
30.261 prekršaj protiv javnog reda i mira,
16.641 prometna nesreća,
24.236 kaznenih djela,
1.730 požara i
1.197 sigurnosnih događaja.

Smrtno stradali

Teško ozlijeđeni

U odnosu na 2004. godinu, pad je zabilježen kod svih sigurnosnih pojava, osim kod požara i sigurnosnih događaja. Materijalna šteta je veća od pola milijarde kuna.

KRIMINALITET

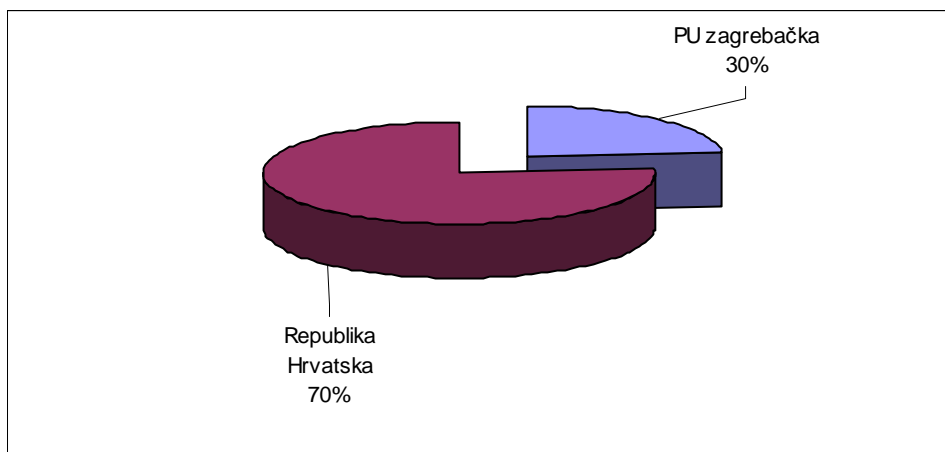
Kriminalitet je ukupnost počinjenih kažnjivih djela na određenom području u određeno vrijeme. Za razliku od drugih negativnih pojava koje utječu na stanje sigurnosti, kriminalitet najgrublje diskreditira društveno zaštićena dobra. Za ostvarenje kriminalnog cilja počinitelji ne prezaju od uporabe nasilja. Kriminalitet posebno promatramo zbog značenja zaštićenog dobra i težine posljedica koje neminovno ostavlja za sobom.

Na području PUZ-a prijavljeno je 24.236 kaznenih djela, a stopa kriminaliteta (broj prijavljenih kaznenih djela na sto tisuća stanovnika) iznosi 2.226.

Kriminalitet je u padu za 14,6 posto u odnosu na 2004. godinu.

Policijska uprava zagrebačka jedna je od 20 policijskih uprava u RH koja bilježi 30 posto ukupnog kriminaliteta zabilježenog u RH.

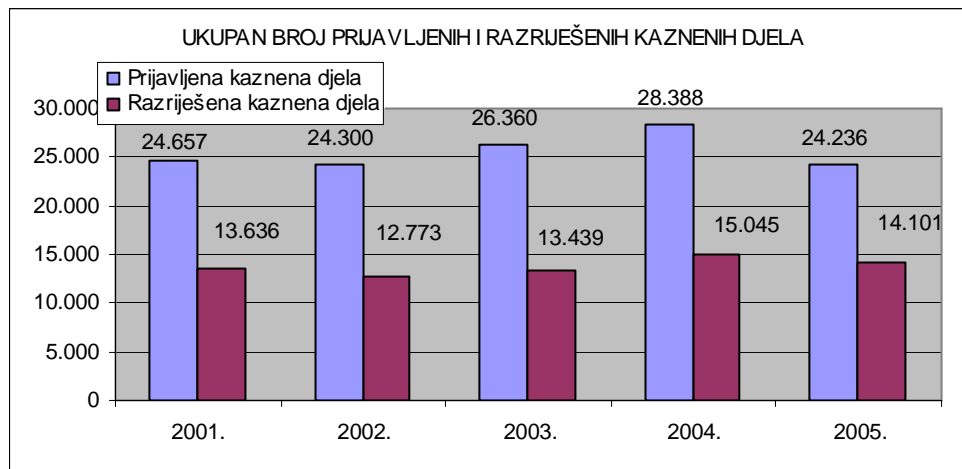
Grafički prikaz udjela kriminaliteta na području PUZ-a u odnosu na kriminalitet u Hrvatskoj u 2005.

Policijski službenici PUZ-a sveukupno su razriješili 58,2 posto prijavljenih kaznenih djela, što je za 5,2 posto više u odnosu na prošlu godinu.

STANJE I KRETANJE KRIMINALITETA

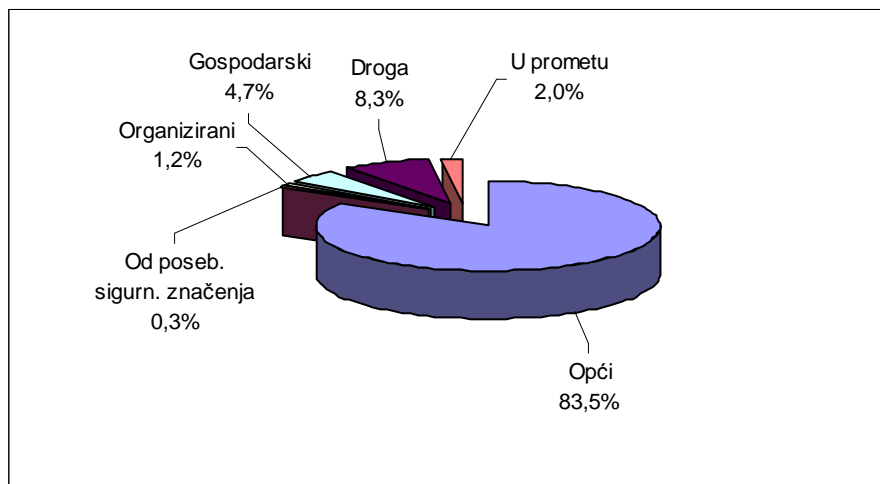
Stanje kriminaliteta

STRUKTURA KRIMINALITETA

Prema strukturi kaznenih djela kriminalitet se dijeli na opći, organizirani, gospodarski, kriminalitet droga i kaznena djela u prometu.

Grafički prikaz strukture kriminaliteta na području PUZ-a u 2005.

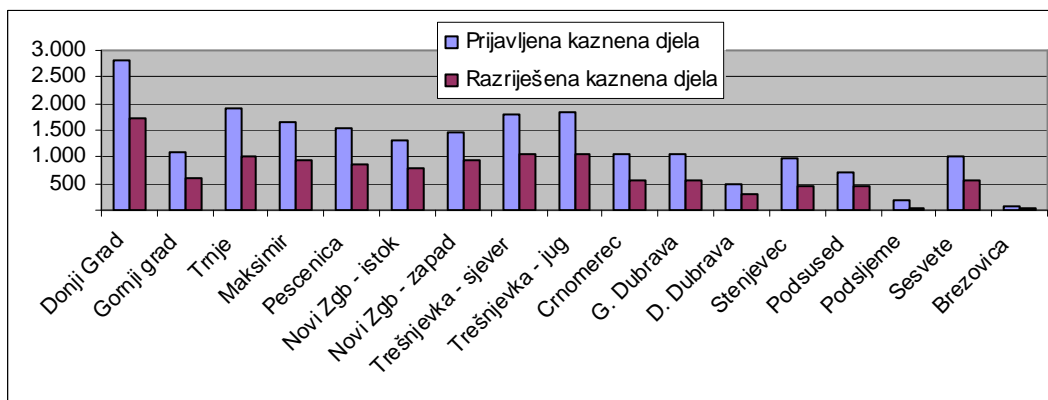

TERITORIJALNA DISTRIBUCIJA

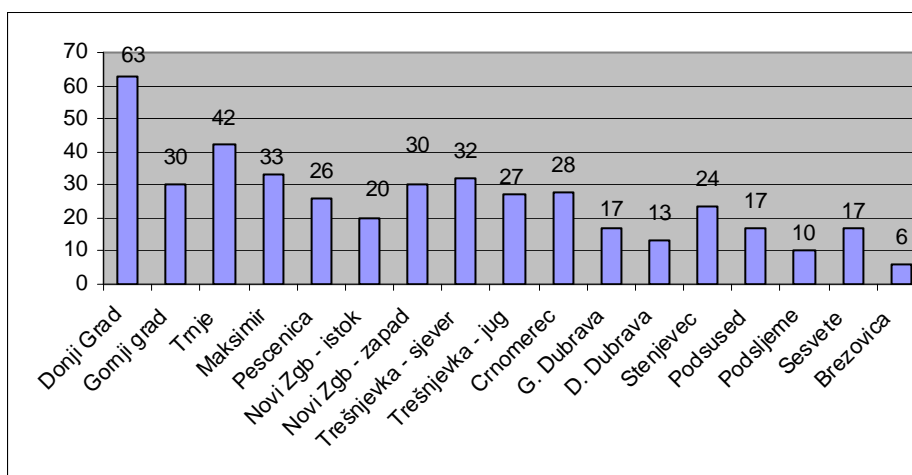
Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela, na užem gradskom području zabilježeno je 86,4 posto.

Područje grada Zagreba podijeljeno je na 17 gradskih četvrti. Na području gradskih četvrti u 2005. godini zabilježeno je 20.941 kazneno djelo, a razriješeno je 11.910 ili 56,9 posto.

Grafički prikaz rasprostranjenosti kriminaliteta

Stopa kriminaliteta po gradskim četvrtima na 1.000 stanovnika

POČINITELJI KAZNENIH DJELA

Najzastupljenija skupina među počiniteljima kažnjivih djela su muškarci između 29 i 39 godina života.

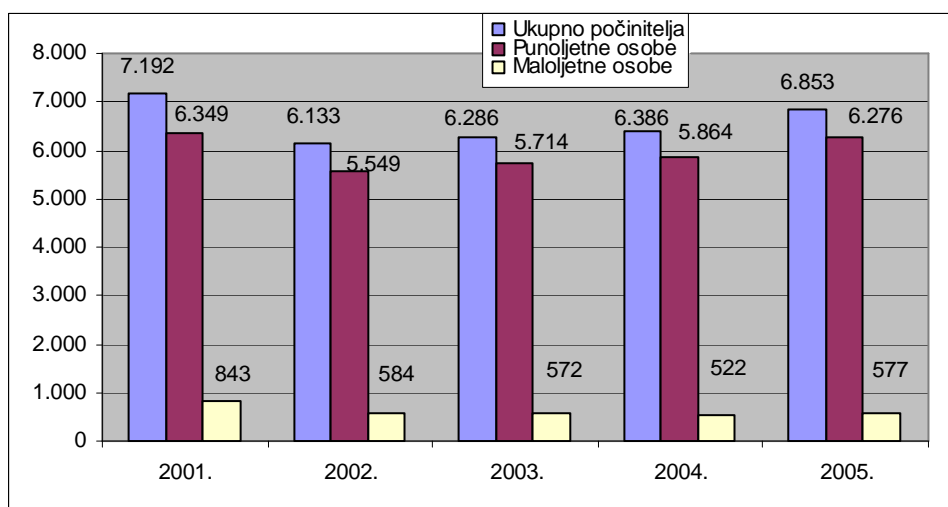
Počinitelje koje je identificirala zagrebačka policija možemo podijeliti u dvije osnovne skupine.

Prvu skupinu čine "profesionalni počinitelji" koji žive od činjenja kažnjivih djela. Mahom je riječ o osobama srednje životne dobi koji posjeduju posebna znanja, sposobnosti, vještine ili poznanstva i često su organizirani u grupe. Činjenju kaznenog djela pristupaju planski i ne ostavljaju mogućnost improvizacije, koriste oružje ili opasno oruđe i ne prezaju od njegove uporabe, uglavnom su maskirani i na mjestu događaja ostavljaju malo tragova koji mogu doprinijeti njihovoj identifikaciji.

Drugu skupinu počinitelja čine mlade osobe, maloljetnici ili mlađi punoljetnici koji vrlo često potječu iz obitelji u kojima su poremećeni odnosi ili su ovisnici o opojnim drogama. Kažnjiva djela čine zbog pribavljanja materijalnih sredstava, ali i zbog podizanja svog statusa i ugleda u grupi drugih delinkvenata s kojima se druže.

Učestala su i kaznena djela koja čine maloljetni počinitelji nad svojim vršnjacima. U činjenju delikta znaju biti vrlo brutalni.

Počinitelji kažnjivih djela

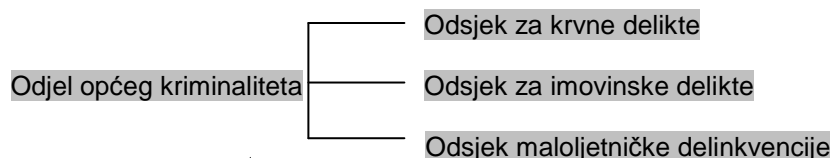
U strukturi kriminaliteta i počinitelja nisu zabilježene značajnije promjene, odnosno opći kriminalitet je najzastupljeniji u strukturi kriminaliteta, dok u strukturi počinitelja dominiraju punoljetne osobe mlađe životne dobi.

OPĆI KRIMINALITET

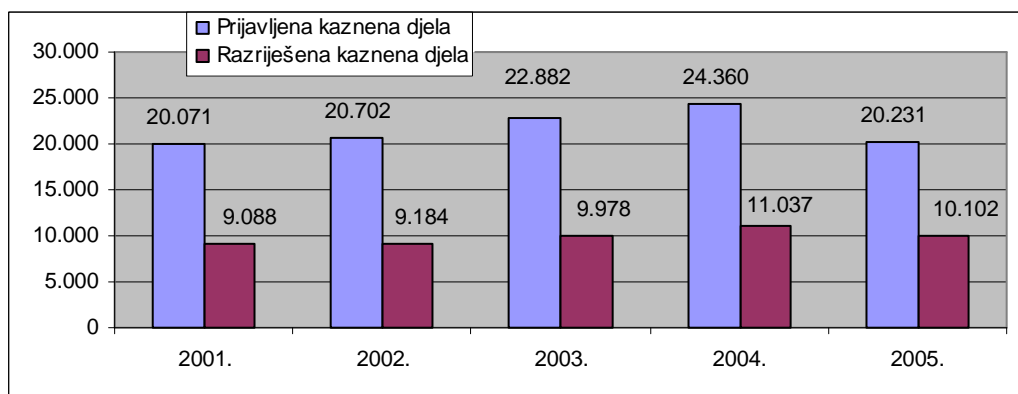
Opći kriminalitet u 2005. godini čini 83,5 posto od ukupnog broja svih prijavljenih kaznenih djela na području PU zagrebačke. U odnosu na 2004. godinu, opći kriminalitet je u padu za 16,9 posto.

Kažnjiva djela iz strukture općeg kriminaliteta čine kaznena djela protiv života i tijela, spolnosti, imovine i opće sigurnosti te maloljetničke delinkvencije. Za opći kriminalitet je karakterističan veliki broj delikata čiji počinitelj nije poznat u vrijeme saznanja za djelo. U 2005. godini takvih je počinitelja bilo u 91,1 posto slučajeva, a policijski službenici su uspješno razriješili 49,9 posto kaznenih djela.

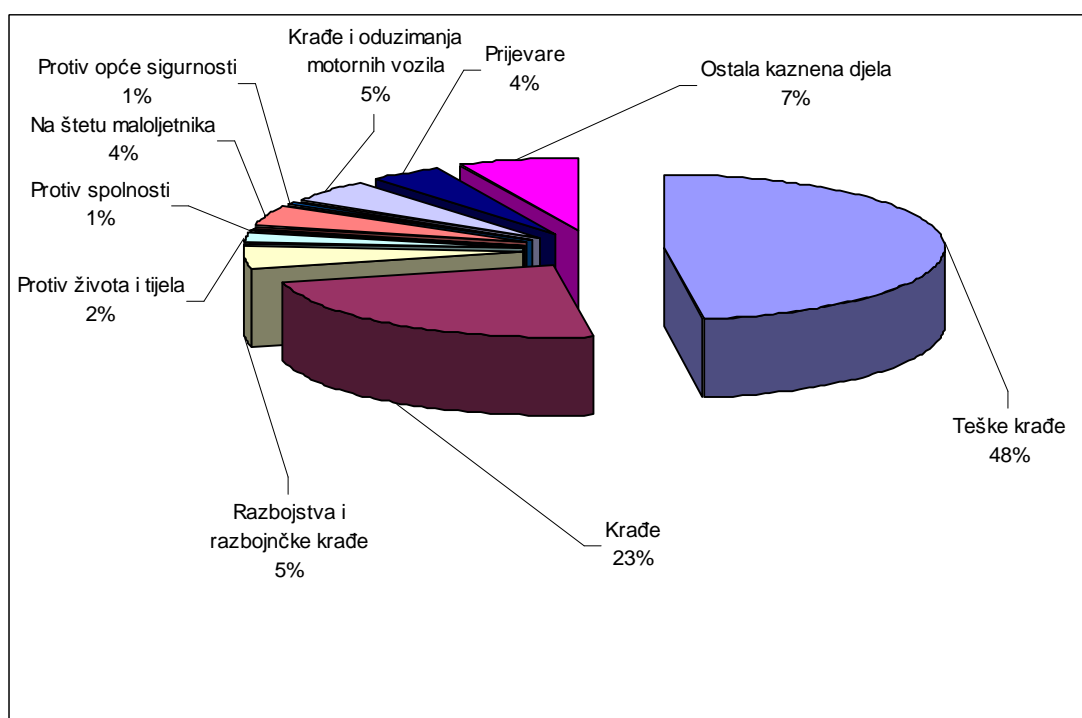
Za sprečavanje i otkrivanje općeg kriminaliteta zadužen je Odjel općeg kriminaliteta zajedno s temeljnim policijskim postajama.

Prijavljena i razriješena kaznena djela općeg kriminaliteta

Grafički prikaz kaznenih djela općeg kriminaliteta u 2005.

KAZNENA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

Kaznena djela protiv života i tijela najdrastičniji su primjeri nasilja za koje su u pravilu propisane i najteže kazne u kaznenim zakonima suvremenog svijeta, pa tako i u hrvatskom.

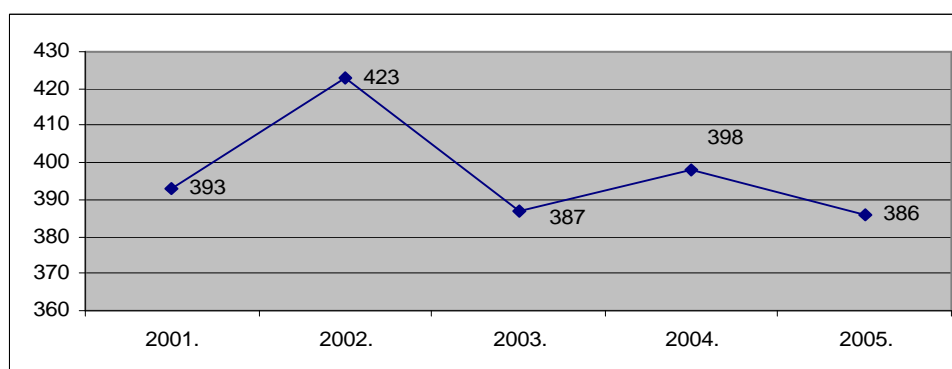
Kada govorimo o kaznenim djelima protiv života i tijela, mislimo na one delikte kojima se nasilno prekida život, oštećuje ili ugrožava tuđe zdravlje i tjelesni integritet osobe.

Kaznena djela protiv života odnose se na ubojstvo (obično, teško, privilegirano), navođenje i pomaganje u samoubojstvu te protupravni prekid trudnoće.

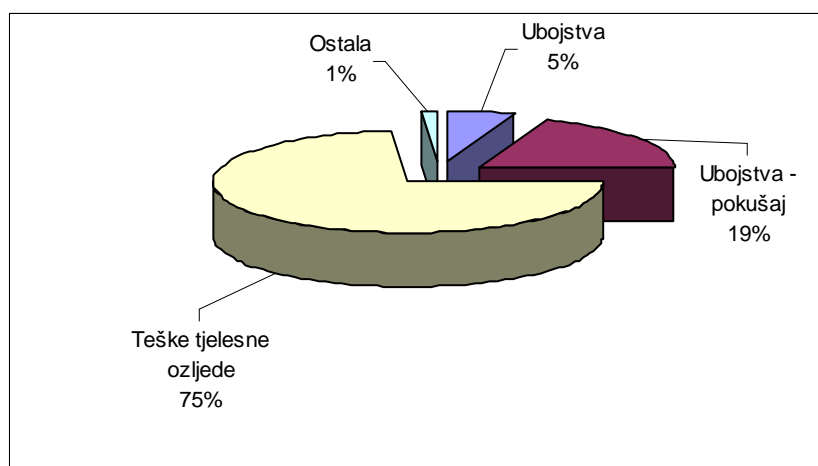
Kaznena djela protiv tijela odnose se na namjerne tjelesne ozljede (lakše i teške). Upravo ta kaznena djela prevladavaju i čine većinu kaznenih djela protiv života i tijela.

Kaznena djela ugrožavanja odnose se na sudjelovanje u tučnjavi, nepružanje pomoći i napuštanje nemoćne osobe.

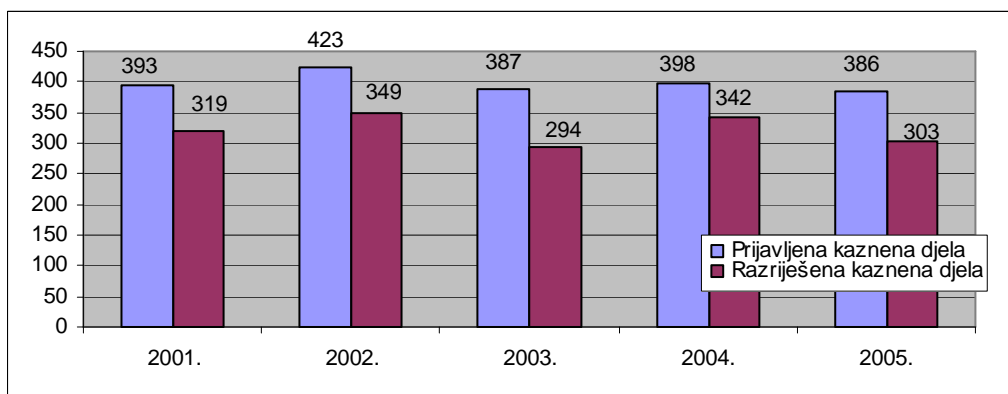
Kaznena djela protiv života i tijela

Struktura kaznenih djela protiv života i tijela u 2005.

Prijavljena i razriješena kaznena djela protiv života i tijela

Gledamo li petogodišnji prosjek, 2005. godine je prijavljeno 2,9 posto manje ovih kaznenih djela.

Uspjeh u razrješavanju kaznenih djela protiv života i tijela u 2005. godini je 78,5 posto.

UBOJSTVA

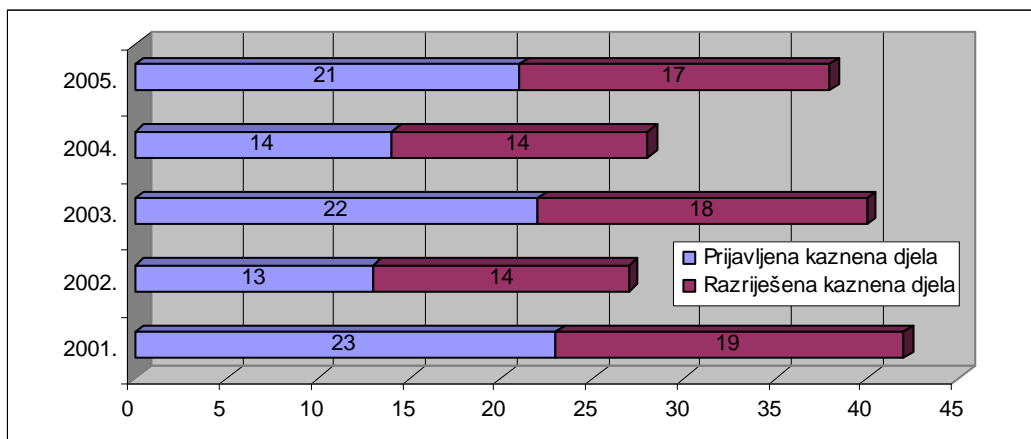
Život čovjeka jedna je od temeljnih vrijednosti koju štite Ustav i Kazneno pravo. Gubitak ljudskog života uvijek je tragedija. Ako je taj gubitak posljedica nasilja, tragedija je još veća.

Kada je riječ o ubojstvima u kojima je počinitelj odmah poznat, kriminalistička praksa pokazuje da su najčešće u pitanju međusobni konflikti. Najčešće se radi o situacijama u kojima značajnu ulogu čini afektivna napetost, preosjetljivost, naglost, psihička nestabilnost, niski prag tolerancije ili utjecaj alkohola.

Kod ubojstava po nepoznatom počinitelju nije odmah uočljiva veza između počinitelja i žrtve*.

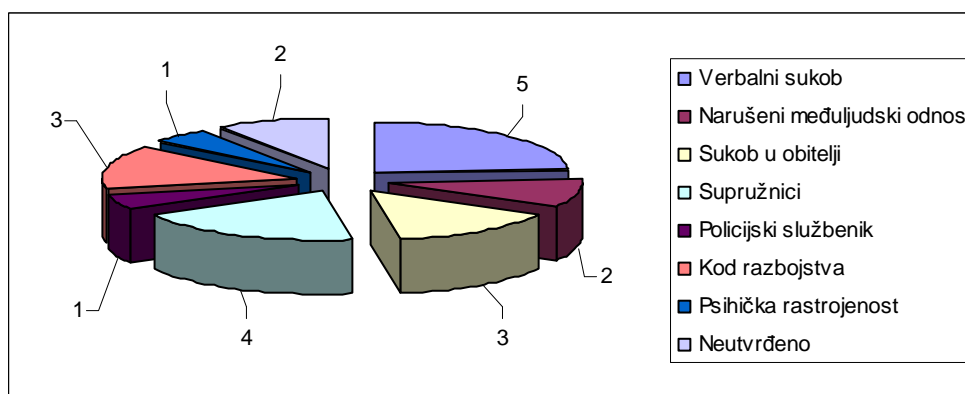
* Tijekom 2005. godine od 21 ubojstva, 8 je počinjeno po nepoznatom počinitelju.

Grafički prikaz kaznenih djela ubojstava*

U petogodišnjem razdoblju na području PUZ-a prosječno je godišnje zabilježeno oko 19 ubojstava, tako da 21 ubojstvo u 2005. godini predstavlja porast od 10,5 posto u odnosu na petogodišnji prosjek.

Motivi činjenja ubojstava

KAZNENA DJELA PROTIV SPOLNOSTI

Znanstveno istraživanje o nasilju

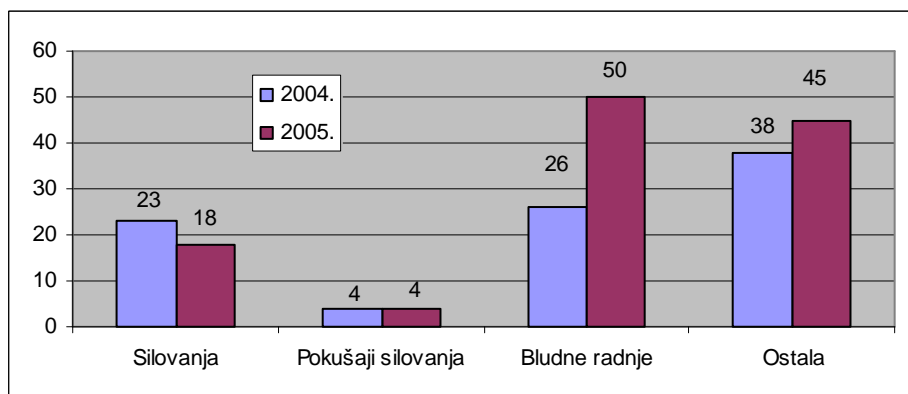
Posve je očigledno da nasilje čini sastavni dio repertoara ljudskog ponašanja. Od početaka ljudske povijesti agresivnost je, kao važna komponenta nasilja, predstavljala oblik adaptivnog ponašanja i sredstvo preživljavanja vrste, pa u skladu s tim pripada genetičkom nasljeđu čovječanstva. Međutim, to ne znači da je nasilje posve spontano i slučajno; može se primijetiti da su neka mjesta s aspekta nasilja rizičnija od drugih. Međunarodna statistika nam govori da nasilna kriminalna djela (ubojstva, pljačke i fizički napadi) čine između 10-15 posto ukupnog kriminaliteta. Nasilje u EU (bez ubojstava) je u razdoblju 1995. – 1999. poraslo za 11 posto. Po broju ubojstava prednjače Rusija, Estonija i SAD. S obzirom na kompleksnost problematike nasilja, ona se nerijetko pokušava pojednostaviti, misleći da je televizijsko nasilje ključni problem nasilja ili da je stroža kontrola nad vatrenim oružjem osnovni način otklanjanja nasilja. Koncentraciju ljudi, dobara i funkcija prati koncentracija kriminala i nasilja, te je stoga nasilje primarno urbani fenomen. Nasilje u Hrvatskoj pobuđuje javni interes zbog činjenice da su hrvatski građani u zadnjih desetak godina živjeli u ratnim ili poluratnim okolnostima, odnosno u uvjetima visokog potencijala nasilja. Isto tako, pojavili su se neki

* Veći broj razriješenih prijavljenih kaznenih djela u 2002. godini znači da su, uz kaznena djela iz tekuće godine, riješena i kaznena djela iz prethodnih godina.

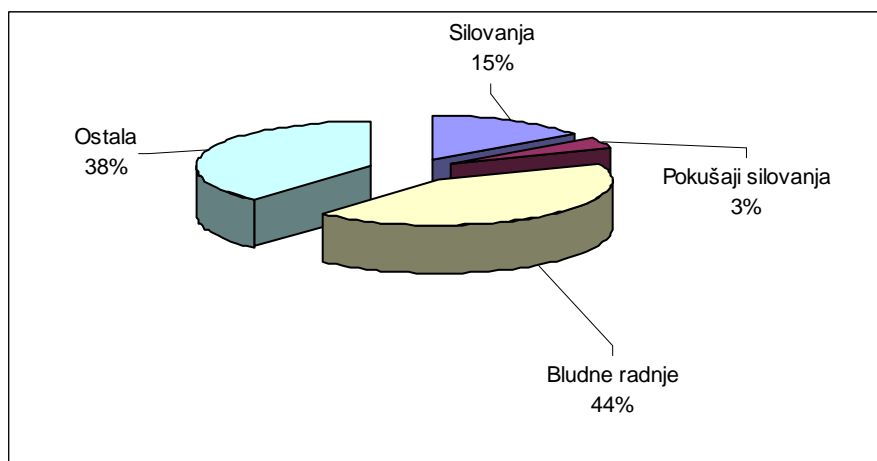
oblici nasilničkog kriminala kojih prije 1990. godine gotovo da i nije bilo (organizirani kriminal). Neprestano se govori o rastu nasilja. No, je li nasilje stvarno raste ili mu se danas poklanja znatno više pažnje nego u prošlosti, odnosno da ga se manje tolerira¹ ?

Kaznena djela protiv spolnosti spadaju u skupinu tzv. općih kaznenih djela jer se njima štiti seksualni integritet.

*Kaznena djela protiv spolnosti**

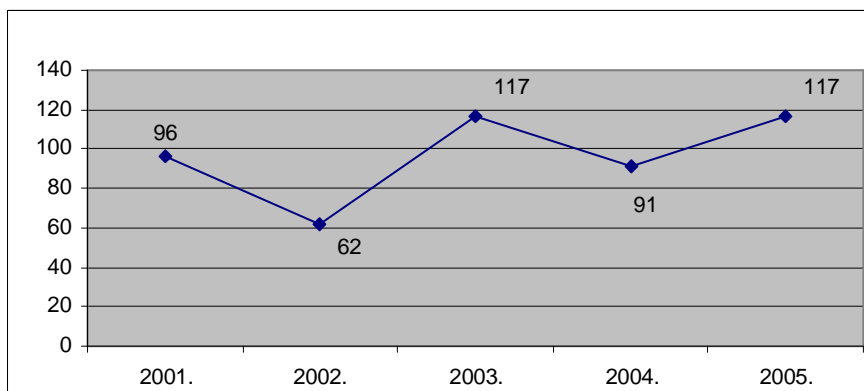
Kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa u porastu su za 26 djela ili 28,6 posto. Porast broja prijavljenih bludnih radnji može se objasniti uspješnim kriminalističkim obradama nad više počinitelja kojima je dokazano počinjenje kaznenog djela na štetu više oštećenih. U padu su silovanja za 5 djela ili 21,7 posto. Broj pokušaja silovanja isti je kao i prošle godine. Bludne radnje su u porastu za 24 djela ili 92,3 posto, a ostala djela za 7 djela ili 18,4 posto. Ostao je nerazriješen jedan pokušaj silovanja, 11 kaznenih djela bludnih radnji i 10 ostalih kaznenih djela. Razriješeno je i jedno silovanje te dva pokušaja silovanja iz ranijih godina.

¹ Izvor: Savez defektologa Hrvatske, *Kriminološke osobitosti kaznenih djela nasilja u Zagrebu s posebnim osvrtom na mjere sprječavanja i suzbijanja te odluke tijela kaznenog postupka, Prvi dio, Zagreb, rujan 2001.* Podaci za zemlje EU i zemlje pred ulaskom u EU temelje se na policijskim izvješćima, dok su za ostale zemlje korišteni podaci iz *International Crime Victims Survey*.

* U ostala kaznena djela protiv spolnosti svrstavamo spolni odnošaj s djetetom, spolni odnošaj s nemoćnom osobom, spolni odnošaj zlorabom položaja, iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju, zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom i upoznavanje djece s pornografijom.

Grafički prikaz kaznenih djela protiv spolnosti u 2005.

SILOVANJE

Silovanje je samo jedan, istina najteži, oblik spolnog zlostavljanja. O ovom kaznenom djelu prisutne su brojne predrasude kao npr. da se radi o izrazu strasti, nemogućnosti kontroliranja spolnog nagona, da se silovanja događaju od stranih osoba u visokorizičnim situacijama, da se neće ponoviti, te da postoji doprinos i «zrnce krivnje» žrtve silovanja, što nije točno. Silovanje je čin nasilja koji podrazumijeva ozljeđivanje i ponižavanje žrtve, uz korištenje spolnih radnji kao oružja. Ono se može dogoditi od nepoznatih osoba, iako je približno trećina svih žrtava napadnuta u svom domu, a čak dvije trećine žrtava imale su kontakt s počiniteljem prije silovanja. Žrtve ne uzrokuju silovanje i ono se može dogoditi svakome - muškarcima, ženama, djeci, starima i mladima, bogatima i siromašnima.

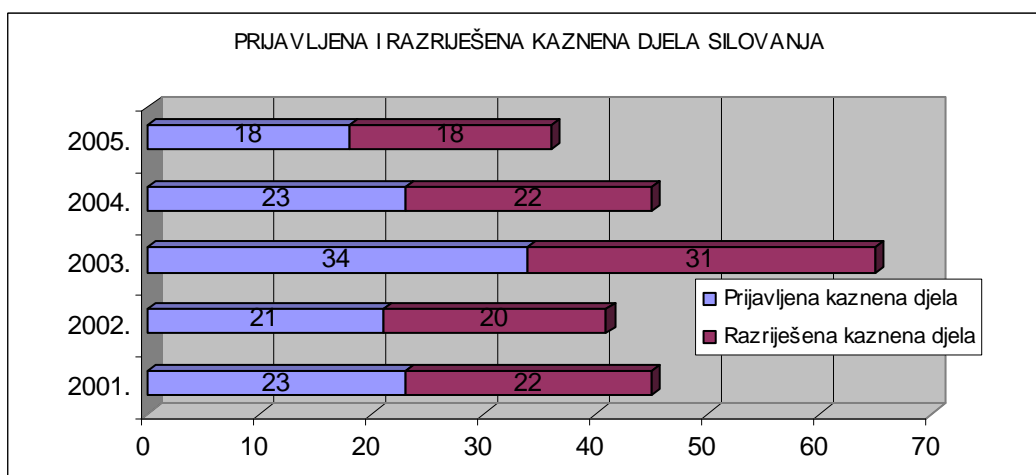
Iz istraživanja provedenog na uzorku 976 ispitanica dobnog raspona od 18 do 65 godina, proizlazi da je svaka peta žena u Republici Hrvatskoj barem jednom imala traumatsko iskustvo zlostavljanja od osobe s kojom je u intimnoj vezi. Studija je pokazala da se žene u slučaju zlostavljanja često obraćaju upravo policiji za pomoć. Procjenjuje se da je kvaliteta zatražene pomoći bila izrazito visoka. Zabrinjavajuće velik postotak ispitanica ima iskustvo seksualnog odnosa protiv svoje volje, a na izričit zahtjev partnera čak 24 posto, tj. svaka četvrta žena².

Istraživanje kojim su obuhvaćeni osumnjičeni počinitelji kaznenih djela nasilja nad osobama ženskog spola u razdoblju od 1998.-2002. godine pokazuje da osobe ženskog spola u dobi od 14. do 22. godine života čine 54,1 posto svih žrtava silovanja i 33,8 posto žrtava bludnih radnji. Žrtve su najčešće viktimizirane od strane počinitelja koje poznaju samo iz viđenja (40,8 posto), te počinitelja koje uopće ne poznaju (24,5 posto). Policija je za kažnjivo djelo najčešće doznala od žrtve (67,2 posto). Skoro polovica počinitelja bila je u vrijeme činjenja djela pod utjecajem alkohola. Gotovo pola počinitelja već je ranije bilo osuđivano za neko kažnjivo djelo³.

² Izvor: Interpretacija rezultata istraživanja nasilja nad ženama u RH, Diana Otročak, prof. sociologije, Autonomna ženska kuća Zagreb, Zagreb, 2003.

³ Izvor: Savez defektologa Hrvatske, Kaznena djela nasilja nad ženama, Zagreb, studeni 2004.

Grafički prikaz kaznenih djela silovanja

Tijekom 2005. godine nije zabilježeno serijsko silovanje i sva su kaznena djela razriješena.

KAZNENA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI

Posljedica ovih kaznenih djela je opća opasnost, odnosno, opasnost koja prijete daljnjim širenjem i koja izmiče mogućnosti vladanja nad oslobođenom energijom.

Procesuiranjem počinitelja kaznenih djela protiv opće sigurnosti nastoji se zaštititi građane i imovinu od zloporaba, nesavjesnog postupanja i nemara u uporabi tehničkih sredstava i nepažnje prema izvorima opasnosti.

U kriminalističkoj praksi najčešća kaznena djela iz ovog područja su dovođenje u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom, opasno izvođenje građevinskih radova, oštećenje zaštitnih naprava, neotklanjanje opasnosti, ekološka kaznena djela. Zajedničko većini počinitelja ovih kažnjivih djela je neoprezno, lakomisleno, samopouzdanje. Neki od njih ne žele nanijeti štetne posljedice i nemaju predodžbu do kakvih posljedica može dovesti njihovo ponašanje.

Tijekom 2005. godine evidentirano je 126 kaznenih djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine, a razriješeno je 78 ili 61,9 posto.

Od upotrijebljenih sredstava pojavljuju se nož (42), pištolj (14), ostalo vatreno oružje (3), ostalo hladno oružje (3), automatska puška (3), puška (2), bomba (2), revolver (1) te alat i pribor (8). I nadalje se bilježi veliki broj kaznenih djela učinjenih vatrenim oružjem u legalnom i ilegalnom posjedu građana.

EKOLOŠKI KRIMINALITET

Odjel općeg kriminaliteta bavi se i ekološkim kriminalitetom, tj. problematikom kaznenih djela protiv okoliša. Takvih je u 2005. godini bilo 20 i osim protuzakonitog lova, sva su razriješena. Zabilježeno je jedno kazneno djelo onečišćenja okoliša opasnim otpadom, 12 kaznenih djela protuzakonitog lova, jedno kazneno djelo protuzakonitog ribolova, jedno kazneno djelo pustošenja šuma i pet kaznenih djela mučenja životinja.

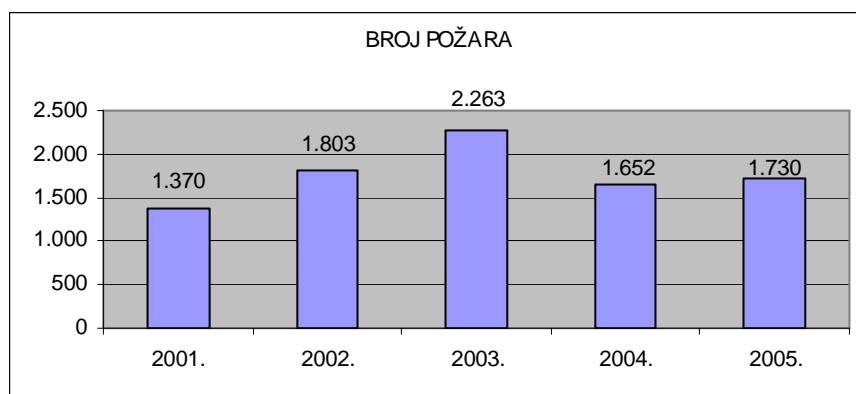
POŽARI I PALJEVINE

Namjerni ili nenamjerni, mali ili katastrofalni požari iza sebe ostavljaju psihičke i fizičke posljedice, s manjom ili većom materijalnim štetom, nerijetko i ozljeđivanjem, pa i smrću. Milijunske štete od požara nastaju u stambenim objektima, gradskim zgradama, gospodarskim objektima, okućnicama, šumama...

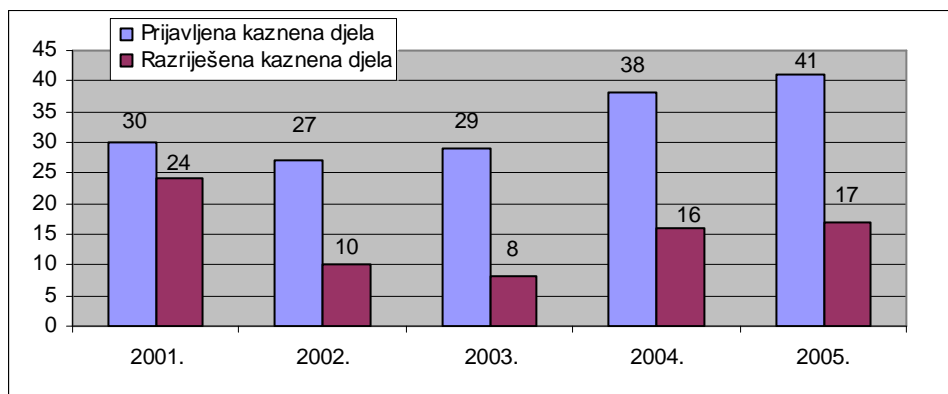
Čovjek je uzrok u više od 80 posto požara, i to zbog nepažnje, nemara, nestručnog rukovanja strojevima i alatima, nestručnog održavanja instalacijskih uređaja, nesmotrenog paljenja vatre i slično.

Od 41 požara kao posljedice kaznenog djela u 2005. godini, njih 35 je bilo namjerno izazvano.

Broj požara

Požari kao posljedica kaznenih djela

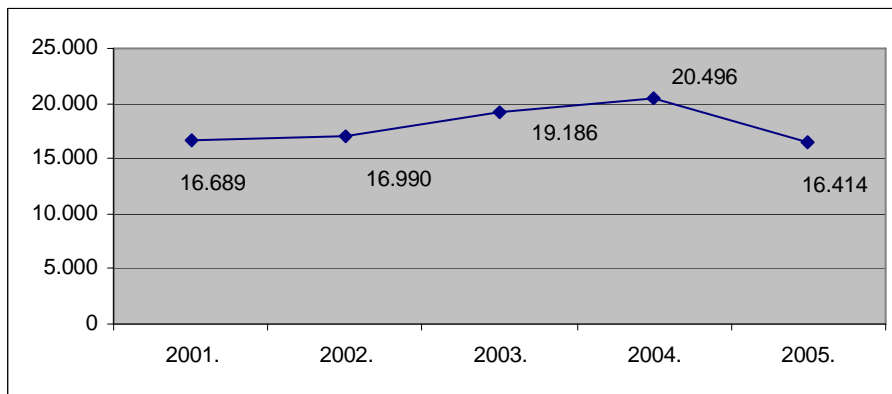

IMOVINSKI KRIMINALITET

Glavni motiv činjenja kaznenih djela imovinskog karaktera je protuzakonito pribavljanje materijalnih sredstava.

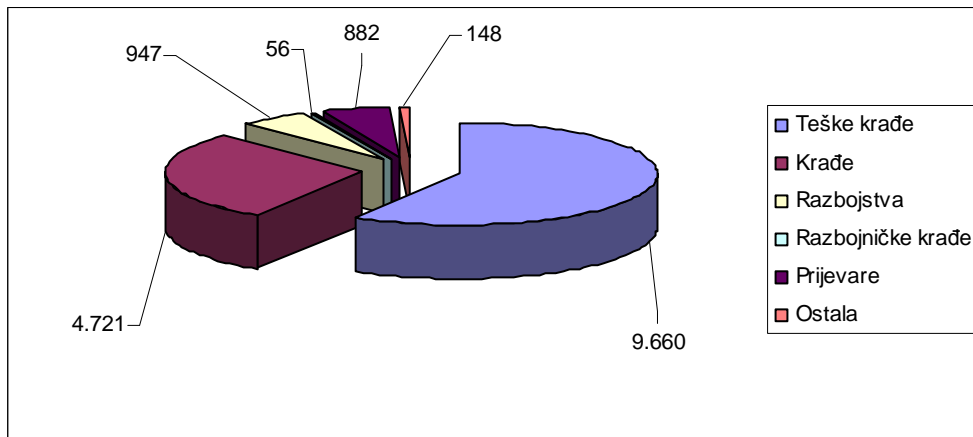
U petogodišnjem razdoblju imovinski kriminalitet pokazuje tendenciju rasta, izuzev 2005. godine kada je smanjen na razinu manju od one u 2001. godini.

Kaznena djela imovinskog kriminaliteta

U strukturi općeg kriminaliteta kaznena djela protiv imovine čine 81,1 posto ukupnih djela i u padu su za 19,9 posto u odnosu na 2004. godinu.

Grafički prikaz kaznenih djela imovinskog kriminaliteta

TEŠKE KRAĐE I KRAĐE

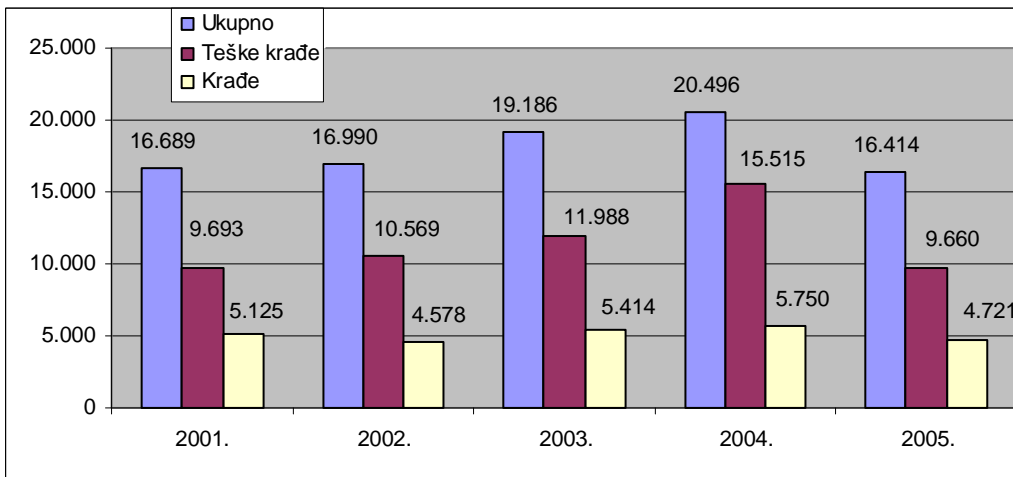
Počinitelji pomno planiraju i odabiru objekte koji su slabo zaštićeni i u kojima se nalaze vrijedna roba i novac.

Kod ovih kaznenih djela još uvijek je prisutna niska razina samozaštite. Veliki broj teških krađa i krađa često je posljedica osobnog nemara, nepažnje ili olakog shvaćanja da se, u odnosu na osobnu ili povjerenu imovinu, neće dogoditi štetna posljedica. Shodno tome, veliki bi se broj ovih kažnjivih djela mogao smanjiti, između ostalog, i boljim samozaštitnim ponašanjem građana.

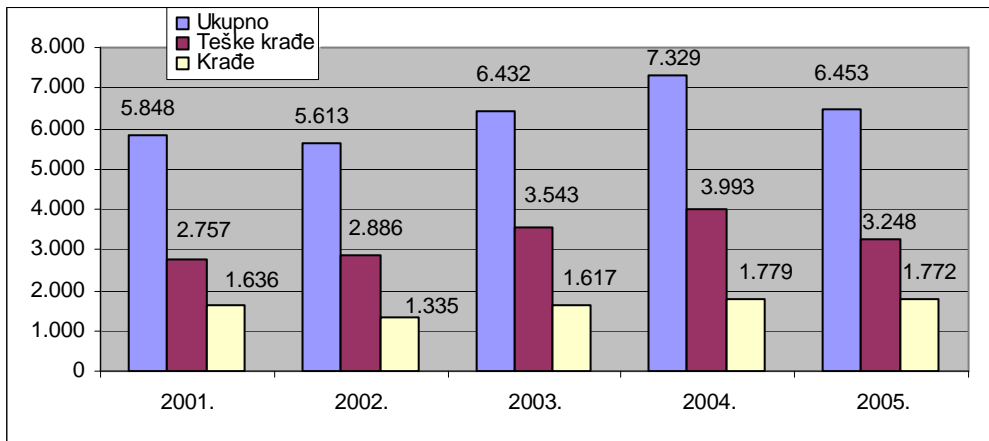
U strukturi kaznenih djela protiv imovine najveći broj čine teške krađe, koje su u padu za 22,8 posto u odnosu na 2004. Pod teškim krađama podrazumijevamo provalne krađe, drske krađe i krađe s velikom materijalnom štetom (iznad 30.000 kuna).

Krađe su također u padu za 17,9 posto u odnosu na 2004. godinu.

Prijavljena kaznena djela protiv imovine

Razriješena kaznena djela protiv imovine

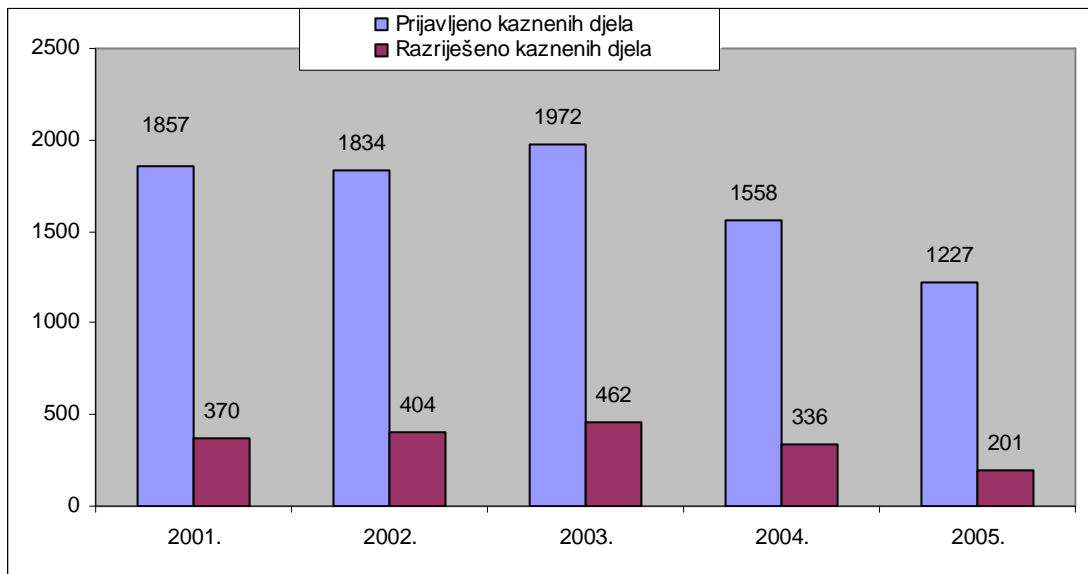

U četverogodišnjem razdoblju bio je prisutan kontinuirani porast kaznenih djela teških krađa i krađa, dok 2005. godine bilježimo pad tih djela. Iako taj trend prati i stalni rast razriješenih kaznenih djela i otkrivenih počinitelja, nedvojbeno je da otkrivanje i procesuiranje počinitelja nije dovoljno da bi se u preventivnom smislu bitno utjecalo na kretanje ove vrste kriminaliteta.

Prateći dinamiku izvršenja, uočava se da se provalne krađe u domove najčešće čine u prijepodnevnim satima kada su vlasnici na poslu ili u dane vikenda kad su izvan mjesta stanovanja. U ljetnim je mjesecima zbog godišnjih odmora također zabilježen značajan porast provala u domove.

Posljedica ovih kažnjivih djela, uz materijalnu štetu koja je često vrlo velika, je osjećaj nesigurnosti i nelagode oštećenih, s obzirom da počinitelj svladava prepreke i ulazi u prostore za koje su oštećeni osobno vezani. Stoga Policijska uprava zagrebačka od 2003. godine provodi akciju **Dobar susjed, siguran stan**, kojom želi potaknuti susjedski i neformalni nadzor koji provode ljudi koji žive i rade u lokalnoj zajednici.

Provale u domove

Vjerujemo da je jedan od rezultata ove akcije smanjenje kaznenih djela provala u domove za 331 djela ili 21,2 posto u odnosu na 2004. godinu.

Počinitelji provala su većinom hrvatski državljani srednje životne dobi, iako je u porastu broj kažnjivih djela s počiniteljima mlađe dobi (maloljetnici i mlađi punoljetnici).

Strani državljani najčešće čine kaznena djela provala u domove, i to u serijama, nakon čega napuštaju područje RH.

Otkriveno je nekoliko skupina koje su se specijalizirale za provale u domove, kase, bankomate i skladišta sa skupocjenom robom. Kod njih je zapažen visok stupanj organizacije i profesionalnosti. Bez većih su problema svladavali prepreke, deaktivirali alarmne uređaje i razradili mehanizme distribucije otuđene robe.

RAZBOJSTVA

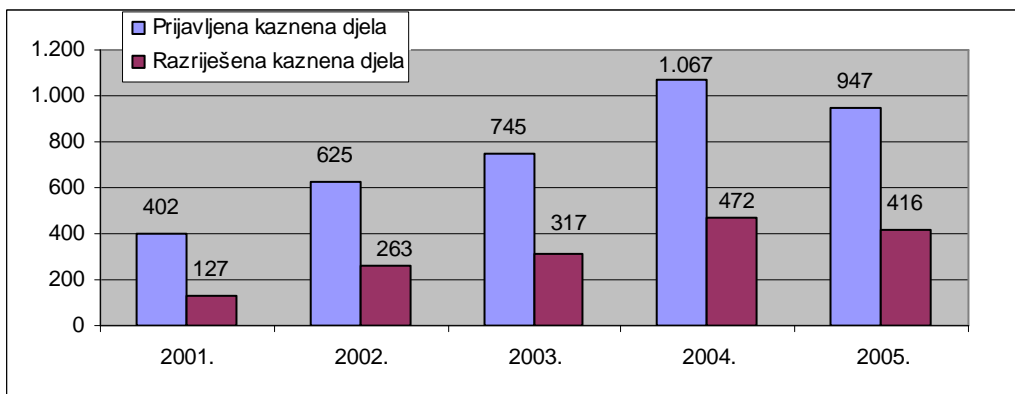
Razbojstva spadaju među najteža kaznena djela, kako s gledišta posljedica koje neminovno trpe oštećeni, tako i po zahtijevnosti kriminalističke obrade. Razbojstva se obično zbivaju u večernjim satima. U pravilu uvijek uspiju, a izvode se silovito, iznenada, prijeteće...

Ako žrtva i pruži otpor razbojnik ne preza od tjelesnog napada i ozljeđivanja, tako da su, osim materijalne štete, česte i psihičke traume i tjelesne ozljede. Od posljedica razbojstava tijekom 2005. godine dvije su osobe smrtno stradale, 4 su teško ozljeđene, a evidentirano je i 37 lakših ozljeđivanja.

Usprkos maskiranju razbojnika i nedostatku tragova na mjestima prepada vrlo je dobar rezultat u njihovu otkrivanju.

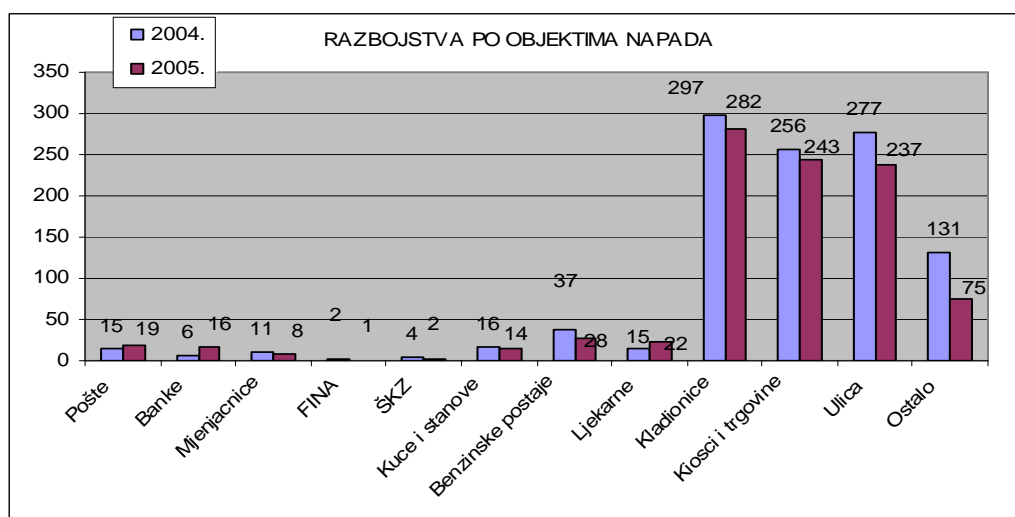
Za počinjenih 947 razbojstava tijekom 2005. godine prijavljena su 204 počinitelja, među kojima su 42 maloljetnika koji su počinili 103 kažnjiva djela, što govori da počinitelji ova kaznena djela čine u serijama, odnosno, tako dugo dok ne budu uhvaćeni i procesuirani.

Počinitelji razbojstava su pretežno mlađe osobe i osobe srednje životne dobi više puta evidentirane zbog činjenja kažnjivih djela. Mnogi od njih su bili na izdržavanju zatvorskih kazni za ista ili slična kažnjiva djela. Među počiniteljima je i značajan broj ovisnika o opojnim drogama, koji na taj način dolaze do financijskih sredstava za kupovinu narkotika.

Razbojstva su u padu za 11,2 posto u odnosu na 2004. godinu.

Razbojstva po objektima napada

Raščlambom ovih kažnjivih djela kao najčešća se izdvajaju razbojstva u kladionice, trgovine i ulična razbojstva.

U porastu su razbojstva u banke, pošte i ljekarne. Mjere samozaštite u tim poslovnicama su slabe i nedovoljne.

Suočeni smo i sa stalnim promjenama u strukturi tih kažnjivih djela u odnosu na objekte napada.

Prepoznavši potrebu edukacije šire društvene zajednice u pogledu prevencije i samopomoći, za Dan policije, 29.9.2005. godine, otvoren je Informativni centar za prevenciju PUZ-a u Savskoj cesti 34-36. Specifično za ovaj Centar je da se u sastavu njega nalazi i tzv. «sigurnosna trgovina», u kojoj građani mogu razgledati i upoznati se s tehničkim karakteristikama različite sigurnosne opreme te mogućnošću nabave i ugradnje u stambene i poslovne prostorije, vozila i dr.

Izrađen je i proveden program prevencije razbojstava u kioscima poduzeća «Tisak», odnosno, policijski službenici educirali su ciljane skupine, tj. zaposlenike «Tiska».

Također je izrađen i proveden program prevencije razbojstava u novčarske institucije «HVB-Splitske banke», odnosno, policijski službenici educirali su ciljane skupine, tj. management i zaposlenike Banke.

PRIMJERI USPJEŠNIH KRIMINALISTIČKIH OBRADA RAZBOJSTAVA

1. 3. 2. 2005. god. provedena je krim. obrada nad četiri osobe zbog osnovane sumnje da su počinili 29 razbojstava, od toga 28 u športske kladionice i jedno u trgovinu;
2. 12. 5. 2005. god. provedena je krim. obrada nad tri osumnjičenika zbog osnovane sumnje da su počinili 6 razbojstava, od toga dva u poslovnicu Zagrebačke banke, 4 u mjenjačnice i jedno kazneno djelo teške krađe provaljivanjem u stan;
3. Provedena je krim. obrada nad šest osoba zbog osnovane sumnje da su počinili 16 razbojstava, od toga po jedno razbojstvo u poslovnicu Privredne banke, kuću, poštu, blagajnu bolnice Jordanovac i nad radnicima poduzeća „Pan-Pek“ koji vrše dostavu novca, 4 razbojstva na benzinskim postajama i 4 razbojstva u trgovine, jedno kazneno djelo zloporabe opojnih droga, jedno kazneno djelo teške krađe i jedno kazneno djelo udruživanja za počinjenje kaznenog djela;
4. 14. i 29. 6. 2005. god. provedena je krim. obrada nad četiri osobe zbog osnovane sumnje da su počinili 41 razbojstvo, od toga 24 u športske kladionice, 8 u ljekarne, 7 u trgovine i po jedno u automat klub i kafe bar;
5. 22. 6. 2005. god. provedena je krim obrada nad M. R. zbog osnovane sumnje da je počinio 5 razbojstava u benzinske postaje;
6. 6.12. u uredu HP-a dvojica počinitelja su izvršila razbojstvo nad R. K. (1974.), V. K. (1973.) i A. M. (1978.). Policijski službenici uočili su vozilo počinitelja marke Fiat Uno zaustavljeno u koloni vozila u Mrkšinoj ulici. U njemu su se nalazile osobe čiji je opis odgovarao počiniteljima. Prilazeći vozilu počinitelji su u smjeru policijskih službenika ispalili više hitaca iz vatrenog oružja, kojom prilikom je jedan pripadnik IJP ranjen. Policijski službenici ispalili su iz službenog pištolja u smjeru počinitelja više hitaca, pri čemu je osoba na mjestu suvozača smrtno stradala, dok je vozač izašao iz vozila i, uz prijetnju vatrenim oružjem, prisilio jednog vozača osobnog vozila u koloni da izađe iz vozila. Policijski službenici su ga sustigli, ali je isti smrtno stradao zbog ranije zadobivene strijelne ozljede. Utvrđeno je da se radilo o I. B. (1972.) i V. D. (1965.).

MALOLJETNIČKA DELINKVENCIJA

U svim zemljama i društvima poznato je da je maloljetni delinkvent posebna vrsta prijestupnika koji zahtijeva posebnu zaštitu i postupak.

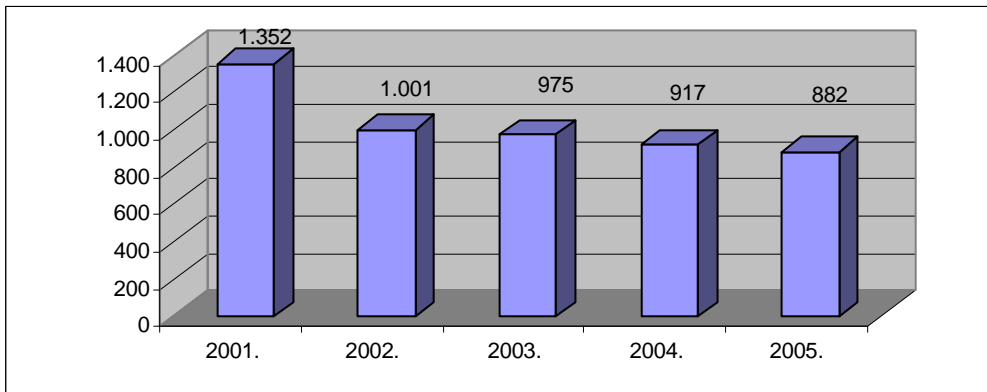
Sprječavanje maloljetničke delinkvencije presudni je dio sprječavanja kriminala uopće. Posebna pozornost se posvećuje edukaciji policijskog kadra koji postupa prema maloljetnim delinkventima.

Etiološka istraživanja maloljetničke delinkvencije potvrđuju da delinkvenciju mladih generiraju:

1. **osobna obilježja** (otuđenost, buntovnost, impulzivnost, agresivnost)
2. **obiteljske prilike** (poremećeni odnosi između roditelja, zlostavljanje i zapuštanje djeteta, zloporaba droge, alkohol, skitnja, nerad, promiskuitet, kriminal roditelja)
3. **školovanje** (neuspjesi, ponavljanje razreda, prekidanje školovanja u osnovnoj školi)
4. **utjecaj skupine vršnjaka** (druženje s osobama koje već manifestiraju asocijalno i antisocijalno ponašanje)
5. **neorganizirano i nenadzirano provođenje slobodnog vremena**
6. **nizak ekonomski status obitelji**

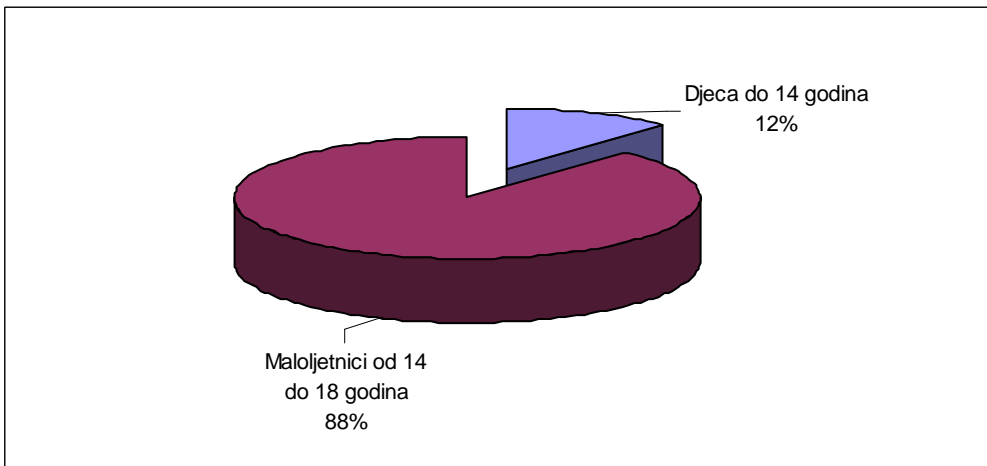
Činjenica je da kriminalitetu maloljetnika prethode teži oblici poremećaja u ponašanju i poremećaji tijekom školovanja, te da se iz redova maloljetnih delinkvenata regrutira društveno opasna populacija višestrukih povratnika i delinkvenata iz navike.

Kaznena djela koja su počinila djeca i maloljetnici

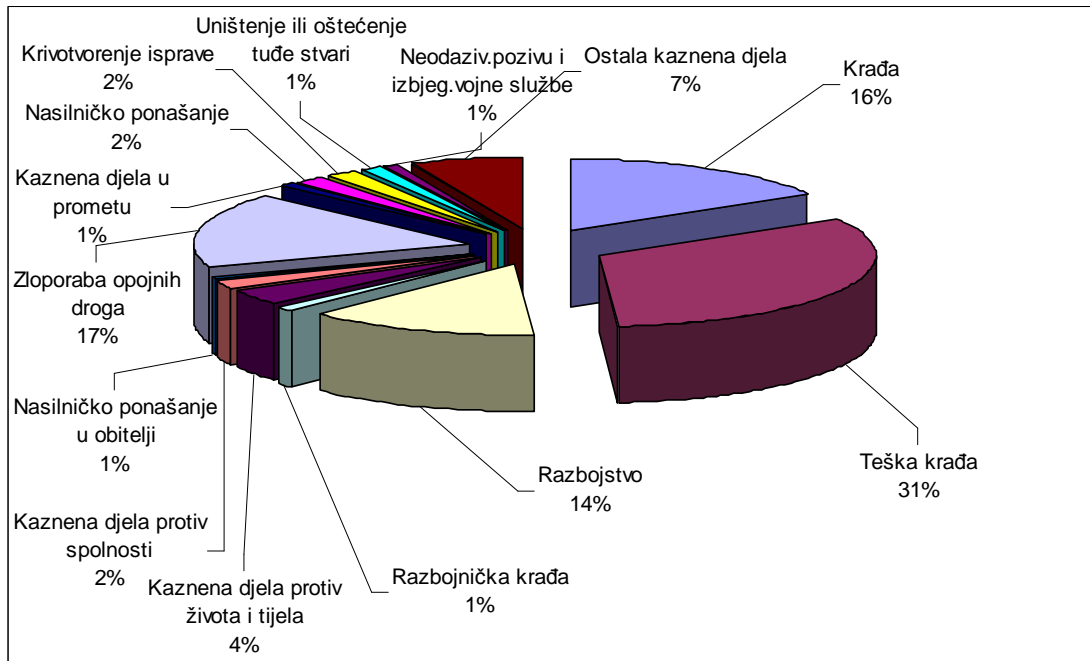
Kaznena djela koja čine maloljetnici u padu su za 3,8 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Grafički prikaz kaznenih djela maloljetnika i djece

Kada govorimo o djeci-počiniteljima kaznenih djela zamjećuje se da isti čine kaznena djela pretežno imovinske prirode, uglavnom, na štetu vršnjaka, i to najviše teške krađe (31 posto), zlorabu droga (17 posto), krađe (16 posto), razbojstva (14 posto), evidentirani su i zbog počinjenja kaznenih djela s elementima nasilja, i to nanošenja teških tjelesnih ozljeda, nasilničkog ponašanja, prijetnji, krivotvorenja novca, dovođenja u opasnost života i imovine, do iznuda i ucjena. S obzirom da djeca nisu kazneno odgovorna, u tim kriminalističkim obradama policija usko surađuje s centrima socijalne skrbi i mjerodavnim državnim odvjetništvom za mladež.

Kaznena djela maloljetnika od 14 do 18 godina starosti

Broj maloljetnih počinitelja u porastu je za 10,5 posto u odnosu na 2004. godinu. Zapaža se da su tijekom 2005. godine maloljetnici počinili manje kaznenih djela krađa i teških krađa te manje kaznenih djela krivotvorenja novca.

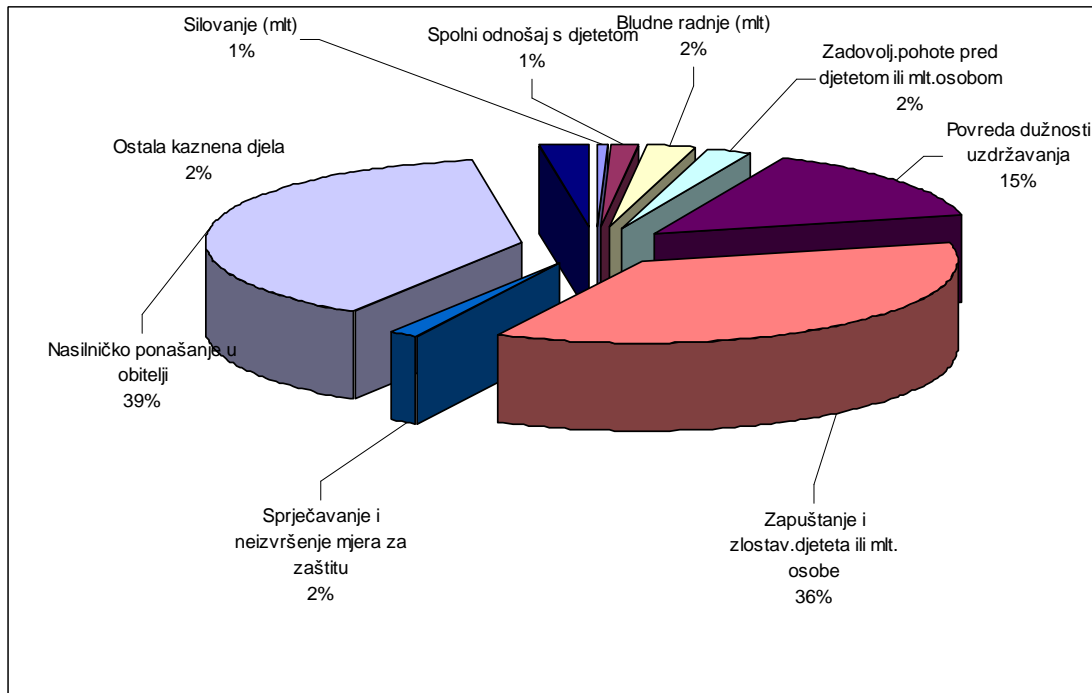
KAZNENOPRAVNA ZAŠTITA DJECE I MALOLJETNIKA

Djeca i maloljetnici su poseban objekt zaštite. Oni su nositelji budućeg razvoja ili nazadovanja ljudske civilizacije, pa iz toga proizlazi važnost njihovog pravilnog i zdravog razvoja.

Kaznenopravna zaštita maloljetnika i djece ostvaruje se otkrivanjem i prijavljivanjem kažnjivih djela počinjenih na štetu djece i mladeži. To su najčešće kaznena djela iz područja spolnosti, povrede dužnosti uzdržavanja, zapuštanja i zlostavljanja djeteta.

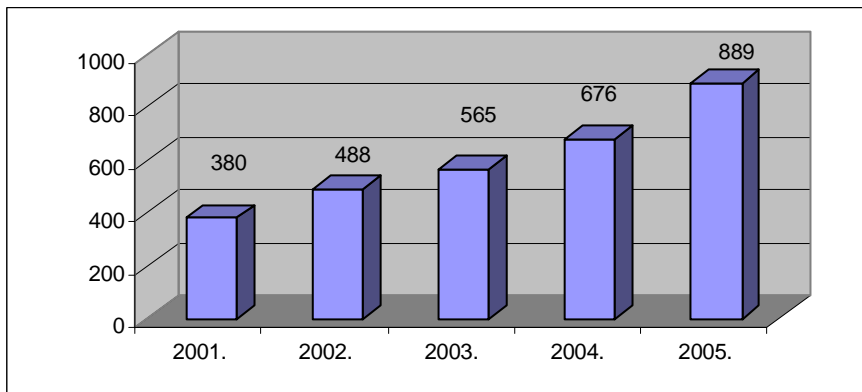
U posljednjih pet godina ova kaznena djela bilježe tendenciju porasta. To nužno ne znači da se povećao stvaran opseg ovog problema. Na brojčane pomake djeluju u javnosti i različite aktivnosti o ozbiljnosti posljedica viktimizacije mladih, što onda posljedično dovodi i do većeg broja kaznenih prijava, zbog veće osviještenosti žrtava i građana koji polako napuštaju ulogu «tihih svjedoka».

Grafički prikaz kaznenih djela na štetu maloljetnika u 2005.

Ostala kaznena djela na štetu maloljetnika su silovanje, spolni odnošaj zloporabom položaja, podvođenje, iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju, upoznavanje djece ili maloljetnih osoba s pornografijom, oduzimanje djeteta ili maloljetne osobe, izvanbračni život s maloljetnom osobom i neprijavlivanje počinjenja kaznenog djela.

Kaznena djela na štetu maloljetnika

Tijekom 2005. godine počinjeno je 889 kaznenih djela na štetu maloljetnika. Od ukupnog je broja počinjeno 319 kaznenih djela zapuštanja i zlostavljanja djeteta i maloljetne osobe, što je porast za 12,7 posto u odnosu na 2004. godinu kada su prijavljena 283 kaznena djela.

Spolni integritet djece i mladeži predstavlja zakonom zaštićeno dobro, a štiti se od niza inkriminiranih ponašanja (silovanja, spolnog odnošaja s djetetom, spolnog odnošaja zloporabom položaja, bludnih radnji, iskorištavanja djece za pornografiju i upoznavanja djece s pornografijom). Osim ovih kažnjivih djela, postoje još dva iz skupine kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom - međunarodna prostitucija te uspostava ropstva i prijevoz robova. Međunarodno pravo posebno štiti seksualni integritet djece i maloljetnika u kontekstu problema koji u posljednjih nekoliko godina svojom ozbiljnošću ponovo zaokuplja pažnju praktičara i stručnjaka – trgovina ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja.

Štete koje nastaju iz ovog oblika kriminaliteta daleko su veće od svih drugih oblika jer se one ne mogu procijeniti novčanim iznosima. U velikom broju slučajeva počinitelj je poznat žrtvi, a nisu rijetki ni slučajevi u kojima seksualno iskorištavanje djece počinje u njihovoj obitelji.

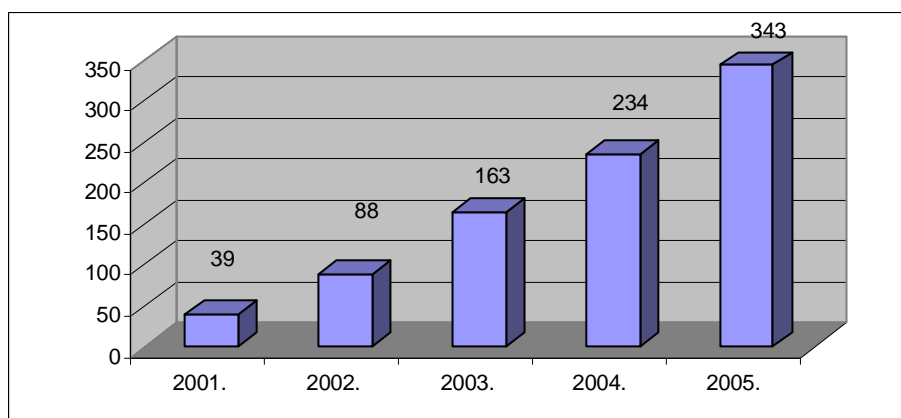
OBITELJSKO NASILJE

Pod nasiljem podrazumijevamo neprihvatljiva ponašanja kojima se izravno ili posredno ugrožava tjelesni, psihički, seksualni, ekonomski i dr. integritet čovjeka. Kada se ono događa u obiteljskom okruženju možemo reći da se radi o njegovom najtežem obliku, budući je usmjereno prema bližnjima, a zlostavljači su oni koji nam u životu mnogo znače. Zbog mjesta na kojemu se događa, sam čin zlostavljanja ostaje nepoznanica za javnost, a kod žrtve stvara teške, trajne i neizbrisive posljedice.

Žrtve ovog oblika kriminala najčešće su djeca i žene. Obiteljsko nasilje se tretira kao kazneno djelo ili prekršaj. To nije privatna stvar pojedinca ni problem obitelji, već problem društva. Muškarci koji tuku svoje žene ili partnerice obično su uvjereni da to čine s razlogom i da zbog toga to mogu činiti nekažnjeno.

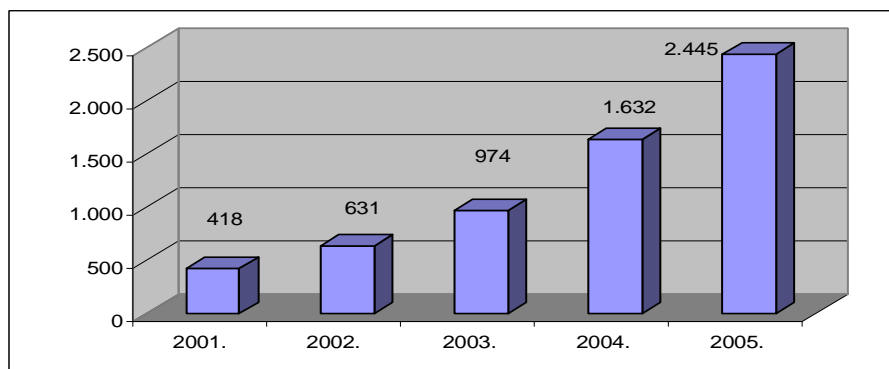
Tijekom prošle godine na području Policijske uprave zagrebačke počinjeno je 6 ubojstava u kojima su žrtve žene od toga, dva u izvanbračnoj zajednici a 4 u bračnoj zajednici. Također, počinjeno je jedno silovanje u bračnoj i dva u izvanbračnoj zajednici. Od 30 teških tjelesnih ozljeda, muž je ženi nanio 10 ozljeda, sin majci jednu i izvanbračni partner partnerici 6. Također, prijavljene su i 204 prijetnje u obitelji na štetu žene.

Kaznena djela nasilničkog ponašanja u obitelji

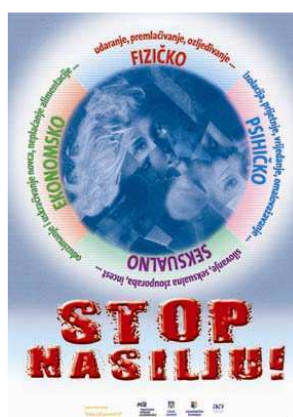
U 2005. godini zabilježena su 343 kaznena djela nasilničkog ponašanja u obitelji, što je 31,8 posto više u odnosu na 2004. godinu kada su prijavljena 234 takva kaznena djela.

Prekršaji nasilja u obitelji

15.09.2005. donijet je Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji kao postupovni akt koji određuje ulogu i način rada mjerodavnih službi (policija, socijalni rad) u tretiranju obiteljskog nasilja.

U reakciji društva na probleme zlostavljanja u obitelji, pa tako i na problem zlostavljanja žena, postoji cijeli niz teškoća, od definiranja pojma nasilja u obitelji do pravilne reakcije na uočeni događaj. Na inicijativu Koordinacije za ravnopravnost spolova Gradske skupštine grada Zagreba, Policijska uprava zagrebačka je u suradnji s Gradskim uredom za obrazovanje i šport osmislila preventivni program pod nazivom «Stop nasilju iza zatvorenih vrata», a koji se od početka veljače 2003.g. provodi u svim osnovnim i srednjim školama na području grada Zagreba. Projekt je osmišljen na način da se u osnovnim i srednjim školama u gradu Zagrebu održavaju okrugli stolovi na kojima se raspravlja na temu nasilja u obitelji. Sudionici su, osim policije, i nastavno osoblje škole, stručni timovi, predstavnici lokalnih vlasti, centri za socijalnu skrb, predstavnici roditelja, a po mogućnosti i druge stručne osobe koje se bave ovom problematikom. Održano je oko 130 okruglih stolova u 102 osnovne i 30-ak srednjih škola. Između ostalog, na ovaj se način unapređuje suradnja različitih resora koji se bave problematikom nasilja u obitelji, ali i nasilja među djecom.

Nadalje, važno je istaknuti da je rješavanje problema nasilja u obitelji proces kojeg policija prekidom nasilja često započinje, ali u potpunosti ne rješava. Stoga se u policijskom postupanju velika pažnja pridaje suradnji s drugim službama, institucijama i organizacijama koje u okviru svoje djelatnosti izravno ili posredno dotiču obitelj. Nezaobilazna je i važna uloga udruga iz nevladinog sektora, koje svojim aktivnostima nadopunjavaju institucionalna rješenja koja su, nažalost, ponekad spora i nepravovremena.

KRIMINALITET DROGA

Policijska uprava zagrebačka provodi preventivne programe namijenjene učenicima i roditeljima zagrebačkih osnovnih škola (u njih 102) na temu ovisnosti i zlorabe opojnih droga s aspekta policijskog postupanja i zakonskih posljedica, a u cilju povećanja sigurnosti i kvalitete života građana.

Riječ je o preventivnom programu «Mogu, ako hoću 1» – MAH1, namijenjenom učenicima 4-ih razreda OŠ, programu «Prevenција i alternativa», namijenjenom učenicima 6-ih razreda OŠ, te programu «Mogu, ako hoću 2» – MAH2, namijenjenom roditeljima učenika 6-ih razreda OŠ u gradu Zagrebu.

Program «Mogu, ako hoću 2» - MAH-2 obuhvaća roditelje učenika 6-ih razreda svih zagrebačkih osnovnih škola (102 škole), što čini oko 16.000 roditelja (oba roditelja). Programima su obuhvaćena djeca u pretpubertetu kada se, po mišljenju struke, još uvijek može preventivno djelovati i spriječiti problem prije nego se pojavi.

Predavanja se održavaju u osnovnim školama, gdje policijski službenici putem «PowerPoint» prezentacije upoznaju roditelje sa strategijom djelovanja policije u zajednici, statističkim podacima o zlorabi opojnih droga, policijskim postupanjem u situacijama kada se maloljetna osoba zatekne s drogom te zakonskim i drugim posljedicama njene zlorabe,

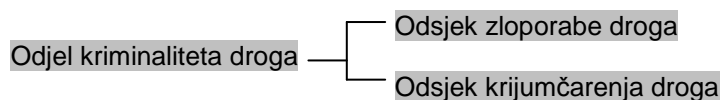
a sve u cilju povećanja informiranosti i znanja roditelja glede zlorabe droga te rizicima za razvoj ovisnosti i bolesti. Roditeljima se nakon predavanja dijeli priručnik «Protiv droge zajedno», djeci bilježnica «Moj podsjetnik», u kojoj mogu pronaći sadržaj predavanja i koja će ih sjećati na druženje s policijom. Potprogram je uključio 7.714 učenika četvrtih razreda osnovnih škola, i to s postajnog područja I.-IX. policijske postaje. Provedena je analiza navedenog programa, na način da su djeca u školama ispunjavala upitnike koje su obrađivali profesori Visoke policijske škole. Procijenjeno je da je ovakav vid edukacije dobro prihvaćen i da bi ga i ubuduće željelo vidjeti 83,2 posto djece.

U okviru prevencije ovisnosti, a u suradnji s TH/EA/RT/O projektom u Satiričkom kazalištu Kerempuh, održane su dvije izvedbe predstave «DROGA», i to 13.06.2005. i 21.11.2005. godine. Navedena predstava planira se izvoditi učenicima sedmih razreda i njihovim roditeljima.

Zloraba droga zapaža se u Republici Hrvatskoj od 70-ih godina. Ozbiljniji problemi uočavaju se 80-ih godina pojavom heroina na ilegalnom narko tržištu. Danas se najčešće konzumiraju proizvodi konoplje tipa droge koja potječe iz domaćeg uzgoja. No, sve su više u uporabi heroin, kokain, a u posljednje vrijeme, naročito kod mlade populacije, i sintetičke droge, poglavito derivati amfetamina (ecstasy).

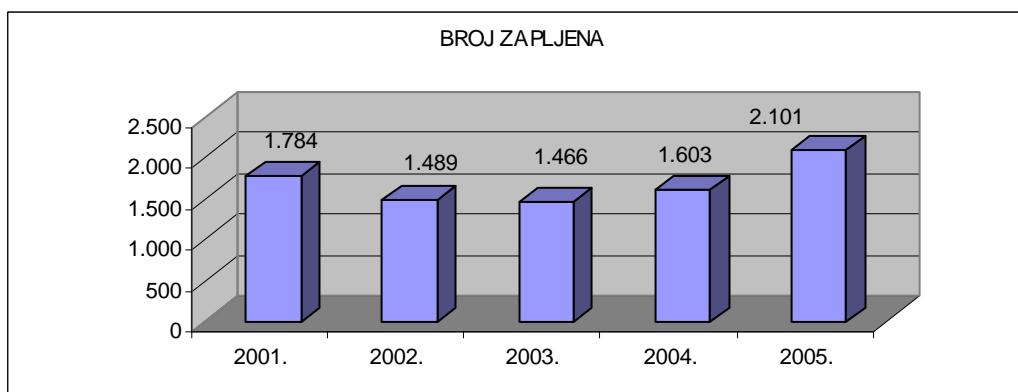
Osim svih pozitivnosti koje donose integracijski procesi usmjereni prema zemljama Zapadne Europe, Zagreb, nažalost, preuzima i tamnu sliku svjetskih metropola. Pri tome najveći problem čini porast broja ovisnika i sekundarni kriminalitet koji čine narkomani zbog pribavljanja sredstava za kupnju droga.

S tragičnim sudbinama i izgubljenim životima mladih ovisnika svakodnevno se susreću specijalisti kriminaliteta droga.

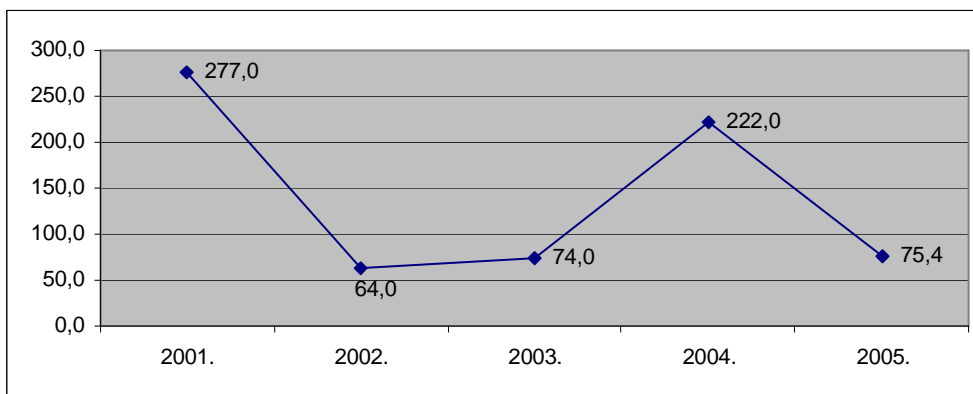

ZLUPORABA DROGA

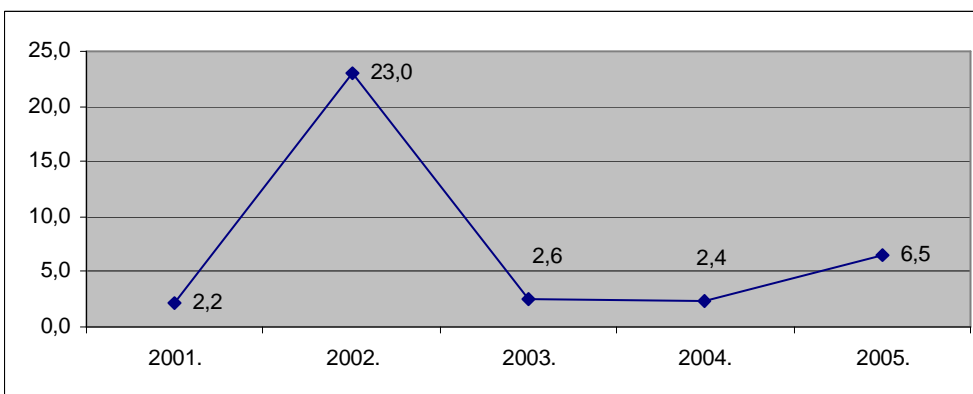
Odsjek zlorabe droga bavi se suzbijanjem pojavnosti droga među osobama, uglavnom, mlađe životne dobi, sa stalnim poduzimanjem odgovarajućih mjera i postupaka na okupljalištima mladih gdje se kreću i preprodavači droge (ulična redukcija). Iz godine u godinu životna dob počinitelja sve je niža, što znači da se zloraba droga uvukla u sve pore društva i sve socijalne strukture.

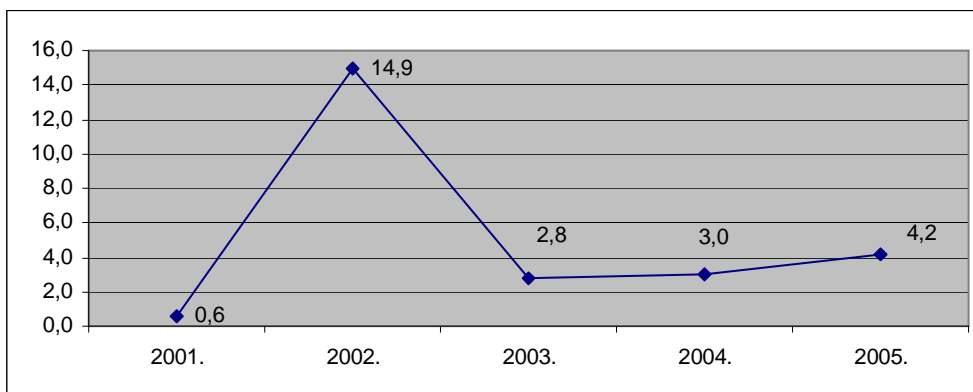
Oduzeto marihuane u kilogramima

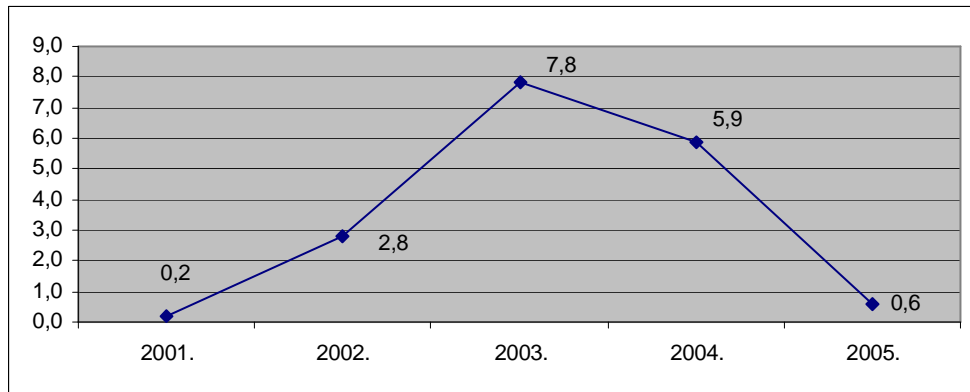
Oduzeto heroina u kilogramima

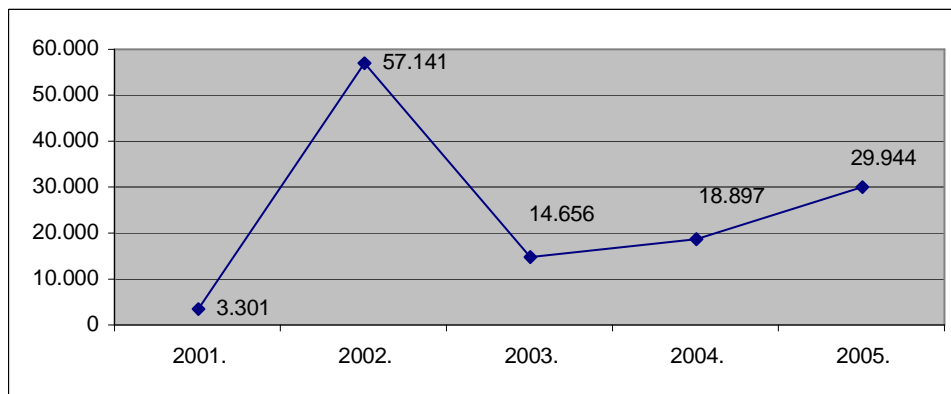
Oduzeto amfetamina u kilogramima

Oduzeto kokaina u kilogramima

Oduzeto tableta ecstasyja u komadima

Pozitivan je trend pojačane učinkovitosti temeljne policije u zapljenama droge, čije je učešće s 18 posto u 2004., poraslo u 2005. godini na 34,1 posto u ukupnim zapljenama.

Tijekom 2005. godine prijavljeno je 2.011 kaznenih djela zloporabe opojnih droga. Mjerodavnom državnom odvjetništvu prijavljeno je 1.490 osoba, a 206 ih je dovedeno istražnom sucu Županijskog suda u Zagrebu. Zabilježena je 2.101 zapljena droge, kojom prilikom je evidentirano 1.697 konzumenata. Od toga su 904 novoevidentirana. Među njima su 123 maloljetnika.

U 2005. godini zabilježeno je i 26 smrtnih slučajeva kao posljedica intoksikacije drogama.

Promatrajući petogodišnje razdoblje, i nadalje je vidljiv trend porasta kriminaliteta droga. To je sinteza sve veće uspješnosti policijskih službenika u otkrivanju kažnjivih djela i procesuiranju počinitelja, ali i sve agresivnije ponude, pa tako i dostupnosti droge na ilegalnom narko tržištu.

KRIJUMČARENJE DROGA

Zagreb predstavlja značajni tranzitni centar za krijumčarenje droga u zemlje Zapadne Europe i obrnuto. Tu je sjecište najznačajnijih pravaca i najznačajnije prometno, industrijsko i kulturno središte Republike Hrvatske.

Nema dvojbe da ilegalni tranzit, distribucija i trgovina droga postoji u obliku i intenzitetu koji upućuju na postojanje mreže dobavljača i preprodavača.

Znakovitost ove vrste kriminaliteta, posebice kada se radi o organiziranom obliku, iziskuje posebno obrazovane policijske službenike.

Kod krijumčarenja je vrlo teško prikupiti materijalne dokaze protiv organizatora, jer isti djeluju po svim principima konspirativnosti, tako da često članovi grupe i ne poznaju organizatore.

Krijumčarenje droga samo je početni korak u stjecanju velike financijske dobiti. Da bi se ona ostvarila, potrebno je organizirati transport od zemlje proizvođača do zemlje korisnika te distribuciju i uličnu preprodaju.

Opći međunarodni odnosi, ukidanje međudržavnih graničnih kontrola i slobodan promet roba olakšavaju međunarodno krijumčarenje, a interes za drogama na svjetskom je tržištu sve veći.

Financijska dobit ostvarena krijumčarenjem očigledno je ogromna, a množi se ulaganjem u legalne gospodarske i financijske tokove (pranje novca).

Problematiku krijumčarenja droga u gradu Zagrebu ne možemo gledati izvan koncepta globalnog svjetskog problema.

Bitno je naglasiti da Hrvatska, a time i zagrebačka policija, ostvaruje izuzetnu suradnju, kako s policijama susjednih zemalja, tako i s međunarodnim agencijama za borbu protiv droga.

NAJZNAČAJNIJE KRIMINALISTIČKE OBRADJE KRIJUMČARENJA DROGA

1. 13.1.2005. godine provedena je krim. obrada nad jednom osobom, tijekom koje je zaplijenjeno sveukupno 1.051 komad tableta droge MDMA i 42,8 grama droge amfetamin. Jedna osoba je uz kaznenu prijavu privedena u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu;
2. 13.1.2004. godine službenici PP Velika Gorica provedeli su krim. obradu nad dvije osobe, tijekom koje je zaplijenjeno 500 komada tableta droge MDMA, te 0,6 grama droge amfetamin. Osoba je uz kaznenu prijavu privedena u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu;
3. 4.1.2005. godine provedena je krim. obrada nad jednom osobom, tijekom koje je zaplijenjeno sveukupno 511 komada tableta droge MDMA. Jedna osoba je uz kaznenu prijavu privedena u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu;
4. 19.1.2005. godine provedena je krim. obrada nad jednom osobom, tijekom koje je zaplijenjeno 871,3 grama droge hašiš i 155,4 grama droge marihuane. Jedna osoba je uz kaznenu prijavu privedena u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu;
5. 2.2.2005. godine službenici II. PP proveli su krim. obradu nad dvije osobe, prilikom koje je zaplijenjen 1.041 komad tableta droge MDMA, 34,4 grama droge amfetamin, 930 grama droge hašiš, 30,6 grama droge marihuane i 29,8 grama gljiva psilociba, 50.550 kn i 100 eura. Osobe su uz kaznenu prijavu privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
6. 4.2.2005. godine provedena je krim. obrada nad jednom osobom, tijekom koje je zaplijenjeno 3.849,9 grama droge hašiš i pištolj marke «Browning», cal. 9 mm i 13

komada pripadajućeg streljiva. Osoba je uz kaznenu prijavu privedena u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu;

7. 16.2.2005. godine provedena je krim. obrada nad 5 osoba, kojom prilikom je zaplijenjeno 306,2 grama droge heroin i dvije metalne preše s tragovima droge heroin. 17.2.2005. godine sve osobe su prepraćene u PU primorsko-goransku, na daljnju krim. obradu, nakon čega su prepraćeni u Istražni centar Županijskog suda u Rijeci;
8. 22./24.2.2005. godine provođene su dvije zasebne kriminalističke obrade nad 8 osoba, kojom prilikom je zaplijenjeno sveukupno cca. 500 grama droge heroin i cca. 500 grama paracetamola s tragovima droge heroin. Šest osoba je privedeno u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
9. 10/12.3.2005. godine provođene su 3 kriminalističke obrade nad 8 osoba, kojom prilikom je sveukupno zaplijenjeno 20.694 komada tableta droge MDMA, cca 70,9 grama smrvljenih tableta MDMA (jedna tableta MDMA teži cca 0,2 grama), cca 2.290 grama droge amfetamin, cca 7,5 grama droge hašiš, cca 29 grama droge marihuane i dvije digitalne vage sa tragovima droge amfetamin. Četiri osobe su uz kaznenu prijavu privedene u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu;
10. 22.3.2005. godine provedena je kriminalistička obrada nad jednom osobom kojom prilikom je sveukupno zaplijenjeno cca 1.980,5 grama droge heroin, revolver, pištolj i 60 komada pripadajućeg streljiva. Osoba je uz kaznenu prijavu privedena u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
11. 13/14.4.2005. godine provedena je kriminalistička obrada nad dvije osobe kojom prilikom je sveukupno zaplijenjeno cca 618,3 grama droge heroin, 28 tableta „heptanona“, digitalna vaga s tragovima heroina i 15 komada streljiva cal. 9 mm. Jedna osoba je uz kaznenu prijavu privedena u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
12. 4.5.2005. godine provedena je kriminalistička obrada nad dvije osobe, kojom prilikom je zaplijenjeno cca 3.759 grama droge marihuane. Osobe su uz kaznenu prijavu privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
13. 29.6.2005. godine provedena je kriminalistička obrada nad 3 osobe kojom prilikom je pronađeno cca 58.055 grama droge marihuana i 8 grama droge hašiš. Tri osobe su uz kaznenu prijavu privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
14. 1./2.8.2005. godine provedena je kriminalističke obrada nad 4 osobe kojom prilikom je sveukupno pronađeno i zaplijenjeno 4.995,5 komada tableta droge MDMA, tzv. „ecstasy“, cca 524,7 grama droge amfetamin, cca 3,6 grama droge kokain, cca 9,1 gram droge hašiš, digitalna vaga s tragovima droge amfetamin, te novčana sredstva u iznosu od 4.500 kn i 495 eura. Tri osobe su uz kaznenu prijavu privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu dok je protiv jedne osobe redovnim putem podnijeta kaznena prijava;
15. 26/27.8.2005. godine provedena je kriminalistička obrada nad 6 osoba kojom prilikom je sveukupno pronađeno i zaplijenjeno cca 325 grama droge kokain, cca 3,8 grama droge marihuane, cca 0,8 grama droge hašiš, jedan pištolj sa sedam komada pripadajućeg streljiva i jedna automatska puška. Pet je osoba uz kaznenu prijavu privedeno u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu dok je jedna osoba koja se nalazi u bijegu prijavljena u odsutnosti;
16. 16.10.2005. godine uhićene su 3 osobe prigodom prodaje droge heroin prikrivenom istražitelju, kojom prilikom je zaplijenjeno cca 1.000 grama droge heroin. Sve tri osobe predane su službenicima PU Varaždinske radi provođenja krim. obrade, nakon koje su zajedno s još 5 osoba, uz kaznenu prijavu privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;

17. 25.11.2005. godine provedena je kriminalistička obrada nad dvije osobe, kojom prilikom je sveukupno zaplijenjeno cca 580 grama droge amfetamin, cca 20 grama droge kokain, digitalna vaga s tragovima droge, 28 komada streljiva raznog kalibra, 20 grama baruta i tijelo rasprskavajuće mine. Osobe su uz kaznenu prijavu privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
18. 6./7.12.2005. godine izvršena je krim. obrada nad tri osobe, kojom prilikom je zaplijenjeno cca 375,5 grama droge heroin, cca 42 grama droge kokain, cca 5,7 grama droge marihuane, vaga s tragovima droge heroin, te pištolj. Dvije osobe su uz kaznenu prijavu privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu.

GOSPODARSKI KRIMINALITET

Problematika gospodarskog kriminaliteta sve je složenija i iskazuje se u društveno sve opasnijim djelima, dok njegova detekcija spada među iznimno složene kriminalističke aktivnosti. Sve je uočljivija povezanost i isprepletenost organiziranog i gospodarskog kriminaliteta. Neka kažnjiva djela čine se organizirano, planski i u grupi. Organizirani kriminalitet nastoji ostvariti udio u privatnim i privatiziranim poduzećima, bankama, akcionarskim društvima i sl.

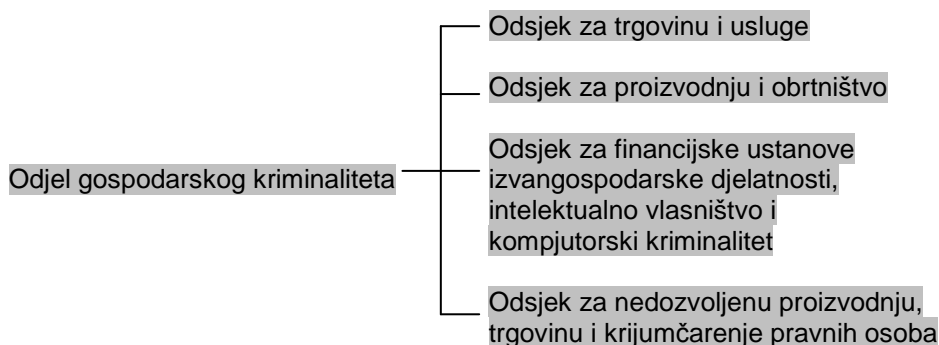
Organizirani kriminalitet osniva fiktivna poduzeća s ciljem “pranja novca”, a služi se korupcijom u politici, gospodarstvu, tijelima državne vlasti, pravosuđu i dr.

Specifičnosti gospodarskog kriminaliteta su njegova prikrivenost (velika tzv. tamna brojka) jer su i djelo i počinitelji u vrijeme izvršenja neotkriveni. Počinjenje djela se utapa u masu redovitog i regularnog poslovanja gospodarskih subjekata. Iz tog razloga se generira vremenski razmak od počinjenja do uočavanja djela.

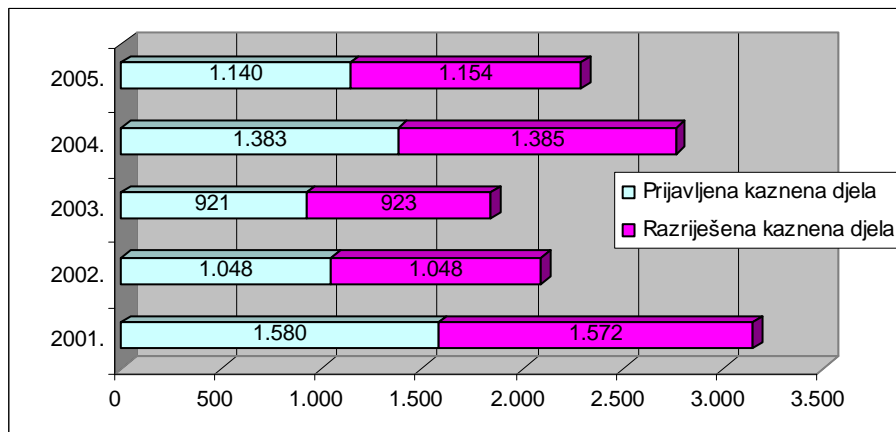
Koruptivna kaznena djela predstavljaju djela čije je razotkrivanje i dokazivanje izrazito složeno i iziskuje angažman velikog broja policijskih službenika. Procjena je da se otkrije samo mali postotak korupcije, i to uglavnom davanje i primanje mita u nižim strukturama vlasti. Međutim, zagrebačka je policija na državnoj razini razotkrila najveći broj koruptivnih kaznenih djela.

Policijski službenici Odjela gospodarskog kriminaliteta bave se provjerom mnogobrojnih poslovnih transakcija (cesija, fiktivnih ugovora, višestrukih kompenzacija i dr.).

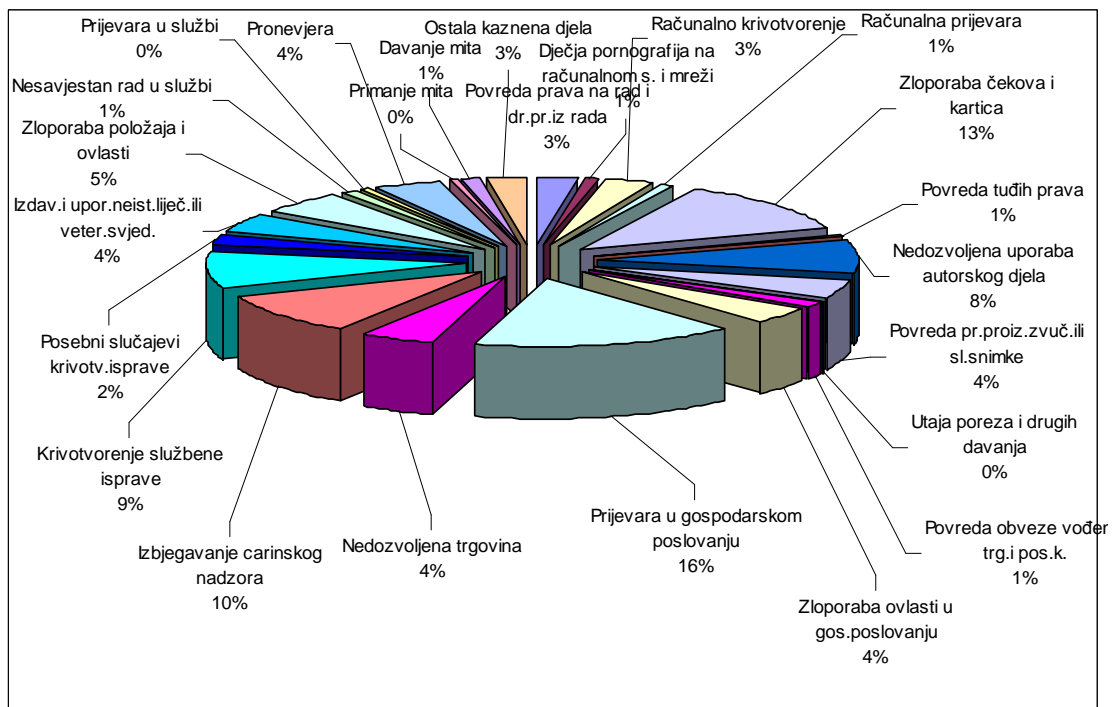
Odjel gospodarskog kriminaliteta u obradi pojedinih predmeta surađuje s drugim ustrojstvenim jedinicama, MUP-om RH, policijskim postajama i odjelima. Također, ostvaruje se suradnja s Odsjekom za maloljetničku delinkvenciju vezano za distribuciju maloljetničke pornografije putem Interneta i sl. Postoji i dobra suradnja s mjerodavnim Državnim odvjetništvom, Uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Državnim inspektoratom, Uredom za sprječavanje pranja novca, Komisijom za vrijednosne papire, Državnom revizijom, Poreznom upravom, Carinskom upravom, Vojnom policijom, udrugama za zaštitu autorskih prava i intelektualnog vlasništva, fondovima, zavodima itd.

Grafički prikaz prijavljenih i razriješenih kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta

Grafički prikaz strukture kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta

U ostala kaznena djela spadaju: povreda tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih programa ili sustava; računalno krivotvorenje; računalna prijevара; povreda tuđih prava; lihvarski ugovor; krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i utega; prikrivanje protuzakonito dobivenog novca; povreda ravnopravnosti u obavljanju gospodarske djelatnosti; zloporaba stečaja; zloporaba u postupku stečaja; obmanjivanje kupaca; povreda prava industrijskog vlasništva i neovlaštena uporaba tuđe tvrtke; utaja poreza i drugih davanja; nesavjesno gospodarsko poslovanje; sklapanje štetnog ugovora; prijevара u službi; neovlaštena uporaba; davanje mita i odavanje službene tajne.

Tijekom 2005. godine zabilježeno je 1.140 kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta, što je za 17,6 posto manje u odnosu na 2004. godinu kada su zabilježena 1.383 kaznena djela ove vrste. U 2005. godini materijalna šteta počinjena kaznenim djelima gospodarskog kriminaliteta koje je razriješila PU zagrebačka iznosi oko 163 milijuna kuna. Za porast ove vrste kaznenih djela «odgovorna je» policija koja je svojom aktivnošću otkrila kaznena djela koja bi bez takve aktivnosti ostala skrivena u «tamnoj zoni» kriminaliteta.

Najviši porast zabilježen je kod kaznenih djela računalnog krivotvorenja, nedozvoljene uporabe autorskog djela, prijevare u gospodarskom poslovanju itd.

ZNAČAJNIJE KRIMINALISTIČKE OBRADJE

1. Dvršena je obrada nad jednom osobom (1955.) zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo zloporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju jer je tijekom 2003. i 2004. godine kao stečajni upravitelj više poduzeća i ovlaštena osoba za potpisivanje platnog prometa, obavljao više novčanih transakcija tijekom stečajnog postupka na ime pozajmica i povrata istih, koristeći novčana sredstva jednog poduzeća za potrebe drugog, čime je pribavio protupravnu imovinsku korist od 2.642.940,66 kuna. Protiv njega je podneseno posebno izvješće ODO-u u Zagrebu;
2. Dvršena je krim. obrada nad jednom osobom (1945.) zbog kaznenog djela zloporabe položaja i ovlasti. Osoba je 340.350,00 kuna isplatila odvjetniku (1948.) za nepostojeće odvjetničke usluge, dok je odvjetnik počinio kazneno djelo utaje poreza i drugih davanja, jer nije prijavio prihod, te tako izbjegao platiti porez. Na taj je način oštetio državni proračun za iznos od 89.402,23 kune. Protiv jedne osobe (1944.) je podnesena kaznena prijava za počinjeno kazneno djelo zloporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju. Osoba je u svojstvu direktora ispostavila račun za učinjene usluge podižući 321.040,00 kuna, a koji prihod nije prijavila Poreznoj upravi, čime je također oštećen državni proračun za iznos od 78.516,97 kuna;
3. Dvršena je krim. obrada nad jednom osobom (39 godina) zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo prijevare u gospodarskom poslovanju i krivotvorenje isprave, te drugom osobom (28 godina) zbog prijevare u gospodarskom poslovanju. Otišli su u poduzeće od kojeg su temeljem poslovne dokumentacije drugog poduzeća preuzeli nehrđajući čelični lim u ukupnom iznosu od 346.588,63 kune. Kao sredstvo garancije plaćanja ostavili su bjankozadužnice. Dug se nije mogao naplatiti sa žiroračuna poduzeća jer je ono bilo u blokadi. Dovedeni su u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
4. Dvršena je krim. obrada nad tri osobe (1945., 1946. i 1949.) zbog osnovane sumnje da su dvije osobe počinile kazneno djelo zloporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju, na način da su kao odgovorne osobe omogućili besplatno korištenje ugostiteljskog prostora površine 850,26 m u vremenu od 31.1.1998. do 8. 4. 2002. godine i na taj način oštetili poduzeće za 1.070.847,00 kuna. Dvije osobe su počinile kazneno djelo zloporabe položaja i ovlasti na način da su prema prethodnom dogovoru uputili dopis osiguravateljskoj kući kojim se 62 police životnog osiguranja prenose na nove osiguravatelje i zaposlenike kao zakonske nasljednike police. Tako su stavili na raspolaganje i omogućili zaposlenicima podizanje premija životnog osiguranja u iznosu od 77.486,69 eura. Protiv osumnjičenih je podnijeto posebno izvješće Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu;
5. Dvršena je kriminalistička obrada nad jednom osumnjičenom osobom (1962), jer je kao vlasnik trgovačkog obrta Viteks od 1. siječnja 2001. do 31. siječnja 2004. godine prilikom uvoza i isporuke tekstilnih predmeta i obuće, a prema unaprijed stvorenoj namjeri, djelomično izbjegavao porez na dodanu vrijednost, čime je oštetio državni proračun za oko 1.600.000,00 kuna;
6. Dvršena je krim. obrada nad jednom osobom (1978.) zbog osnovane sumnje da je počinila kaznena djela računalnog krivotvorenja, računalne prijevare, 8 kaznenih djela krivotvorenja isprava i kazneno djelo prijevare. Ukupna materijalna šteta iznosi 180.000,00 kuna. Protiv osumnjičenog je podnijeta kaznena prijava ODO-u u Zagrebu;
7. Dvršena je kriminalistička obrada nad dvije osobe (1958. i 1956.) zbog osnovane sumnje da je jedna osoba u svojstvu direktora 27. studenog 1997. godine sklopila ugovor o kratkoročnom kreditu od 545.729,36 kuna. Potom je temeljem usmenog naloga suvlasnici uputio dopis kojim nalaže da se odobrena sredstva prenesu u korist konačne otplate kredita kojeg je u istoj banci koristila kao fizička osoba. Protiv osumnjičenih je podnijeto posebno izvješće ŽDO-u u Velikoj Gorici zbog kaznenog djela zloporabe položaja i ovlasti;

8. Dovršena je krim. obrada nad jednim državljaninom Slovenije (1947.), dvjema državljanima Hrvatske (1967. i 1946.) i državljaninom BiH (1955.). Jedna osoba kao izumitelj patenta s druge dvije osobe tijekom 2004. godine angažirao je četvrtu osobu za provođenje revizije osnivanja dioničkog društva, kojemu se kao temeljni kapital društva unosi pravo vlasništva nad patentom. Napisao je Izvješće o reviziji osnivanja trgovačkog društva. Kao utvrđenu gospodarsku vrijednost patenta naveo je iznos od 1.500.000.000,00 kuna. Pri tome u postupku revizije nije proveo sve revizorske postupke kojima bi se mogla utvrditi stvarna gospodarska vrijednost patenta. Takvim izvješćem je omogućio trojici počinitelja upis dioničkog društva u registar Trgovačkog suda. Policijski službenici su ODO-u Zagreb podnijeli kaznenu prijavu zbog kaznenog djela zloporabe položaja i ovlasti.

ORGANIZIRANI KRIMINALITET

Organizirani kriminalitet sa 301 kaznenim djelom u ukupnoj masi čini 1,2 posto svih kaznenih djela. U odnosu na prošlu godinu, broj ovih djela u padu je za 102 ili 25,3 posto.

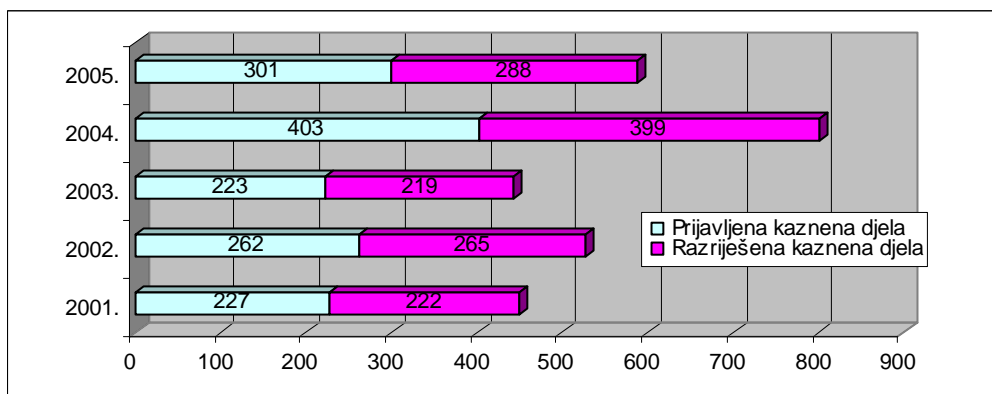
Od 301 kaznenog djela organiziranog kriminaliteta, 105 ili 34,9 posto se odnosi na krivotvorenje novca i vrijednosnih papira.

Ukupno je razriješeno 288 ili 95,7 posto djela (prošle godine 99,0 posto), što je isto kao i u gospodarskom kriminalitetu «zasluga» policije, jer je jedino provedbom nadzora tijela državne vlasti moguće otkriti takva kažnjiva djela i njihove počinitelje. U slučaju da takav nadzor izostane, kažnjiva djela bi ostala skrivena u tamnoj zoni kriminaliteta.

Organiziranom kriminalitetu pridaje se sve veće značenje jer kriminološke analize i iskustva kriminalističke prakse pokazuju da je organizirani kriminalitet specifičan odraz gospodarskih, društvenih i političkih prilika neke sredine.

Organizirani kriminalitet pokazuje sposobnost brze prilagodbe u izmijenjenim socijalnim, gospodarskim i drugim prilikama i ostvaruje veliku dobit. To je kompleksna i iznimno opasna devijantna pojava.

*Prijavljena i razriješena kaznena djela organiziranog kriminaliteta**

Oblici i djelovanje organiziranog kriminaliteta

- Planiranje i pripremanje raznovrsnih težih kaznenih djela, i to kaznenih djela koja kod građana izazivaju osjećaj nesigurnosti, kao što su nedopuštena trgovina drogom, krijumčarenje oružja, eksploziva, segmenti gospodarskog kriminaliteta, koruptivni delikti, krijumčarenje cigareta i druge visoko tarifne robe, krađe automobila visoke klase, različita krivotvorenja, otmice, iznude, lihvarjenje te kaznenih djela vezanih uz prostituciju, protuzakonito prebacivanje osoba preko granice, hazardne igre i druga kaznena djela od koji se očekuje ostvarenje ilegalne financijske dobiti;

*** Napomena**

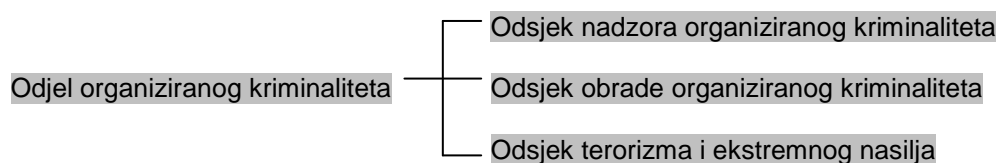
Od 2001. godine promijenjena je struktura kaznenih djela gospodarskog i organiziranog kriminaliteta i po Kaznenom zakonu su neki članci ove vrste kriminaliteta prikazani u Općem kriminalitetu.

- Korupcija i sprega s predstavnicima gospodarstva, financija, izvršne, sudbene i zakonodavne vlasti;
- Korištenje nasilja, zastrašivanja i prijetnji;
- Pranje novca;
- Podjela dobiti ostvarene kaznenim djelima;
- Regionalne i međunarodne veze s pripadnicima kriminalnih udruženja;
- Stvaranje monopola u kriminalnoj djelatnosti;
- Međunarodni karakter organiziranog kriminaliteta znatno otežava djelovanje policije te su neposredni izvršitelji i visoko pozicionirani članovi kriminalnih organizacija sve teže dostupni.

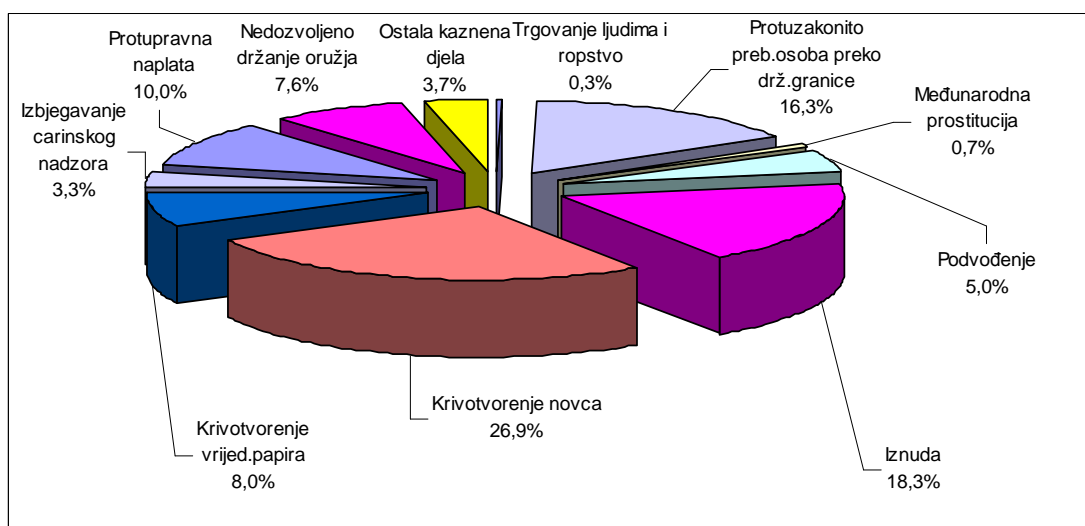
Ova vrsta kriminaliteta stvara i neklasične žrtve. One se u pravilu ne žale i ne prijavljuju počinitelje. Zbog odnosa takozvanog «nužnog sudioništva» (npr. žrtve zlorabe droge, krijumčareni ljudi, žrtve korupcije, prostitucije, zelenaštva) oni u strahu najčešće šute i ne prijavljuju kažnjiva djela. Slično je i sa žrtvama iznude, ucjene i otmice.

I u slučajevima krivotvorenja, krijumčarenja, financijskih prijevara ili utaje poreza izostaje prijava žrtve, a šteta se odražava na državni proračun i ide na teret poreznih obveznika.

Tako do punog izražaja dolazi temeljna značajka organiziranog kriminaliteta, a to je prikrivenost. To uzrokuje teškoće u njegovu otkrivanju, dokazivanju i kaznenom progonu.

Grafički prikaz strukture kaznenih djela organiziranog kriminaliteta

TRGOVANJE LJUDIMA

U cilju konstantnog nadopunjavanja znanja te kriminalnih modusa operandi policijski službenici Odjela organiziranog kriminaliteta sudjelovali su na raznim domaćim i međunarodnim savjetovanjima i seminarima na temu suzbijanja problematike trgovanja ljudima, dok je na razini Policijske uprave provedeno nekoliko seminara za policijske službenike s ciljem senzibilizacije istih za problematiku trgovanja ljudima.

Tijekom navedenih seminara preko Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske ostvarena je i suradnja s Misijom IOM-a u Republici Hrvatskoj, te s nevladinim organizacijama koje su specijalizirane za pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima.

Trgovanje ljudima užasavajuća je i zabrinjavajuća pojava koja obuhvaća vrbovanje buduće «žrtve», potom otmicu, nakon čega slijedi prodaja navedene osobe drugoj osobi ili organizaciji, te preseljenje unutar postojeće ili u drugu državu i stavljanje osobe u ropski zaposlenički ili sličan odnos.

Trgovanje ljudima, posebno ženama i djecom, jest trgovina ljudskom bijedom. Predstavlja jedan od najvećih zločina našeg doba i u stalnom je porastu. Ljudima se trguje zbog:

- prisilnog i nereguliranog rada,
- prosjačenja,
- lažnih usvajanja,
- lažnog i prisilnog braka,
- trgovanja ljudskim organima,
- pornografije,
- prisilne prostitucije i
- seks turizma i zabave.

Do žrtava se dolazi na različite načine. Iza naizgled primamljivih i dobro plaćenih poslova putem agencija u inozemstvu, često se krije organizirani kriminal. Trgovci ljudima mogu biti svugdje oko nas, naši poznanici, prijatelji, rođaci. Sve je naizgled legalno, ali nevolje nastaju kada žrtvi oduzmu dokumente radi «sigurnosti». Od tog trenutka osoba postaje žrtvom trgovanja ljudima.

Navedena žrtva ostaje bez identiteta, prodaju je i kupuju kao robu. Bez novca je, a od takozvane zarade vraća fiktivni dug. Zatvorena je u prljavim prostorima i u nemogućnosti je stupiti u vezu s rodbinom i prijateljima. Gladna je i fizički zlostavljana. Nasiljem je prisiljena na rad, često i prostituciju, obespravljena je i bez medicinske zaštite. Tako žrtva postaje ovisna o svojim trgovcima i živi u stalnom strahu od deportacije, zlostavljanja ili ubojstva.

Trgovci ljudima ostvaruju ekonomsku dobit koristeći se prijevarom, prinudom, psihičkim i fizičkim nasiljem, a često je i uključivanje u mrežu mafijaških grupa i organiziranog kriminala. Na početku novog tisućljeća ljude koriste kao robove za rad u tvornicama, hotelima, restoranima, barovima, domaćinstvima. Prema raspoloživim podacima, procjenjuje se da stotine tisuća žena iz istočne, centralne i jugoistočne Europe svake godine postaju žrtvama trgovine, što ovu regiju čini izvorom «modernih robova».

Trgovanje ljudima predstavlja grubo kršenje ljudskog prava na slobodu i dostojanstvo. Pojedincima se uskraćuje pravo na:

- život, rad i obrazovanje,
- slobodu kretanja,
- dostojanstvo,
- sigurnost,
- pravo na jednakost i
- pravo na zdravlje.

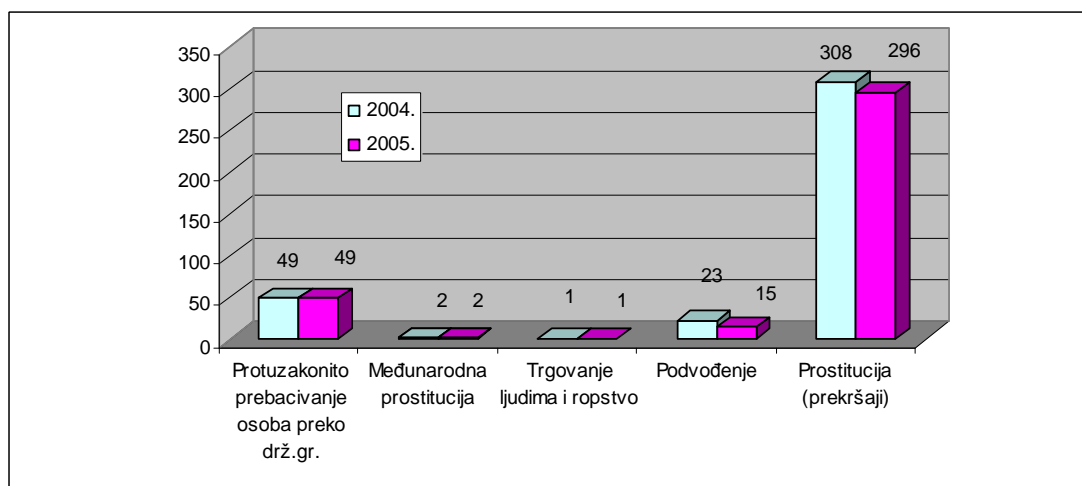
trgovanje ljudima

Nalaz istraživanja o trgovini ljudima

Siromaštvo, neadekvatno i nedostupno školovanje, beskućništvo, ovisnost o drogama, te seksualna i rasna diskriminacija konstantne su teme u životopisima žena koje su sada u prostituciji ili su se njome bavile. Studije pokazuju da je između 60 i 90 posto prostitutki bilo seksualno zlostavljano od strane muških rođaka ili poznanika dok su bile djevojke (14. godina starosti predstavlja prosječnu dob za ulazak djevojaka u prostituciju). U 67 posto slučajeva javljaju se simptomi karakteristični za PTSP. Po procjeni UN-a, oko 4 milijuna žena i djece godišnje postaju žrtve trgovine ljudima. Prema podacima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, od travnja 2002. do listopada 2004. identificirano je 30 žena koje su bile žrtve trgovanja ljudima na području Hrvatske⁴.

Odjel organiziranog kriminaliteta bavi, se između ostalog, i ovim vidom kriminaliteta, koji sve više zaokuplja pažnju javnosti.

Grafički prikaz nedozvoljene trgovine ljudima

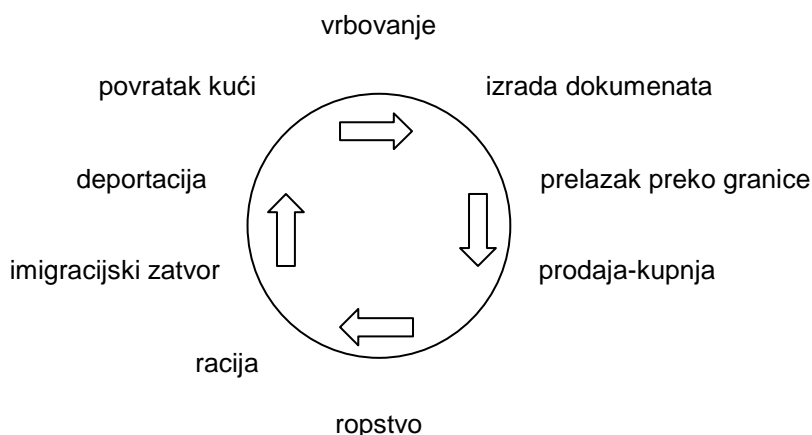

Na području Policijske uprave zagrebačke u 2005. godini zabilježeno je jedno kazneno djelo trgovanja ljudima, u kojemu su dvije žene evidentirane kao žrtve.

U 2005. godini prijavljena su 2 kaznena djela međunarodne prostitucije, 296 prekršaja zbog prostitucije, 15 kaznenih djela podvođenja i 49 protuzakonitih prebacivanja osoba preko državne granice.

⁴ Izvor: Prostitucija i trgovanje ženama, 2. prošireno izdanje, Centar za žene žrtve rata, Zagreb 2004.

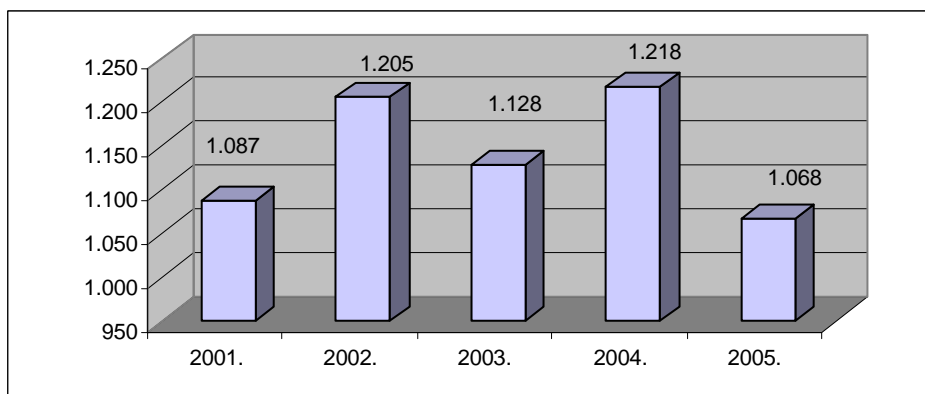
⁵ZAČARANI KRUG TRGOVANJA LJUDIMA

TEŠKE KRAĐE I KRIJUMČARENJA MOTORNIH VOZILA

Odjel organiziranog kriminaliteta "pokriva" poslove i problematiku teških krađa i krijumčarenja motornih vozila kao moguće posljedice djelovanja organiziranih skupina. Tu kriminalnu djelatnost prate sve savršeniji načini krivotvorenja dokumenata i identifikacijskih oznaka motornih vozila.

Kaznena djela krađa, teških krađa i oduzimanja motornih vozila

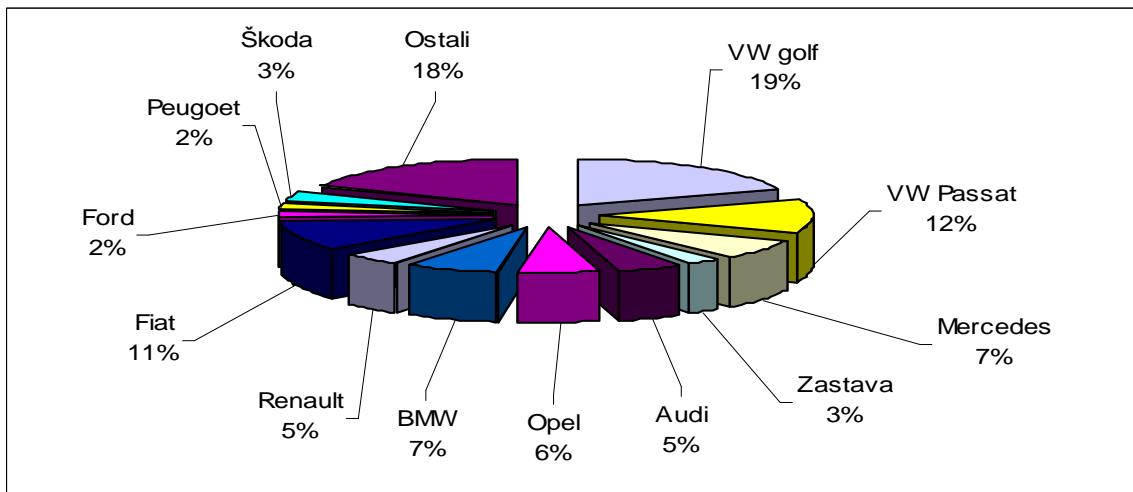
Tijekom 2005. godine evidentirano je 1.068 krađa, teških krađa i oduzimanja motornih vozila, što je za 150 vozila ili 12,3 posto manje nego 2004. godine. Ovaj pad odnosi se na pad krađa motornih vozila za 82 djela ili 16,4 posto (čija je vrijednost do 30.000 kuna – niža klasa vozila ili starija godina proizvodnje), dok su teške krađe motornih vozila u padu za 74 djela ili 10,5 posto (vrijednost vozila iznad 30.000 kuna, viša i visoka klasa vozila). Pronađena su 373 motorna vozila ili 34,9 posto.

Ovaj oblik kriminaliteta zahtijeva organizaciju. Počinitelji nužno čine skupine kažnjivih radnji, primjerice, krađu motornog vozila, prikrivanje, utaju, porezne i carinske prekršaje, krađu reg. pločica, krađu i krivotvorenje dokumenata i nužno korupciju.

Krijumčarenje motornih vozila nije moguće suzbijati bez međunarodne povezanosti i policijskih baza podataka o registriranim i ukradenim vozilima.

⁵ Izvor: IOM Hrvatska, Međunarodna organizacija za migracije, CD i brošura «trgovanje ljudima»

Grafički prikaz ukradenih osobnih vozila po markama

Većina teških krađa motornih vozila više i visoke klase počinjena je u grupi. One su dobro organizirane i tehnički opremljene. Jedan dio počinitelja ovih kažnjivih djela isključivo se i profesionalno bavi upravo ovom vrstom kriminala.

Veći broj ukradenih vozila na području Policijske uprave odmah se odvozi iz države u nekoliko smjerova. Neki putevi vode prema zemljama Istočne Evrope, u Bosnu i Hercegovinu te Srbiju i Crnu Goru.

OTMICE

Otmica je kazneno djelo koje zahtijeva visok stupanj organizacije, planiranja, nadzora i detaljne pripreme, ali je istovremeno zbog visokih otkupnina i vrlo profitabilno. Tijekom 2005. godine zabilježeno je 5 kaznenih djela otmica, a 2004. godine 11 istovrsnih kaznenih djela.

Do 2004. godine, u gotovo svim zabilježenim kaznenim djelima motivi za otmicu bili su međusobna financijska potraživanja, u kojima nestrpljivi vjerovnici nisu željeli čekati postupak legalne naplate dugova. U 2004. godini zagrebačka se policija prvi puta susrela s kvalificiranim oblikom ovog kaznenog djela, u kojima su oteta djeca dvojice poduzetnika za čije su puštanje na slobodu otmičari od obitelji tražili visoku otkupninu, uz ozbiljne prijetnje teškim ozljeđivanjem i smrću žrtve. U oba slučaja zagrebačka se policija pokazala sposobnom za rješavanje i ovakvih posebno teških kaznenih djela. Počinitelji su identificirani i procesuirani.

PRIMJERI NAJUSPJEŠNIJIH KRIMINALISTIČKIH OBRADA ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA

1. Provedena je krim. obrada nad pet osoba zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo razbojstva, kazneno djelo dogovora za počinjenje kaznenog djela i pokušaj kaznenog djela iznude, sve na štetu jedne osobe iz Zagreba. Radilo se o umjetničkoj kolekciji kovanog novca;
2. U suradnji s USKOK-om provedena je krim. obrada nad tri osobe zbog kaznenih djela udruživanja za počinjenje kaznenih djela, zloporabe položaja i ovlasti, krivotvorenja isprave i krivotvorenja službene isprave;
3. Provedena je krim. obrada nad dvije osobe zbog kaznenih djela izradbe, nabavljanja, posjedovanja, prodaje ili davanja na uporabu sredstava za krivotvorenje isprava, nedozvoljenog držanja oružja i eksplozivnih tvari, sve zbog krivotvorenja putovnica;
4. Provedena je krim. obrada nad 11 osoba zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari;

5. Provedena je krim. obrada nad jednom osobom koja je uz kaznenu prijavu dovedena isražnom sucu Županijskog suda u Zagrebu zbog osnovane sumnje da je počinila kaznena djela izradbe, nabavljanja, posjedovanja, prodaje ili davanja na uporabu sredstava za krivotvorenje i dva kaznena djela krivotvorenja novca. Prilikom provođenja kriminalističke obrade pronađena je ilegalna tiskara novca;
6. Provedena je krim. obrada nad jednom osobom zbog osnovane sumnje da je sama počinila kazneno djelo prikrivanja i kazneno djelo izradbe, nabavljanja, posjedovanja, prodaje ili davanja na uporabu sredstava za krivotvorenje isprava, te krim. obrada nad tri osobe zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo dogovora za izvršenje kaznenog djela, a u vezi kaznenog djela prijevare na štetu više korisnika debitnih kartica Zagrebačke banke; također su provedene i krim. obrade nad korisnicima debitnih kartica, i to: jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo prijevare, jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo zloporabe čeka i kreditne kartice, jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo prijevare, jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo prijevare, jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo zloporabe čeka i kreditne kartice te prijevare i jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo prijevare. Protiv navedenih je redovnim putem proslijeđena kaznena prijava Općinskom državnom odvjetniku u Zagrebu;
7. Provedena je krim. obrada nad tri osobe zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo razbojstva i kazneno djelo otmice na štetu jednog slovenskog državljanina;
8. Provedena je krim. obrada nad dvije osobe zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari, na način da su u posjedu imali 10 komada oružja marke „Micro uzi“ s pripadajućim prigušivačima, nakon koje su isti, uz kaznenu prijavu ODO-u u Zagrebu, dovedeni dežurnom istražnom sucu Županijskog suda u Zagrebu;
9. Provedene su kriminalističke obrade nad 7 osoba zatečenih i uhićenih na području grada Zagreba, koje su uglavnom s područja Srbije i Crne Gore, a dovode se u vezu s krađama osobnih automobila marke BMW X5, kao i drugih vozila visoke klase na području Zagreba i šire okolice. Prilikom uhićenja navedenih osoba kod istih je pronađen provalnički i sofisticirani alat vezan za krađe vozila. Tijekom kriminalističke obrade utvrđeno je da se jedan dio njih koristio i krivotvorenim osobnim dokumentima. Sve navedene osobe su dovedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu;
10. Provedena je kriminalistička obrada nad jednom osobom zbog kaznenih djela izbjegavanja carinskog nadzora, ovjeravanja neistinitog sadržaja, krivotvorenja isprava i teške krađe, u kojoj je utvrđeno da je ista prijavljena kao počinitelj oko 250 kaznenih djela;
11. Kriminalistička obrada provedena je nad jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila 24 kaznena djela prijevare, krivotvorenja isprava i ovjeravanje neistinitog sadržaja na štetu jednog poduzeća iz Zagreba, kojom prilikom je protiv iste redovnim putem podnesena kaznena prijava Općinskom državnom odvjetniku u Zagrebu;
12. Kriminalistička obrada provedena je nad jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari, kojom prilikom su izvršene pretrage stana i drugih prostorija na adresi prebivališta, kao i osobnog vozila. Prilikom pretrage pronađeno je 48 revolvera bez tvorničkog broja s natpisom Smith & Wesson, za koje je naknadnim vještačenjem utvrđeno da se radi o ručno izrađenim revolverima. Nakon dovršene kriminalističke obrade osoba je, uz kaznenu prijavu prepraćena Istražnom sucu Županijskog suda u Zagrebu.

EKSTREMNO NASILJE I TERORIZAM

TERORIZAM

U nastojanju da se shvati otkuda i zašto prava poplava terorističkih napada u svijetu, neophodno je krenuti od samog termina terorizma i konstruktivnih elemenata koji ga čine, što nije odveć jednostavno.

Pod pojmom terora (od francuske riječi «terreure» – sisanje straha) u političkom smislu podrazumijeva se akcija nasilja koja se poduzima u političke svrhe radi zastrašivanja i bespoštednog slamanja otpora onoga prema kome se vrši. Također, pod terorom se podrazumijeva strahovlada, nasilje i vlada nasilja.

Bitno je napomenuti da do danas nije postignuta jedinstvena definicija terorizma na svjetskoj razini, a može se smatrati da je jedna od uspješnih definicija terorizma: "Sistematska upotreba izuzetnih mjera nasilja da bi se postigao politički cilj (uzimanje, čuvanje i vršenje vlasti i naročito skup akata nasilja, atentata, pojedinačnih ili kolektivnih rušenja) koje jedna politička organizacija izvršava da bi ostavila utisak na narod i stvorila stanje nesigurnosti".

U odnosu na definiranje terorizma bitno je istaknuti neke od sastavnih dijelova terorizma. Prvi bitni element je politički motivirana namjera, da se terorom, podmetanjem eksplozija ili požara ili kakvom općeopasnom radnjom ili sredstvom izazove opasnost za živote ljudi ili imovinu, ili izvrši otmica neke osobe ili počini neko drugo nasilje na području Republike Hrvatske, sa ciljem ugrožavanja ustavnog ustrojstva ili sigurnosti Republike Hrvatske. Bitni elementi terorizma su organiziranost te naznačeno vršenje nasilja nad stanovnicima, pri čemu se javlja efekt koji se ogleda u stvaranju opće opasnosti, nesigurnosti i nepovjerenja u institucije društva.

Bitno je uključiti i tzv. međunarodni element, da se terorom (eksplozijom, požarom ili drugom općeopasnom radnjom ili sredstvom) želi naškoditi stranoj državi ili međunarodnoj organizaciji.

Tijekom 2005. g. zabilježena su i obrađivana dva kaznena djela dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom:

- jedno na štetu fizičke osobe, podmetanjem i aktiviranjem eksplozivne naprave ispod vozila oštećenog, a što se dovodi u vezu sa neriješenim odnosima oštećenog sa nekom trećom osobom;
- drugo zabilježeno i obrađivano kazneno djelo dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom, odnosi se na aktiviranje minsko-eksplozivnog sredstva u prostorijama Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Zagrebu, koje je razriješeno.

Bitno je napomenuti da se kod rasvjetljavanja kaznenih djela koja se odnose na aktiviranje eksploziva, eksplozivnih naprava ili minsko-eksplozivnih sredstava, susrećemo sa problemom odsustva materijalnih tragova koji nestaju u eksploziji.

Upravo takva kaznena djela znatno utječu na osjećaj sigurnosti građana i izazivaju veliku medijsku pozornost.

Bilježimo 80 anonimnih i lažnih dojava o podmetanju eksplozivnih naprava koje se većim dijelom odnose na dojava o postavljenim bombama u školama, te su najvećim dijelom upućivane s javnih telefonskih govornica. Evidentirano je i 5 podmetanja eksplozivnih sredstava.

Kao najčešći motivi podmetanja eksplozivnih naprava pokazali su se neriješeni imovinskopravni odnosi i međusobna financijska potraživanja. Time se isključuje bitan element da bi se događaj okvalificirao kao teroristički napad, pa se radi o događajima odn. kaznenim djelima iz domene opće sigurnosti.

EKSTREMNO NASILJE

U Zagrebu postoji 70-ak pripadnika – simpatizera neformalne skupine skinheads, uglavnom maloljetnika u dobi od 16-18 godina bez prisutne hijerarhije i strukturiranosti. Sastaju se po kvartovima, a najagresivniji među njima uživaju najveći autoritet i smatraju se vođama.

S obzirom na vizualni identitet i iskazivanje neprijateljstva prema strancima, nacionalnim manjinama, homoseksualcima itd. zagrebački simpatizeri sebe proglašavaju pripadnicima skinheads.

U 2005. godini ne bilježimo prijavljena kaznena djela koja bi se dovodila u vezu sa skinheadsima.

U 2005. godini ukupno je evidentirano 410 osoba športskih izgednika (narušavanje javnog reda i mira, unošenje nedozvoljenih sredstava na stadion, pod utjecajem opijata i sl.).

Od toga je 321 osoba u B kategoriji a 89 osoba u C kategoriji.

Ovakva kategorizacija navijača primjenjuje se u međunarodnoj policijskoj suradnji za razmjenu informacija o navijačima, a temelji se na preporukama Vijeća Europe o provedbi Europske konvencije o nasilju i lošem ponašanju gledatelja na športskim natjecanjima, osobito na nogometnim utakmicama (Strasbourg 1985.). Iako prevladava mišljenje kompetentnih stručnjaka da se granice između pojedinih kategorija ne mogu jasno povući, u većini europskih zemalja prihvaćena je kategorizacija sa sljedećim karakteristikama:

- **Kategorija A** – u nju spada najveći broj gledatelja (oko 80 posto) koji su koncentrirani na navijanje, potpuno su miroljubivi i odbijaju svako nasilje
- **Kategorija B** – u prosjeku oko 20 posto navijača koji daju potporu svom klubu, a povezanost s klubom uzražavaju nošenjem dresova, šalova, pjevanjem i navijanjem
- **Kategorija C** – svega oko 1 posto navijača koji se ne zadovoljavaju ulogom navijača – gledatelja, nego poduzimaju sve da započnu sukob s protivničkim navijačima i za to im nije potreban poseban povod. Sukobi završavaju tjelesnim ozljedama i štetom na imovini, a pripadnici iskazuju upornost i agresivnost, te ih se zbog toga smatra huliganima.

Prema Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima evidentirano je 178 osoba prekršitelja.

Dominantne teme medija koje u najvećoj mjeri utječu na kreiranje mišljenja javnosti su nasilje, ekstremizam, kvartovske bande, skinheads i itd., jer upravo takvi događaji, i mogućnost da netko postane žrtvom bezrazložnog nasilja, stvaraju kod građana osjećaj nesigurnosti.

Primjeri značajnijih kriminalističkih obrada

1. Kriminalističku obradu nad jednom osobom zbog postojanja osnovane sumnje da je počinila dva kaznena djela širenja lažnih i uznemirujućih glasina koja se odnose na najavu više terorističkih napada na područje RH.
2. Kriminalističku obradu nad jednom osobom zbog kaznenog djela međunarodnog terorizma, tj. aktiviranja eksplozivne naprave u prostorijama Veleposlanstva Velike Britanije i Sjeverne Irske.

PROTUZAKONITO PREBACIVANJE OSOBA PREKO DRŽAVNE GRANICE

Tijekom 2005. godine ukupno su zabilježena 134 slučaja krijumčarenja (ljudi, oružja, vozila, robe široke potrošnje), što je pad za 10,4 posto u odnosu na 2004. godinu kada je zabilježeno 148 slučaja. U krijumčarenju je sudjelovalo 226 osoba što je porast za 3,7 posto u odnosu na 2004. godinu kada je sudjelovalo 218 osoba. Evidentirana vrijednost robe u 2005. godini iznosi 8.170.817,00 kuna, dok je u 2004. godini iznosila 7.263.834,07 kuna, što je pad za 12,4 posto.

Zbog počinjenih kaznenih djela izbjegavanja carinskog nadzora i protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice kazneno je procesuirano 70 osoba, dok je 175 osoba prekršajno odgovaralo.

Raščlambom nezakonitih prelazaka i pokušaja nezakonitih prelazaka državne granice na području PUZ-a tijekom 2005. godine evidentirano je ukupno 227 slučaja nezakonitih prelazaka (od toga 113 nezakonitih prelazaka iz RH u R. Sloveniju, 8 iz R. Slovenije u RH i 106 pokušaja iz RH u R. Sloveniju), dok je u 2004. godini evidentirano 229 slučaja (od toga, 67 ilegalnih prelazaka iz RH u R. Sloveniju, 25 iz R. Slovenije u RH i 137 pokušaja ilegalnih prelazaka iz RH u R. Sloveniju), što je smanjenje za 0,8 posto.

Značajnije kriminalističke obrade

1. Provedena je krim. obrada nad dvije osobe, državljanima Srbije i Crne Gore, zbog osnovane sumnje da su počinili 13 kaznenih djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice;
2. Policijski službenici PP Samobor dovršili su kriminalističku obradu nad hrvatskim državljaninom (1982.) zbog osnovane sumnje da je u društvu s još dvije, za sada nepoznate muške osobe, počinio kažnjivo djelo protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice. Tijekom kriminalističke obrade utvrđeno je postojanje osnovane sumnje da je osumnjičeni s još dvije navedene NN muške osobe 5. ožujka 2005 u jednom ugostiteljskom objektu dogovorio sastanak vezan za ilegalno prebacivanje trojice stranih državljana preko granice s Republikom Slovenijom. Osumnjičeni je istog dana osobnim vozilom zajedno s još dvojicom NN muških osoba, na dvije različite lokacije u Zagrebu preuzeo jednog makedonskog i dva albanska državljana i potom ih za iznos od 500 eura dovezao u blizinu granice s Republikom Slovenijom. Osumnjičeni je nakon dovršene kriminalističke obrade 7. ožujka 2005., uz kaznenu prijavu, doveden u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu. Strani državljanin su istog dana dovedeni u ODO Zagreb, gdje su saslušani u svojstvu svjedoka, a nakon toga im je izrečena zaštitna mjera protjerivanja iz RH;
3. Kriminalistička obrada provedena nad 7 osoba zbog osnovane sumnje da su počinili 9 kaznenih djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice, kojom prilikom je protiv njih redovnim putem podnesena kaznena prijava ODO-u u Zagrebu:
4. Kriminalistička obrada provedena nad jednom osobom zbog osnovane sumnje da je počinila 9 kaznenih djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice, nakon koje je protiv istog redovnim putem podnesena kaznena prijava.

JAVNI RED I MIR

Pod pojmom javnog reda i mira podrazumijevamo društveno prihvatljivo ponašanje, način komunikacije i međusobni odnos ljudi – građana, koji se očituje redom, mirom te ostvarenjem prava i sloboda čovjeka u određenoj sredini, sukladno običajima i moralnim vrijednostima društva i načina života.

U zakonskom smislu, javni red i mir je jedinstveni pojam koji označava određeno stanje i određuje međusobne odnose građana, a zaštićen je propisanim zakonskim odredbama koje su primarno određene međusobnom tolerancijom u odnosu na Ustavom zaštićena temeljna prava i slobode građana.

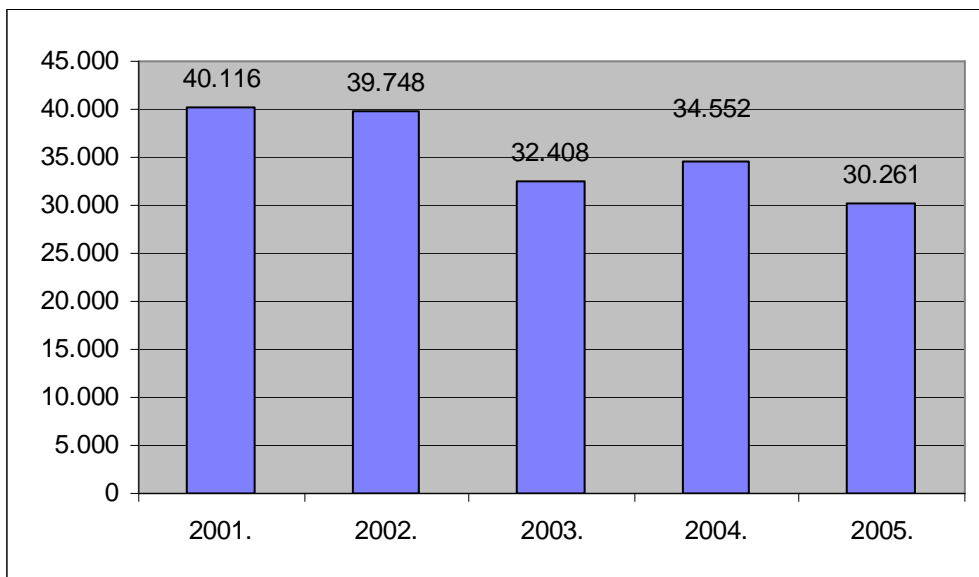
Odredbama iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira govori se o djelima kojima se na nedopušten način remete mir, rad i normalan način života građana, stvara nemir, neraspoloženje, uznemirenost ili ometa kretanje građana ili ostvarivanje njihovih prava i dužnosti, vrijeđa moral, remeti provođenje zakonitih mjera tijela držane uprave i službenih osoba, ugrožava opća sigurnost ljudi i imovine, vrijeđaju državni organi ili se na drugi način narušava javni red i mir građana. O počinjenom prekršaju policijski službenik podnosi prekršajnu prijavu na temelju neposrednog zapažanja ili temeljem obavijesti građana ili pravnih osoba. Prekršaji iz te oblasti po svojim su pojavnim oblicima, često i po težini i pravnoj kvalifikaciji, bliski kaznenim djelima kojima se napadaju ista ili slična zaštitna dobra. Prijava se podnosi Prekršajnom sudu koji utvrđuje stupanj krivnje osobe, donosi rješenje s obrazloženjem te potrebne zakonske sankcije, a može izreći i određenu zaštitnu mjeru.

Pod održavanjem povoljnog stanja javnog reda i mira podrazumijevamo i prevenciju kriminaliteta, u smislu uočavanja i praćenja svih pojavnih oblika devijantnih ponašanja sa sociološkog i kriminalističkog stajališta.

Analitičkim praćenjem rezultata i brojčanih podataka ocjenjuje se uspješnost policije na suzbijanju kriminaliteta i u stvaranju i održavanju općeg javnog reda, mira i osjećaja sigurnosti. Problematiku javnog reda i mira prati Odjel za javni red Sektora policije PUZ-a.

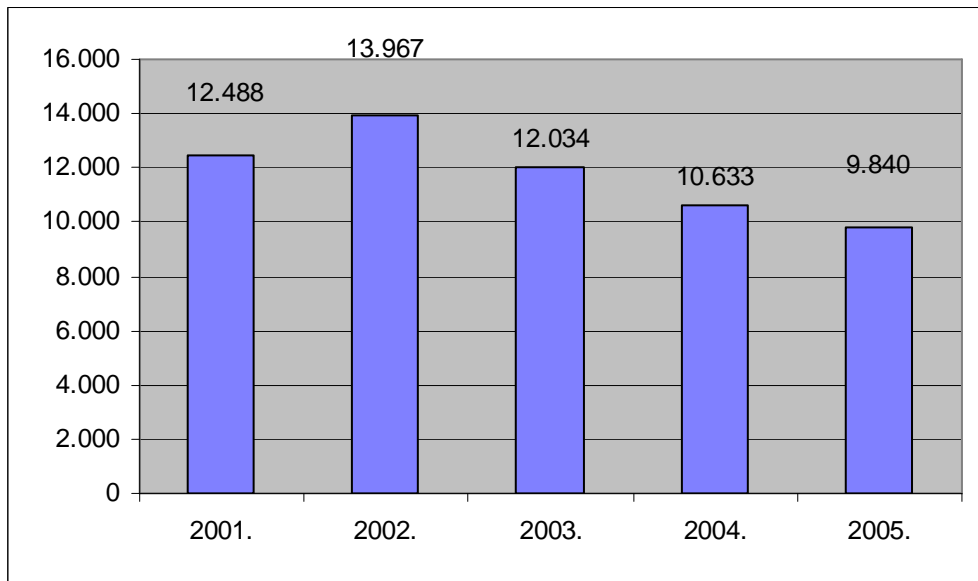
Zabilježen je 30.261 prekršaj, 4.291 prekršaj ili 12,4 posto manje nego 2004. godine.

Grafički prikaz sveukupnog broja prekršaja

Od ukupnog broja zabilježenih prekršaja, 32,5 posto su prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

Grafički prikaz prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira

Iako se svake godine broj prekršaja iz područja javnog reda i mira smanjuje, opće stanje javnog reda i mira nije bitno odstupalo od prijašnjih obilježja, odnosno, nisu zabilježene značajnije promjene u njegovoj strukturi.

Jedan od razloga smanjenja broja prekršaja jest i činjenica da su na području policijskih postaja Policijske uprave zagrebačke počeli rad kontakt - policajci, a njih 165 u funkciji je projekta „policije u zajednici“, i to u svim policijskim postajama, osim u policijskim postajama Sveti Ivan Zelina, Vrbovec i Ivanić Grad, gdje će biti u funkciji od ožujka 2006. godine.

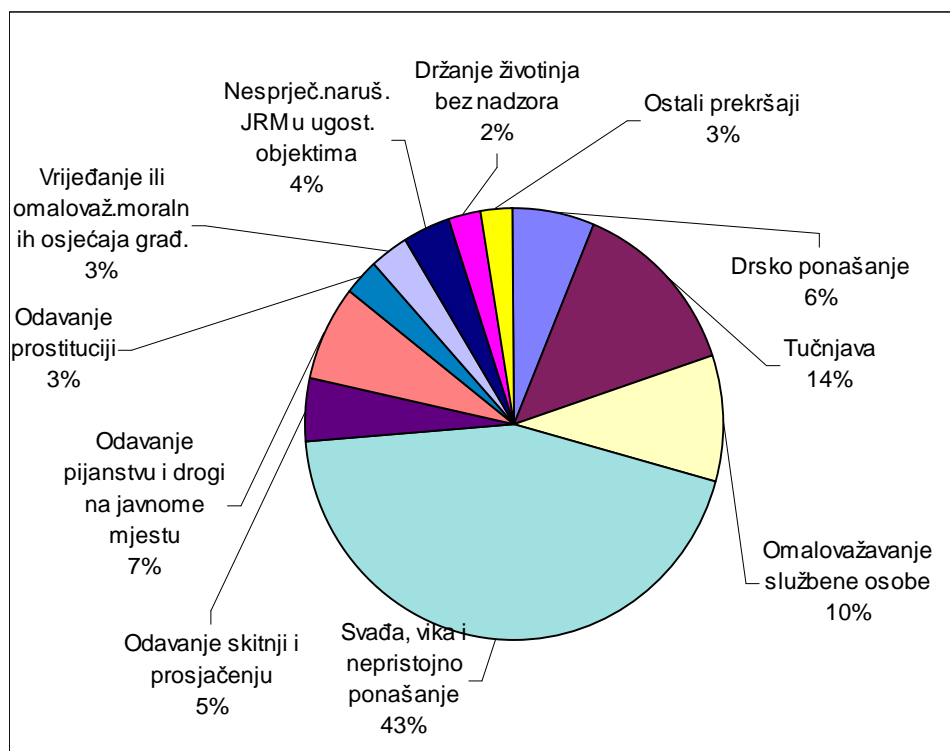
Na ovaj način postignuta je veća pokrivenost gradskih područja, odnosno, služba se upravo usmjerava na ona mjesta i događaje gdje je moguće narušavanje javnog reda i mira. Već samo pojavljivanje policijskog službenika djeluje preventivno u smislu očuvanja javnog reda i mira.

Tako su, za razliku od pada ukupnog broja prekršaja i počinitelja, a u odnosu na godinu dana ranije, u porastu prekršaji odavanja asocijalnom ponašanju, primjerice, prekršaji vrijeđanja ili omalovažavanja moralnih osjećaja građana (za 32,7 posto), uživanja alkohola i droge na javnom mjestu (za 10,6 posto), skitnja i prosjačenje (za 2,9 posto više prekršaja) te drsko ponašanje (za 28,2 posto više prekršaja).

PREKRŠAJI IZ ZAKONA O PREKRŠAJIMA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

Vrsta prekršaja	Broj prekršaja		+ - %	Počinitelji		
	2004.	2005.		Ukupno	Maloljetni	Povratnici
Drsko ponašanje	486	623	+28,2	796	25	31
Odavanje skitnji i prosjačenju	451	464	+2,9	465	9	59
Odavanje prostituciji	308	296	-3,9	299	1	100
Tučnjava	1.764	1.352	-23,4	2.533	134	27
Svađa, vika i sl.	4.920	4.340	-11,8	5.415	294	83
Vrijeđ.ili omal.moralnih osjećaja	214	284	+32,7	281	10	
Omalovažavanje pol.službenika MUP-a	950	935	-1,6	899	9	9
Davanje alkohola pijanoj ili ml.osobi	71	71	0,0	69	2	4
Uživanje alkohola i droga na jav.mjestu	625	691	+10,6	720	29	62
Neovlašteno pucanje	30	27	-10,0	26		1
Nesprječavanje narušavanja JRM	442	369	-16,5	317	1	12
Držanje životinja bez nadzora	245	236	-3,7	241		8
Ostali prekršaji	127	152	+19,7	160	6	3
UKUPNO IZ ZPPJRM	10.633	9.840	-7,5	12.221	520	399
po odlukama Skupštine grada	5.963	4.120	-30,9	4.179	64	704
SVEUKUPNO	16.596	13.960	-15,9	16.400	584	1.103

Struktura prekršaja protiv javnog reda i mira

Od 9.840 prekršaja, 3.393 su počinjena na otvorenom prostoru (ulica, trg i slično), 1.579 u ugostiteljskim lokalima, 799 prekršaja je počinjeno u stanovima i domovima itd. U 8.030 slučajeva počinitelj je sam narušavao javni red i mira, u 1.379 su u prekršaju bile dvije osobe, a u 431 prekršaj su počinile tri i više osoba.

Jedno od najvećeg narušavanja javnog reda i mira bilježimo u svibnju kada je u Zagrebu tradicionalno obilježen Dan maturanata. Evidentirana su oštećenja na 11 tramvaja, jednom autobusu, jednom semaforu i jednom tramvajskom stajalištu. U službene su prostorije dovedene 44 osobe i podnesena su ukupno 24 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka,

i to 22 zbog prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, kao i 2 zbog zloporabe opojnih droga. U četiri je slučaja pružena pomoć zbog alkoholiziranosti.

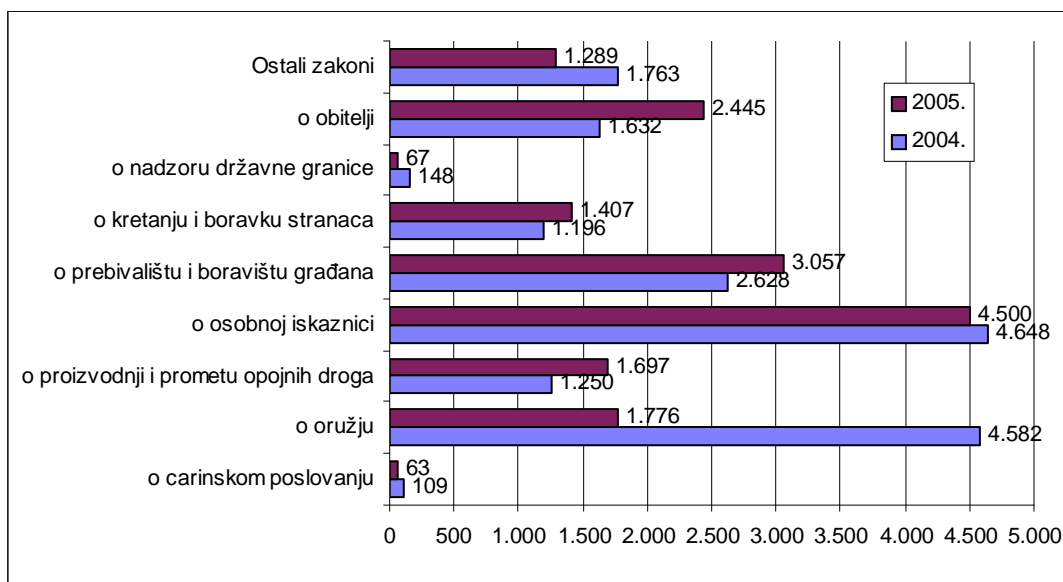
Treba spomenuti da je, osim postupanja iz preventivnih razloga i dovođenja osoba u smislu očuvanja općeg stanja javnog reda i mira, po Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima tijekom 2005. godine podnijeto 114 prekršajnih prijava (2004. godine – 106).

Također, podnijeto je i 2.445 prekršajnih prijava iz Zakona o sprječavanju nasilja u obitelji.

Prekršaji iz ostalih zakona

Zakon o	Broj prekršaja			Počinitelji		
	2004.	2005.	+ - %	Ukupno	Maloljetni	Povratnici
deviznom poslovanju						
carinskom poslovanju	109	63	-42,2	74		1
oružju	4.582	1.776	-61,2	1.784	3	10
prometu eksplozivnim tvarima	33	16	-51,5	16		
proizvodnji i prometu opojnih droga	1.250	1.697	+35,8	1.725	124	150
osobnoj iskaznici	4.648	4.500	-3,2	4.467	395	11
prebivalištu i boravištu građana	2.628	3.057	+16,3	2.983	40	22
kretanju i boravku stranaca	1.196	1.407	+17,6	1.930	63	3
nadzoru državne granice	148	67	-54,7	70	1	
putnim ispravama	17	16	-5,9	15		
zaštiti od požara	114	98	-14,0	98		
javnom okupljanju	8	22	+175,0	24		
obiteljski zakon	1.632	2.445	+49,8	2.775	9	175
Ostali prekršaji	1.591	1.137	-28,5	1.184	9	96
UKUPNO	17.956	16.301	-9,2	17.145	644	468

Komparativni prikaz prekršaja iz ostalih zakona

Ističemo dobru suradnju sa svim mjerodavnim tijelima i institucijama, kao npr. Prekršajnim sudom, Državnim inspektoratom, Komunalnim redarstvom, tijelima lokalne (regionalne) samouprave i sl.

Osim prekršaja protiv javnog reda i mira, pratila se i problematika prekršaja po Odluci o komunalnom redu, Odluci o prekršajima protiv javnog reda i mira i dr. Primjerice, tijekom godine provodile su se koordinirane akcije tzv "leteće ekipe" koju čine službenici Državnog inspektorata, Komunalnog redarstva i policije, sa svrhom suzbijanja ilegalne prodaje robe izvan tržnog prostora, kontrole prekoračenja radnog vremena u ugostiteljskim objektima i točenja pića maloljetnicima. Tijekom 2005. godine utvrđeno je 1.205 prekršaja, i to 427 prekršaja iz članka 27. Odluke o komunalnom redu i 406 prekršaja iz članka 9. Zakona o obrtu.

Prevenција kriminaliteta u širem smislu obuhvaća sprječavanje ne samo kažnjivih djela već i prekršaja i raznih drugih asocijalnih pojava i opasnosti, jer su to sa šireg društvenog stajališta, napose s kriminološkog i sociološkog, jedinstvene ili slične pojave koje se međusobno isprepliću.

CESTOVNI PROMET

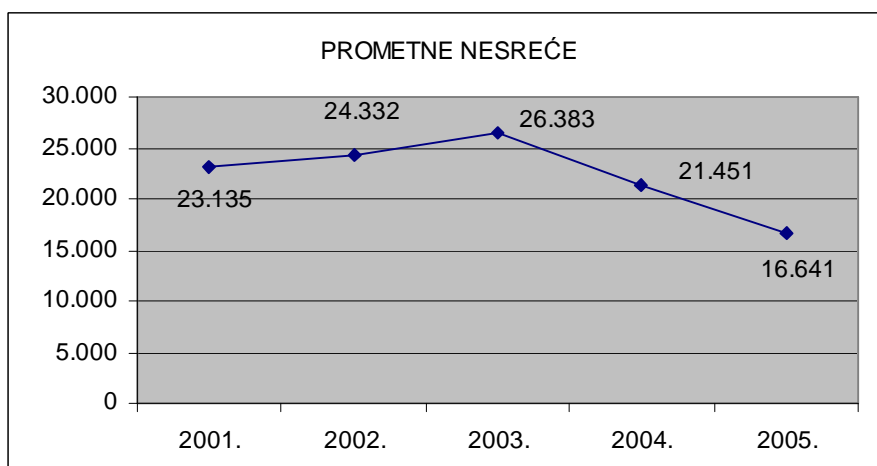
Na području PU zagrebačke u 2005. godini registrirano je **497.618** vozila na motorni pogon (20.145 vozila ili 4,2 posto više nego 2004. godine), među kojima su 399.922 osobna i 48.166 teretnih vozila, 14.995 mopeda, 9.061 motocikl, 12.928 traktora, 1.084 autobusa itd.

Također, riječ je o **535.161** evidentiranom vozača (8.463 vozača više nego godinu dana ranije).

Tijekom 2005. godine bilježimo prosječno 45 nesreća u jednom danu ili po jednu nesreću svakih pola sata. Što se tiče ozlijeđenih osoba, prosječno bilježimo 13 osoba u jednom danu, odnosno, u jednom su danu dvije osobe zadobile teške, a 11 lakše ozljede. Svaka tri dana poginula je jedna osoba.

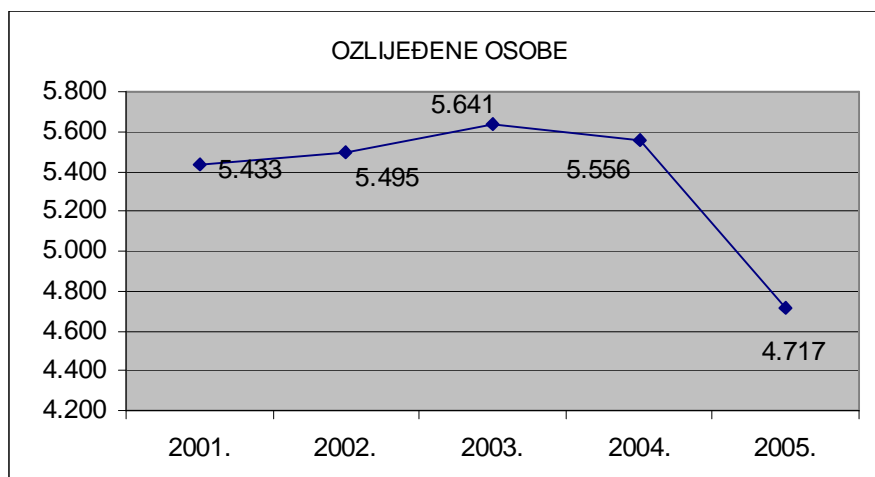
Prometne nesreće

Dogodila se 16.641 prometna nesreća, u kojima je 113 osoba poginulo, 739 je teže, a 3.978 lakše ozlijeđeno.

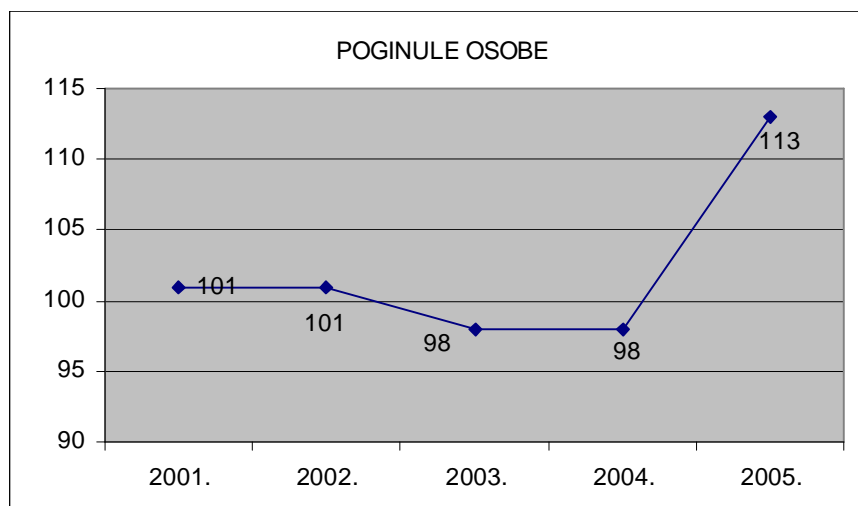
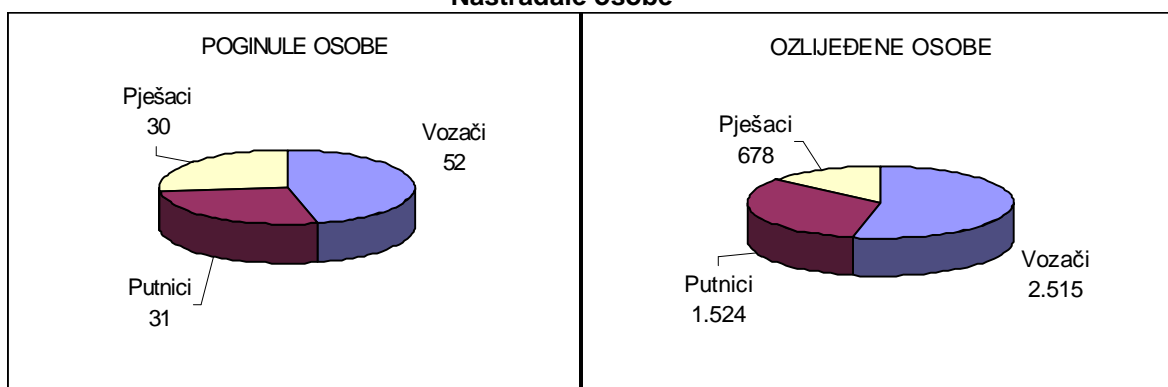
Do smanjenja broja dolazi i dalje zbog administrativne odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama iz 2004. godine (ne postoji odredba koja bi obvezivala vozače i ostale sudionike prometne nesreće da izvijeste policiju o događaju).

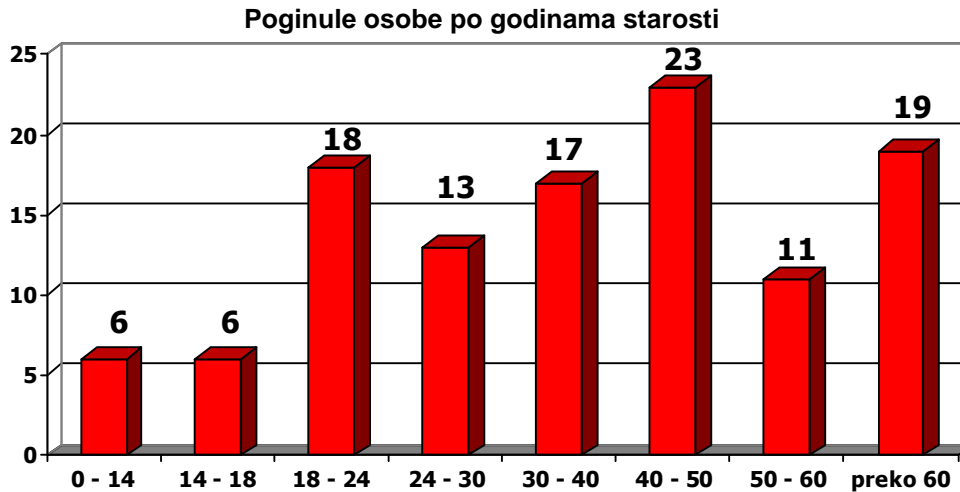
Ipak, bilježimo manji broj nesreća s ozlijeđenim osobama, ali, nažalost, i veći broj nesreća u kojima su osobe smrtno stradale. Od 16.641 prometne nesreće, 3.342 su nesreće bile s ozlijeđenim osobama (11,0 posto nesreća manje), dok su 103 nesreće bile s poginulim osobama (19,8 posto takvih nesreća više nego 2004. godine).

Uz daljnji pad broja prometnih nesreća, zabilježen je i značajniji pad ukupno ozlijeđenih osoba za 15,1 posto, ali i 15 poginulih osoba više.

Nastradale osobe

Poginulo je šestero djece, četvero na autocestama kao putnici u osobnim automobilima i dvoje kao pješaci. Ukupno je ozlijeđeno 383 - oje djece, od kojih 59 teško i 324 lakše, među kojima je 117-ero djece u trenutku nesreće bilo u svojstvu pješaka.

Među nastradalim osobama najviše je vozača. Vozači su skrivili 15.818 prometnih nesreća ili 95,1 posto, u kojima je poginulo 99 osoba, a 4.465 je ozlijeđeno.

Najveći broj prometnih nesreća (9.953 ili 59,8 posto) posljedica je međusobnih sudara vozila u pokretu. Najbrojniji su bočni sudari (3.873 ili 23,3 posto svih nesreća).

Brzina neprimjerena uvjetima i nepoštivanje prednosti prolaza najčešće su greške vozača koje su prethodile prometnoj nesreći.

Zbog najčešćih grešaka vozača, tj. brzine neprimjerene uvjetima i nepropisne brzine, dogodile su se 4.932 nesreće ili 29,6 posto svih nesreća (1.203 nesreće ili 19,6 posto manje nego prošle godine). U njima je poginulo 69 osoba ili 61,1 posto, a 1.989 ili 42,2 posto je ozlijeđeno (2004. godine – 57 poginulih i 2.440 ozlijeđenih osoba).

Najteže posljedice bilježimo kod naleta na pješake; u 670 nesreća poginulo je 29 osoba, a ozlijeđene su 643; prilikom slijetanja vozila s ceste u 1.669 nesreća poginulo je 27 osoba a 649 ih je ozlijeđeno, dok je u 1.635 sudara vozila iz suprotnih smjerova poginulo 26 osoba a ozlijeđeno je 745.

Prostorna ugroženost prometnim nesrećama

Na području grada dogodilo se 12.706 prometnih nesreća ili 76,4 posto (24,4 posto manje nego prošle godine). Poginule su 64 osobe ili 56,6 posto, a 3.180 osoba ili 67,4 posto je ozlijeđeno.

U Zagrebačkoj županiji zabilježeno je 3.935 prometnih nesreća ili 23,6 posto (15,4 posto manje nego prošle godine), u kojima je 49 osoba ili 43,4 posto poginulo, a 1.537 osoba ili 32,6 posto je ozlijeđeno.

Područje policijske postaje	Nesreće			Poginuli		Ozlijeđeni	
	2004.	2005.	+ - %	2004.	2005.	2004.	2005.
I. Centar	1.574	1.202	-23,6	2		313	234
II. Črnomerec i Susjedgrad	2.218	1.486	-33,0	4	12	442	363
III. Dubrava	1.153	1.083	-6,1	3	5	292	346
IV. Maksimir i Peščenica	2.755	2.222	-19,3	3	11	583	485
V. Medveščak	1.167	959	-17,8	4	2	204	194
VI. Novi Zagreb	2.669	1.859	-30,3	19	17	573	509
VII. Trešnjevka	2.248	1.456	-35,2	5	8	416	395
VIII. Trnje	1.771	1.359	-23,3	3	2	382	254
PP Sesvete	1.244	1.080	-13,2	7	7	677	400
PP Velika Gorica	1.197	1.013	-15,4	7	7	277	249
PP Zaprešić	693	677	-2,3	6	9	232	244
PP Dugo Selo	380	386	+1,6	3	5	197	198
PP Jastrebarsko	445	304	-31,7	2	8	223	179
PP Samobor	828	631	-23,8	8	6	254	242
PP Sv.I. Zelina	259	207	-20,1	7	4	129	101
PP Vrbovec	418	373	-10,8	8	6	160	181
PP Ivanić Grad	432	344	-20,4	7	4	202	143
SVEUKUPNO	21.451	16.641	-22,4	98	113	5.556	4.717

Najveći broj prometnih nesreća dogodio se na najfrekventnijoj prometnici **istok-zapad**, na Slavonskoj aveniji, i to 533 nesreće sa 4 poginule osobe i 104 ozlijeđene. Na glavnom prometnom pravcu **sjever-jug**, na Savskoj cesti, u 248 nesreća poginule su dvije osobe, dok je 86 osoba ozlijeđeno.

Najugroženije prometnice

NAJUGROŽENIJE PROMETNICE	NESREĆE		POGINULO		OZLIJEĐENO	
	2004.	2005.	2004.	2005.	2004.	2005.
Slavonska avenija	617	533	1	4	129	104
Ulica grada Vukovara	570	365		2	138	72
Avenija Dubrovnik	497	289	2	3	77	65
Ljubljanska avenija	448	295	2	1	94	87
Ilica	401	248	2	5	101	74
Savska cesta	364	248		2	88	86
Av. Većeslava Holjevca	342	200		2	79	81
Selska cesta	256	186		3	78	56

Najugroženija raskrižja

NAJUGROŽENIJA RASKRIŽJA	NESREĆE		POGINULO		OZLIJEĐENO	
	2004.	2005.	2004.	2005.	2004.	2005.
Avenija Dubrovnik - Rotor	248	136			18	13
Slavonska av. – HBZ	81	71			24	15
Ulica grada Vukovara – Heinzelova	57	46			7	5
Ulica grada Vukovara – HBZ	38	39			12	7
Ulica grada Vukovara – Miramarska	45	29			6	5
Av. V. Holjevca – čvor Buzin	34	34			17	20
Ul. grada Vukovara – Av. M. Držića	82	32			30	8
Selska – Horvaćanska	39	30			5	4
Selska – Jadranski most	36	26		1	10	4

Prilazne prometnice gradu i obilaznice
(prema očevidima I. i II. postaje prometne policije Zagreb)

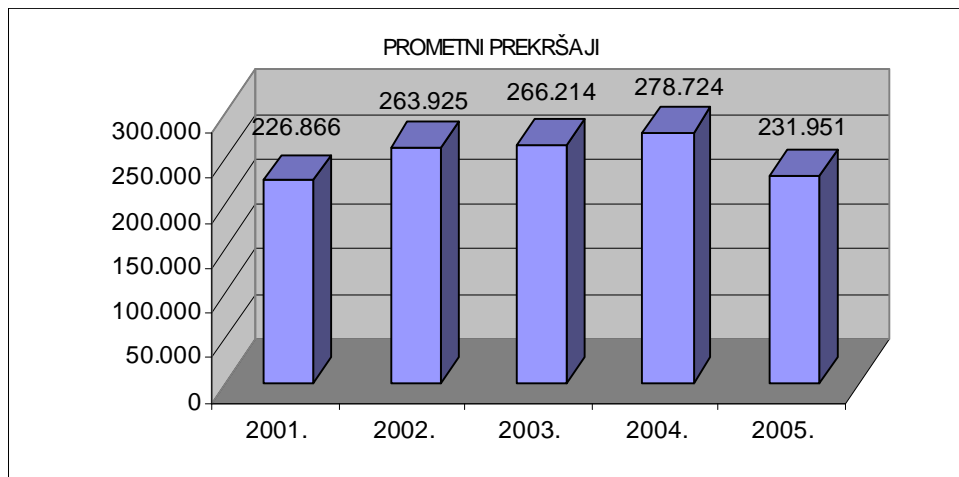
- na dijelovima autoceste **A 3** (Bregana od graničnog prijelaza + obilaznica), dogodilo se 507 prometnih nesreća, u kojima je 10 osoba poginulo, a 134 su ozlijeđene (2004. godine - 618 nesreća, 16 poginulih i 143 ozlijeđene osobe),
- na autocesti **A 2** (na dijelu poluautoceste Zagreb-Gubaševo i autoceste Zagreb –Macelj) dogodilo se 77 prometnih nesreća, u kojima su 3 osobe poginule, a 43 su ozlijeđene (2004. godine - 93 nesreće, jedna poginula i 18 ozlijeđenih osoba),
- na autocesti **A 1** (na dijelu AC Rijeka – Zagreb) dogodilo se 107 prometnih nesreća, u kojima su poginule dvije osobe, a 48 je ozlijeđeno (2004. godine - 146 nesreća, bez poginulih i 24 ozlijeđene osobe),
- na dijelu autoceste **A 4** dogodila se 131 prometna nesreća, u kojoj su dvije osobe poginule, a 30 je ozlijeđeno.

U ukupno 16.641 prometnoj nesreći sudjelovalo je 38.969 sudionika, od kojih je 2.178 (5,6 posto) imalo alkohola u organizmu, a 115 je odbilo provjeru na alkohol. Tih 2.178 sudionika prometnih nesreća sudjelovalo je u 2.066 prometnih nesreća, i to u 37 nesreća - od ukupno 103 prometne nesreće s poginulima, 678 - od ukupno 3.341 prometne nesreće s ozlijeđenima, 1.351 - od ukupno 13.197 prometnih nesreća s materijalnom štetom.

Od ukupno 113 poginulih osoba, 31 osoba ili 27,4 posto poginulih imala je alkohola u organizmu (2004. godine – 29), i to do 0,5 promila 4 osobe, od 0,5 do 1,5 promila 7 osoba i preko 1,5 promila 20 osoba.

Prometni prekršaji

Zabilježen je 231.951 prometni prekršaj, od kojih je 30.314 utvrđeno na mjestu događaja i naplaćeno 9.878.200,00 kuna kazne.

Od 231.951 prekršaja, 53.043 prekršaja ili 22,9 posto odnose se na nepropisnu brzinu, a 38.658 ili 16,7 posto na nepropisno parkiranje. Zbog nekorištenja sigurnosnog pojasa bilježimo 26.218 prekršaja. Zbog vožnje pod utjecajem alkohola podnesene su 10.104 prekršajne prijave. Između ostalih, zabilježena su i 13.893 prekršaja vožnje bez svjetala, 9.623 prekršaja uporabe mobitela u vožnji, 3.099 prekršaja pješaka u prometu itd.

Osim prijavljivanja prekršaja zbog nepropisnog parkiranja i zaustavljanja, promet u mirovanju regulirao se i odvoženjem parkiranih vozila. Tako je s javnih površina specijalnim vozilom uklonjeno 23.156 pogrešno parkiranih vozila, što je 4.449 vozila ili 16,1 posto manje nego prošle godine. Od toga je s mjesta za invalide uklonjeno 2.526 vozila (405 više u

odnosu na 2004. godinu). Na rješenja o uklanjanju vozila uloženo je 2.125 prigovora, od kojih je 566 usvojeno.

U suradnji s Gradskim uredom za prostorno uređenje, graditeljstvo, stambene i komunalne poslove i promet ponovno je tijekom 2005. godine organizirana Prometna jedinica mladeži. Tridesetak je pripadnika upravljalo prometom na raskrižjima i u zonama najvećih radova na cestama. Treba spomenuti i da je u školskoj godini 2005./2006. ustrojeno opet 26 školskih prometnih jedinica sa 766 pripadnika.

Kako se broj vozila i vozača posljednjih godina povećava godišnje za oko 20.000 vozila ili oko 5 posto, u središnjem se dijelu, ali i drugdje u gradu, pogotovo na prilaznim pravicima stvaraju velike prometne gužve, najvećem dijelom na istoj mreži prometnica.

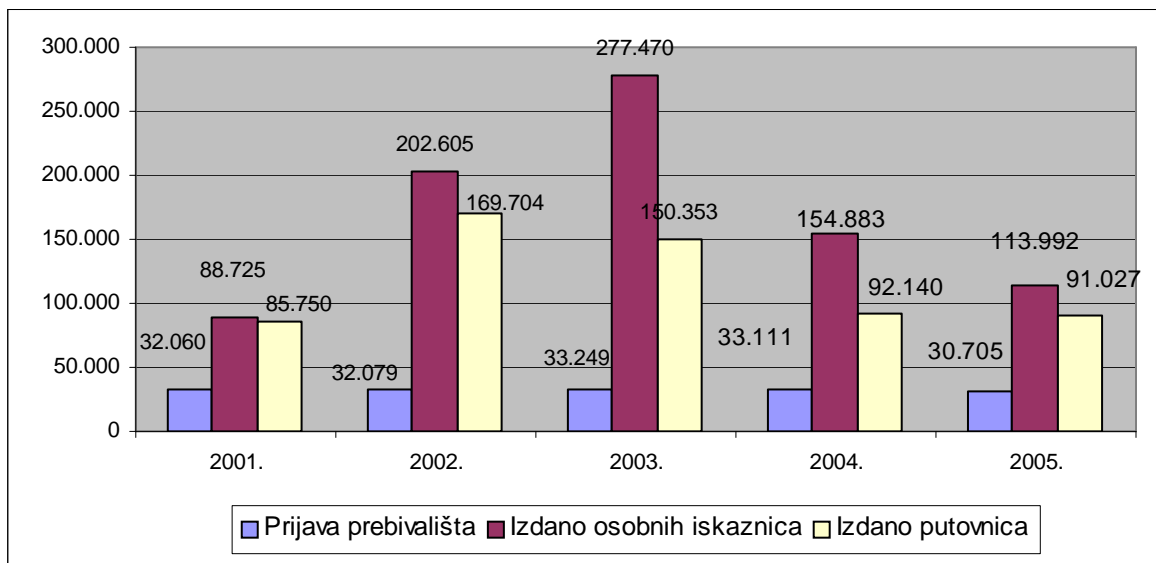
Novim Zakonom o sigurnosti prometa na cestama i izmjenama Zakona o prekršajima (20.8.2004.) brojni problemi prometa u mirovanju uvjetuju veliki angažman policijskih službenika. Potrebno je da tijela lokalne i područne samouprave što prije iskoriste zakonske mogućnosti preuzimanja nadzora i premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila (sukladno čl. 84. i 85. ZSPC-a) i upravljanja prometom na raskrižjima te nadzor prometa u zonama smirenog prometa i pješačkim zonama.

UPRAVNI POSLOVI

Veliki dio poslova ponovo su obavili i službenici upravnih poslova koji su primjerice zaprimili i riješili više od milijun raznih molbi i zahtjeva ili izradili odgovarajuće isprave.

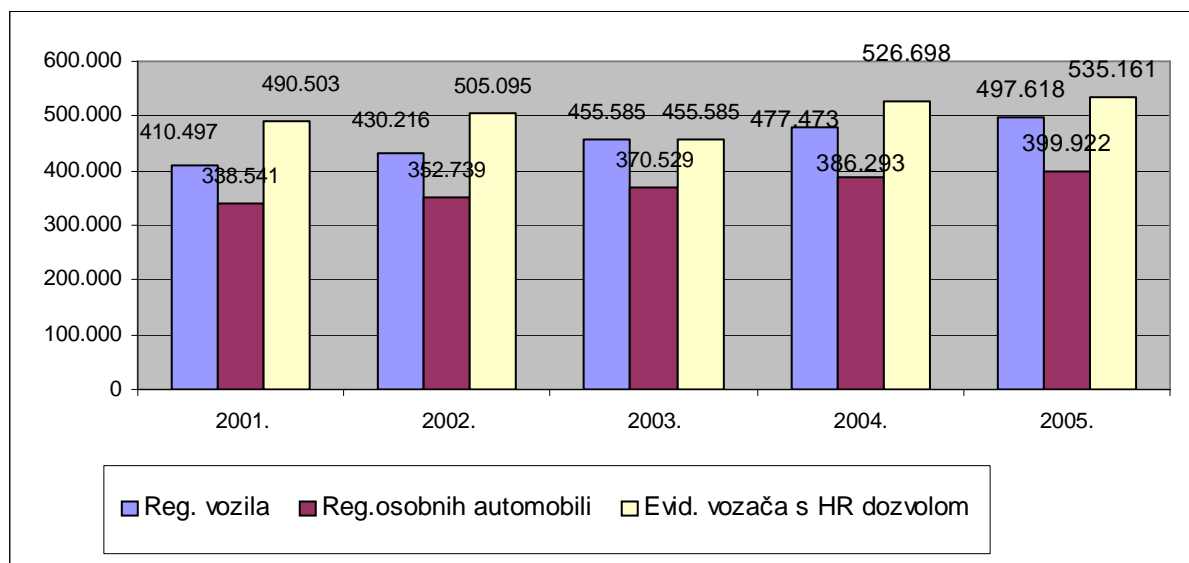
Poslovi zaprimanja zahtjeva za osobnim i drugim dokumentima i dalje rastu iako nije riječ o godini koja bi bila prijelomna u smislu da došlo do promjena nekog od zakona koji reguliraju pravni status građana u Zagrebu ili RH.

Poslovi vezani uz prebivalište, osobne iskaznice i putovnice

Uvođenje elektroničkog slanja podataka za izradu putovnica ovlaštenoj pravnoj osobi na razini svih policijskih uprava nije dovelo do očekivanog smanjenja broja zahtjeva za izdavanjem putovnica za građane koji nemaju prijavljeno prebivalište u gradu Zagrebu. Naprotiv, bilježi se ponovni porast zahtjeva za izradu putnih isprava po hitnom postupku.

Poslovi vezani uz vozila i vozače

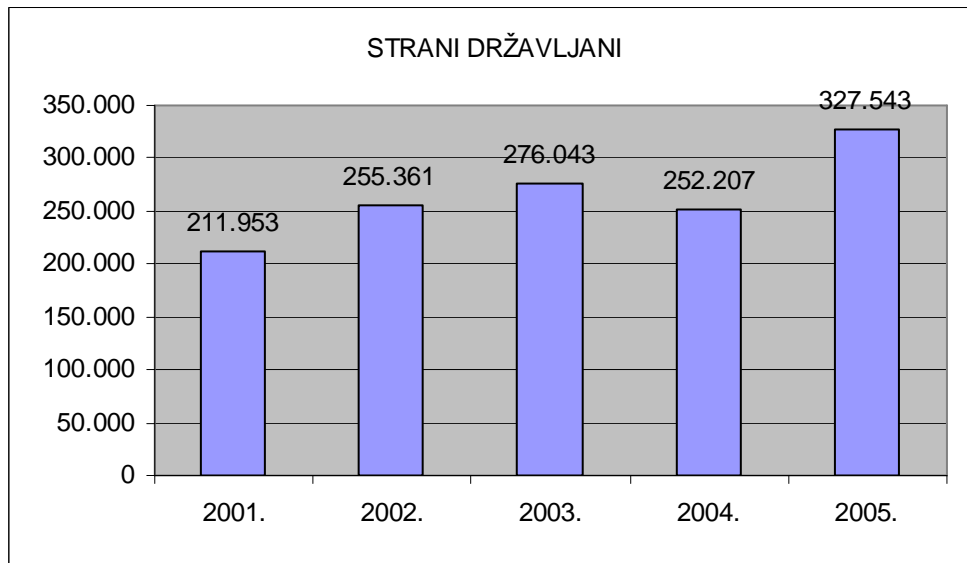

Poslovi vezani uz registraciju vozila na motorni pogon i priključnih vozila u svakodnevnom su porastu. Kontinuirano se povećava broj registriranih automobila, kako novih registriranih prvi puta, tako i ostalih. Naročito je izražena registracija vozila na leasing tvrtke, a što je rezultiralo time da se izmjenama i dopunama Pravilnika o registraciji vozila na motorni pogon i priključnih vozila omogućilo da se uz vlasnika vozila u prometnu dozvolu upisuje i korisnik leasinga vozila, te se temeljem toga korisnik leasinga unosi i u sustav AOP-a, što dodatno povećava poslove.

U 2005. godini broj izdanih vozačkih dozvola veći je za 13.557 dozvola ili za 34,5 posto u odnosu na 2004. godinu, iz razloga što se vozačke dozvole ne produžuju već se izdaje novi obrazac.

U 2006. godini se zbog novog obrasca očekuje porast izdanih vozačkih dozvola.

Poslovi vezani uz strane državljane

Uz 12.855.213 putnika na graničnim prijelazima koje nadzire PU zagrebačka zabilježene su 327. 543 prijave stranaca. Među njima je 313.870 prijava stranca na boravku do 90 dana, 4.131 stranac s odobrenim privremenim boravkom i 9.542 stranca s odobrenim stalnim boravkom, a na području PUZ-a zabilježen je i 691 stranac s poslovnom dozvolom.

U mjerodavnosti policijskih uprava, odnosno, policijskih postaja je i zaprimanje i rješavanje zahtjeva za izdavanjem radnih dozvola. Tijekom 2005. godine takvih je zahtjeva 2.029, kao i 199 zahtjeva za prvi privremeni boravak zaprimljenih u diplomatsko – konzularnim predstavništvima.

ZAKLJUČAK

Stanje sigurnosti na području Policijske uprave zagrebačke u 2005. godini je dobro s obzirom da je prisutan pad ukupnog kriminaliteta od 14,6 posto, što je bolje nego 2004. godine kada je zabilježen porast iznosio 7,7 posto.

Nadalje, bitno je da je smanjenje broja prijavljenih kažnjivih djela zabilježeno upravo kod onih radnji koje su bile generatori porasta ukupnog broja kažnjivih djela. U isto je vrijeme iz područja javnog reda i mira zabilježeno manje prekršaja i smanjen broj ozlijeđenih osoba u prometu.

Općem povoljnom stanju sigurnosti pridonijela je i pojačana suradnja sa svim čimbenicima sigurnosnog sustava, posebice u suprotstavljanju novim pojavnim oblicima kriminaliteta. Uspješno se surađuje s Državnim odvjetništvom, USKOK-om, Državnim inspektoratom, Carinskom upravom, Komunalnim redarstvom i s drugim ministarstvima, prvenstveno radi zaštite imovine i podizanja osjećaja sigurnosti.

Na stanje sigurnosti u znatnoj mjeri i nadalje utječe veliki broj recidivista, kao i značajan broj novoevidentiranih počinitelja. Tako veći uspjesi Policijske uprave zagrebačke u razotkrivanju kaznenih djela, manje doprinose smanjenju broja počinjenih kaznenih djela.

Upravo je stoga potrebno i nadalje razvijati raznovrsne preventivne programe koji će doprinijeti podizanju samozaštitne kulture građana, kao i povećanju minimalnih standarda zaštite osoba i imovine, posebice pravnih subjekata.

Za uspješnu prevenciju policija mora identificirati potrebe zajednice i u prevenciju uključiti različite sudionike, sve razine vlasti, od državne, do lokalne uprave i samouprave, nevladine organizacije, volonterske udruge, poslodavce, zaposlenike i medije.

Aktivnosti u pravcu veće zaštite i skrbi o žrtvama kažnjivih djela i nadalje su nedostatne, što potkrepljuje tvrdnju da formalni društveni odgovor na kriminalitet ne pruža žrtvama adekvatnu zaštitu i pomoć. U tome se nerijetko skriva osjećaj nezaštićenosti i povećani strah od kriminaliteta, a što za posljedicu ima nepovjerenje građana u postojeći kaznenopravni sustav. Potrebno je žurno pristupiti izradi konkretnih projekata usmjerenih na zaštitu žrtava kaznenih djela.

Pored institucionalnih rješenja u pogledu jačanja podrške i pomoći žrtvama kaznenih djela, potrebno je podupirati razvoj civilnog sektora koji na tom području može dati značajnu podršku.

Razvoj grada Zagreba te ustroj lokalne uprave i samouprave zahtijeva prilagodbu ustroja Policijske uprave, posebno u dijelu teritorijalne nadležnosti pojedinih policijskih postaja u gradu Zagrebu povećanjem njihovog broja. Stoga treba nastaviti rad na realizaciji projekta «Rajonizacija policijskih postaja PUZ-a» koji u zagrebačkom prstenu predviđa 14 policijskih postaja umjesto dosadašnjih 9.

Stanje sigurnosti nije samo odraz uspješnosti rada policije već i pokazatelj kvalitetne suradnje svih mjerodavnih službi i institucija u rješavanju i reagiranju na događaje i pojave koji utječu na sigurnost. Ono u konačnici zavisi od potpore koju policija dobiva od svih razina vlasti te tijela područne i lokalne uprave i samouprave, te samih građana.

Prioritet u policijskom radu ostaje suzbijanje i razrješavanje kaznenih djela organiziranog kriminaliteta i korupcije, težih oblika gospodarskog kriminaliteta, kriminaliteta krijumčarenja opojnih droga, kaznenih djela počinjenih na štetu djece i mladeži te najtežih neriješenih kaznenih djela iz ranijih razdoblja.

Poslije kriminaliteta najopasnija društvena pojava po posljedicama je ugrožavanje sigurnosti cestovnog prometa. Stoga će strateški cilj na području sigurnosti cestovnog prometa biti smanjenje ukupnih štetnih i tragičnih posljedica. Aktivnosti primarno moraju biti usmjerene na rizičnu skupinu sudionika u prometu.

Za sigurnost građana od posebne je važnosti da se na javnim mjestima život odvija po propisanim pravilima. Stoga će policija, kao i do sada, intenzivno raditi na održavanju povoljnog stanja javnog reda i mira.

Iako su statistički pokazatelji bitni, u prošloj godine počinjeno je nekoliko teških kaznenih djela koja su utjecala na subjektivan osjećaj sigurnosti. To su razbojstvo u FINA-i, u kojem su dva zaštitara smrtno stradala, razbojstvo u Zagrebačkoj banci, s teškim ranjavanjem jednog građana, te ubojstvo Dine Pokrovca, a koja još nisu razriješena.

Naravno, rad na spomenutim kaznenim djelima kao i djelima, vezanim uz neriješene slučajeve ubojstva i druge slučajeve, nikad ne prestaje i po njemu i dalje rade policijski službenici, što je i primaran cilj rada PU zagrebačke, kao i nastavak rada po svim preventivnim aktivnostima koje se provode na području PU zagrebačke.